

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Ivrispatronatvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

nemus 2. q. 2. & Abb. in c. si quis presbyterorum n. 10. de rebus eccles. non alien.

Postremo mortiferè peccant, id quod probatur, quia ipso iure sunt excommunicati præter prædictas penas; nam excommunicatio maior, non inferitur, nisi pro lethali peccato cap. nemo, & cap. nullus 11. q. 3. & facit cit. cap. si quis presbyterorum, & Vgolin. de potest. Episcop. cap. 14. §. 6.

- 2 A prædictis tamen poenis excusatur alienans in non nullis casibus; primo ex bona fide; quia dicitur in tex. præsumperit, quod verbum denotat dolum atque temeritatem Bald. consil. 486. n. 5. vol. 4. Arch. in c. si quis suadete 17. q. 4. & Nauar. in proprijs loquens terminis consil. 19. de rebus Eccl. non alien. secundo reuocatio alienationis, & penitentia ante realem, & pacificam traditionem etiam excusat d. cap. si quis presbyterorum, & ibi glos. verbo celeriter Codar. lib. 2. var. resol. c. 16. n. 7. reuocatio enim post traditionem non excusat à censura, Nauar. consil. 3. n. 4. de reb. eccl. non alien. Tertio excusat ignorantia facti probabilis, ac ignorantia iuris in personis non ita peritis. Nauar. in Manual. Confess. cap. 23. num. 44. & faciunt in argumentum tex. in cap. si celeriter, & c. si Apostolica extr. de cler. excommunic. ministran. iuncto cap. eos de tempor. ordin. lib. 6.

RESOLVT. CXXXIII.

An poena priuationis beneficii ipso iure inflicta contra alienantis bona ecclesiastica sine solemnitate intelligatur ipso iure absque declaratoria.

- 1 Poena priuationis beneficii ipse iuri alienanti datur absque solemnitate.
2 Sententia declaratoria requiritur ad amittendum beneficium alienantis bona ecclesiastica absque requisitis.
3 Poena inflicta ipso iure semper Iudicis declarationem requirit tam in foro fori, quam conscientie, num. 4.

Inter poenas inflictas ab extrauag. ambitiosæ, contra alienantis bona ecclesiastica absque solemnitate, quoad beneficiatos, est priuatio ipso facto illius beneficii, cuius bona alienauerint. Questionis nunc est, an requiratur sententia declaratoria illiusque executio per Iudicem, cui responderetur quod communis resolutio scribentium est pro affirmatiua, prout extare videtur in proprijs terminis Paulinæ Henriquez lib. 13. de excomm. cap. 56. Quar. Summ. Bullar. vers. alienatio in fine, cuius conclusionis vera est ratio, quoniam poena inflicta ipso iure, requirit semper Iudicis declarationem, in quam poenam neminem incidere antea testatur Achil. de Grassi. decis. 1. de penis, Gram. dec. 5. Surdus decis. 143. Gaspar. Thesaur. decis. 40. Anton. Faber. decis. 3. de penis, & ita totum mundum seruare, testatur Magon. decis. 16. Gram. citat. decis. quod adeo verum est, ut procedat pariter in foro conscientie, quoniam poena ipso iure indulta non habet locum in foro conscientie ante condemnationem glos. in cap. fraternitas 12. quæst. 2. Felin. in cap. 1. numer. 47. de constit. Nauar. in Manual. confess. cap. 23. num. 66. Molin. de iustit. & iur. disput. 86.

Finis Praxis alienationis rerum Ecclesie.

PRAXIS IURISPATRONATUS.

RESOLVT. CXXXIV.

Iuripatronatus quibus modis probetur.

- 1 Iuripatronatus quibus modis acquiratur.
2 In fundatione iuripatronatus exigitur consensus Episcopi,

pi, & an sufficiat ex post facto interuenire.

- 3 Regula fundationis, & donationis ampliatur varijs modis.

Eiectis omnibus probandi modis, quibus olim probabatur iuripatronatus, nunc per sanctissimam dispositionem Concilij Tridentini sess. 25. de reform. cap. 9. ad tres tantummodo probationis species reducit, scilicet duas quoad patronatus priuato-

rum, & alteram quoad personas potentes, vniuersitates, ceterosque, in quibus usurpatio præsumitur. Prima igitur est per authenticum instrumentum fundationis, vel donationis, quoniam præfatis modis, & non aliter tam inter laicos, quam clericos iuripatronatus acquiritur, gl. communiter recepta in cap. præmentis, 16. q. 7. cap. 3. de iure patronat. conf. 7. eod. tit.

- 2 Intellige primo, dummodo in tali fundatione, seu dotatione interuenit auctoritas, siue consensus Episcopi, & non alias, cap. nobis, & ibi DD. de iure patronatus, Rota diuers. in decis. 222. & 223. nu. 3. part. 1. & in dec. 85. par. 2. & fuit pluries per eandem Rotam resolutum, & signanter in vna Imolen. iuripatronatus 18. Nouembris 1578. coram Cantuccio, & iterum in vna Toletana iuripatronatus 18. Martij 1602. coram Corduba, & facit decis. 99. par. 2. diuers.

3 Qui consensus sufficit, quod interueniat ex post facto, Rota in vna Aquen. iuripatronatus 7. Nouembr. 1601. coram Illustrissimo Seraphino, & præsumitur interuenisse ex diuturnitate temporis, ut fuit resolutum per Rot. in vna Romana iuripatronatus 10. Martij 1595. coram Illustrissimo Millino, Caputaq. in decis. 185. par. 2. & fuit pariter decum in vna Lucana cappelle 20. Iunij 1567. coram Seraphino, non tamen præfatus consensus poterit præstari per Vicarij Episcopi absque speciali mandato, Cald. conf. 3. de offic. Vic. Ferret. conf. 327. & conf. 343. & 444. Rot. decis. 2. de confirmat. vtili, vel inutili, Rota in vna Placentina de Mirabel. coram Licta, & an, & quando presumatur facultas Vicarij, qui iuripatronatus consentit, vide Rot. in dec. 96. par. 1. diuers. Capitulum tamen Sede vacante potest dare licentiam volenti edificare Ecclesiam, ut fiat patronus, Calder. conf. 3. de iure patr. & an Regulares possint edificare sine licentia Ordinarij vide latissime per Rodriguez 2. tom. q. regul. quæst. 49. art. 3.

- 3 Intellige, & amplia secundo, ut fundans, construens, vel dotans Ecclesiam, seu beneficium, acquirat iuripatronatus, etiam si illud non seruauerit, dummodo expresse non remiserit, cap. nobis, de iure patron. Rot. in decis. 5. eod. tit. in antiquis, & in decis. 167. fundans tamen Ecclesiam, seu cappellam potest in totum, vel pro parte remittere iuripatronatus, & limitatè illud inducere in præiudicium hæredum, vel descendentiū nisi sibi placuerit, cap. significauit de testamen. cap. 1. de iure patron. in 6. Rota diuers. in decis. 385. par. 1. nu. 14. & iterum fuit tentum in vna Cremon. iuripatronatus 18. Maij 1578. coram Robustero, & iterum in vna probationis iuripatronatus, 9. Iunij 1578. coram Illustrissimo Seraphino.

Declaratur tertio, ita demum acquiri iuripatronatus ex dotatione, si sit congrua, & sufficiens, nam dotans insufficienter, non efficitur patronus, cap. quicunque, 16. quæst. 7. Abbas in cap. ad audientiam, de eccl. edific. num. 4. Rota in decis. 528. sub. num. 2. par. 1. diuers. & censuit Sacra Congregatio Concilij per hæc verba: Dotans insufficienter, quod arbitrabitur Ordinarius, non acquirit iuripatronatus, sed dicitur benefactor.

Declaratur quarto, ut acquiratur ex dotatione ecclesie etiam iam constructæ, & etiam iam consecratæ, quando esset absque dote, & cum consensu Episcopi id fieret, Innoc. in rubr. de iure patron. Rot. in decis. 528. part.

part. 1. diuers. & in decif. 99. part. 2. Balb. in decif. 69. Malinar. in decif. 63.

Declaratur quinto, quod licet ex dotatione acquiratur iurispatronatus, non tamen ex simplici donatione, legato, vel largitate bonorum, nisi hæc fiant pro dote tacite, vel expresse, quia simpliciter donans, vel legans videtur potius benefactor, quam dator, & acquiritor iurispatronatus, & iura indulgent iurispatronatus non benefactori, sed dotanti, cap. filijs. 16. quest. 7. Rota diuers. in decif. 167. num. 3. part. 2. & iterum fuit per eandem Rot. decifum in vna Imolen. iurispatronatus. 7. Iunij 1577. coram Cantuccio, & in vna Aretina cappellanæ iurispatronatus, 16. Decembris 1594. coram Seraphino.

Declaratur sexto, quod sub ver. concilij dotationis, vel foundationis comprehenditur etiam illud, quod acquiritur per reedificationem, Mainard. in decif. 69. par. 3. istud tamen intellige, quando ecclesia esset penitus diruta, seu destructa, ita vt noua consecratione indigeat, nam in tali casu acquiritur iurispatronatus perinde, ac si ab initio cõstrueretur, quamuis reficiens ecclesiam non penitus destructam, non efficiatur patronus ita glos. in cap. 3. de iurispatronatus, Rota diu. in decif. 598. num. 1. & 2. par. 1. & in decif. 306. par. 1. & in decif. 269. part. 2. diuers. & iterum fuit per eandem Rotam decifum in vna Rheggien. Archiepresbiteratus, 13. Ianuarij 1553. coram Augustino.

Declaratur septimo, quod sub verbo pariter dotationis, vel foundationis comprehenditur illud, quod prouenit ex constructione, quamuis nulla de eo fiat mentio, vt apparet ex decreto eiusdem Concilij sess. 14. de reform. cap. 12. Seraph. in decif. 518. Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 9. a. num. 6.

Declaratur octauo, quod fundare ecclesiam propriè dicitur, qui fundum dat, seu assignat, in quo ecclesia construat, seu adificetur. cap. Abbas. 18. q. 2. & late ego ipse in decif. 22.

RESOLVT. CXXXV.

Dixi authenticis documentis.

1 Pro forma est, vt patronatus probetur authenticis scripturis.

1 **Q**uoniam non sufficit probare fundationem patronatus per testes, cum pro forma, & substantia requiratur probatio per authenticas scripturas, Gonzalez glos. 18. num. 79. in 8. regul. cancel. Pialeg. in praxi part. 2. cap. 5. & ita declarauit Sacra Congregatio Concilij per hæc verba, Congregatio Concilij censuit requiri pro forma, vt probatio fiat per authenticas scripturas, & regulam esse constituendam, quod probatio per testes non sufficiat.

RESOLVT. CXXXVI.

Quæ authentica documenta dicantur.

Authentica documenta, quæ dicantur.

- 1 An liber visitationis sit authenticus.
- 2 Arma, & insignia an probent iurispatronatus.
- 3 Instrumentum faciens mentionem alterius instrumenti an probet.
- 4 Bulla Episcopi an probet.
- 6 Iurispatronatus an probetur confessione Episcopi.

1 **S**criptura authentica dicitur propriè, quæ conficitur per Actuarium publicum cum duorum, vel trium testium subscriptione, glos. in cap. 1. in verbo scriptura. de fide instr. & tunc dicitur probatio probata, Verall. in decif. 421. par. 2. & in decif. 256. part. 3. Toming.

in decif. 22. Coler. in decif. 129. ex quo infero ad varia in praxi digna.

2 Primo inferitur, quod libri visitationum licet probent, quoad visitationem personarum, & sacramentorum, Verall. in decif. 158. par. 2. Valasc. in decif. 10. Jafred. in decif. 179. & passim seruat Rota Rom. vt refert Seraphin. in decif. 99. part. 1. non tamen sufficienter ad probandum iurispatronatus, & cum fiant absque causæ cognitione, ita Pialeg. in prax. episcop. p. 2. cap. 5. n. 7.

3 Inferitur secundo, quod arma, insignia, literæ, siue epitaphia inscripta in lapidibus marmoreis, licet, si fuerint de recenti, nullo modo probent arg. l. fin. C. de rel. & sumptibus, in antiquis verò iunctis alijs adminiculis coadiuuant ad probandum iurispatronatus, ita Pol. Ripa decif. seu obleru. 68. Guid. Pap. in decif. 341. Caputaquen. in decif. 190. part. 3. Anna sing. decif. 283. pulchrè Seraph. in decif. 1. 141. par. 2. & fuit optimè resolutum in Rota Romana in vna Hispanen. de las cueuas 13. Ianuarij 1590. coram Illustriss. Pamphilio. & iuxta hanc etiã opinionem quotidie practicari in Curia Archiepisc. Neap. & pluries fuisse decifum refero ego ipse in decif. eiusdem Curie 293. vbi multa ad hoc.

4 Tercio inferitur, quod neque pariter dicitur authenticum quo ad probationem iurispatronatus instrumentum, in quo enunciat alind instrumentum, vbi fit mentio de fundatione, Afflict. in decif. 173. Achill. de Grass. in decif. 1. de off. deleg. Ant. Faber in decif. 15. C. de edendo, quemadmodum etiam ad probandum fundationem iurispatronatus non sufficit præsentatio instrumenti constitutionis procuratoris ad præsentationem instituendi, quia id vel usurpatione, vel præscriptione contingere poterit, vt fuisse in Rota resolutum testatur Mohed. in decif. 2. de iurispatronatus.

5 Quoad hunc tamen effectum dicitur authenticum documentum Bulla Episcopi, seu consensus in scriptis datus ad fundandum, construendum, seu dotandum, arg. tex. in cap. post cessionem, iuncta glos. de probationibus, quidquid dicat Gram in decif. 81.

10 Inferitur tertio, quod neque probatur confessione Episcopi afferentis, tale beneficium esse de iure patronatus, Bal. cons. 5. volum. 1. Ripa consil. 28. & fuisse in Rota decifum scribit Caputaq. in dec. 138. par. 1. Animaduertendum tamen est, plurimum esse tribuendum sententijs Ordinarij ad fauorem iurispatronatus, & præsentatorum, si late reperiuntur. Seraph. cit. decif. 1141. & fuit pluries per Rot. resolutum in vna Taurin. beneficij, 5. Martij 1564. coram Orano, & iterum in vna Comen. cappellanæ 17. Iunij 1591. coram Penia, & ratio est, quoniam Ordinarij non solent multum fauere illis præsentationibus, Rot. in decif. 1. de iurispatronatus, in nouis, Cardin. Paleot. in decif. 23. Card. Put. in decif. 172. lib. 1. & in decif. 242. lib. 2. de enunciatuijs verbis, quid coadiuuant vidi Rot. in decif. 11. de iurispatron. in nouis.

RESOLVT. CXXXVII.

Authentica documenta quid continere debent.

1 Authentica documenta quid continere debent, cum multis alijs.

1 **R**espondeo quod, vt scriptura dicatur authentica debet continere omnia requisita à iure necessaria tam in confessione quam in extracessione, quorum plura enumerantur vltra Abb. in ca. fin. de fide instrumentorum etiam per Afflict. in decif. 6. inter requisita etiam adhiberi debet citatio partis ad dicendum contra iura, tempore productionis, quia alias non probarent nec dicerentur de actis, Rota in decif. 1. de fide instrumentorum in nouis, Verall. in decif. 99. par. 2. & in decif. 117. par. 3. Celar. de Grassis in decif. 16. num. 4. de probat.

probat. Cassad. in dec. 8. de rescriptis, & in decif. 12. super regulis Cancell. Farin. in dec. 800.

Limita primo conclusionem de citatione partis, vt non procedat primo quando instrumenta fuerint extracta partim ab eisdem Notarijs partim à successioribus in officio, & habentibus facultatem Regiam illa extrahendi, quia censetur esse in forma probanti iuxta decif. Putei 14. de fide instrumentorum, Caputaq. in decif. 351. p. 2. nec in his terminis loquitur cit. dec. Rota prima de fide instrumentorum, prout ita censuit Rota Romana in vna Mediolanensi. iurispatronat. 29. Januarij 1589. coram Comitulo.

Limita secundo, quando pars est in causa ne formiter extrahantur, cum in odium impediens quoquo modo legitimam extractionem stetur scripturis informibus cum earum simplici copia, Bal. in l. publicati n. 8. & sequenti C. de testamentis Dec. in conf. 36. Rota diuersi. in decif. 159. lib. 2. & ita pluries censuit Rota, & signanter in vna Cartaginensi. portionis 14. Nouembris 1594. coram Seraphino, & iterum in vna Astoricensi. prioratus 13. Maij 1598. coram Illustriss. Millino.

Et vltra citationem necesse erit etiam recognoscere instrumenta Caputaquens. in dec. 99. n. 2. p. 2. licet in instrumentis antiquis vltra 70. annos talis recognitio non sit necessaria: Caputaq. in dec. 5. p. 3. Pureus in decif. 151. lib. 1. neque in alijs casibus, de quibus per eundem Puteum in dec. 359. lib. 2. Boer. in dec. 154.

RESOLVT. CXXXVIII.

De secunda specie probationis iurispatronatus.

- 1 Per multiplicatas presentationes presumitur titulus fundationis.
- 2 Amplia etiam si prefata presentationes essent interpellate.
- 3 Multitudo verificatur in tribus.

Secunda species probationis quo ad personas etiam priuata est per multiplicatas presentationes à tempore immemorabili, aliasve secundum iuris dispositionem, & taliter facta probatio presumitur titulus fundationis, Bisignet. in decif. 4. de probat. Cardin. Puteus in decif. 205. lib. 1. Rota diuersi. in decif. 707. nu. 2. par. 1. Achil. de Grassis in decif. 4. de iure patronatus, Mohed. decif. 3. eod. tit. & fuit resolutum in vna Mediolan. iurispatronatus.

Quod ampliatur procedere, licet neque per instrumenta presentationum, neque per testes de immemorabili deponentes nulla fiat enunciatio, nec mentio de fundatione vel dotatione, Achil. de Grassis cit. decif. 4. num. 7. de iure patronatus, Rota diuersorum in decif. 792. num. 11. par. 1. & ita declarauit Sacra Congregatio Concilij in hæc verba *Iurispatronatus ex solis presentationibus continuis, vltra hominum memoriam probatur, licet in eis nulla fuerit facta mentio de fundatione, & dotatione.*

- 2 Ampliatur secundo, vt presentationes multiplicatæ probent iurispatronatus, dato, quod essent interpellatæ, & non successiuæ Cassad. dec. 2. nu. 7. de probat. Tanis. dec. 84. Maxime si prefatas presentationes probetur effectuatæ fuisse ob successiuam vacationem per obitum presentatorum iuxta conf. Oldrad. 219. nu. 2. cum alijs deductis per Rotam in vna Reatina beneficij 17. Iunij 1577. coram Seraphino, & est eiusdem dec. 337. & ratio est quia probatis extremis media presumuntur, Cassad. in dec. 4. de iure patronatus, Cotra dec. 92. Seraphinus dec. 1141. & fuit pluries per Rotam decifum, & præsertim in vna Casaraugustana Cappellania 4. Maij 1579. coram Illustr. Blanchetto, & iterum in vna Bonon. parochialis 1578. coram Brauo, & tandem in vna Cappellania coram Illustrissimo Lancellotto.

4 Et multiplicatio presentationum est necessaria, Cancell. in decif. 17. num. 10. & seq. part. 2. requirit tres presentationes vt censetur satisfactum menti Concilij, quod videtur etiam de mente Achil. de Grassi. in dec. 7. de iure patronatus, nam multitudo verificatur, & consistit in tribus glos. in leg. 1. §. hoc rescripto ff. ad Syllan. & in §. fin. instit. de iure person. tamen in Curia Archiepiscop. Neapolit. quotidie practicatur vt duæ sufficiant, quia alias difficilis esset probatio, vt refero ego ipse in decif. 122.

RESOLVT. CXXXIX.

Dixi a tempore immemorabili.

- 1 Immemorabilis quomodo probetur.
- 2 Testes deponentes de immemorabili, quid deponere debent.
- 3 Immemorabilis an probetur per scripturas.

1 Sed quomodo immemorabilis probetur, grauis est inter DD. controuersia, & per testes non dubitatur dummodo concurrant posita per glos. in cap. 1. de prescriptionibus in 6. vt sunt, primo, quod testes sint ad minus 54. annorum, & de 40. testificentur de visu. Secundo quod testes necessario dicant communem opinionem esse, quod de contrario vltu non extet memoria. Tercio quod testes ita semper viderint, & audierint. Quarto quod nunquam fuerit obseruatum contrarium, quæ requisita vltra gl. in cit. c. 1. ponuntur à Misling. cent. 1. dec. 30. Mohed. in decif. 12. de iure patronatus, Viu. in dec. 77. qui dicit in causis matrimonialibus debere nominari duos ex maiorib. Caputaq. in dec. 290. p. 3. & in dec. 291. eodem lib. Guid. Papa in decif. 357. Capyc. in decif. 194.

An autem prefati testes debeant deponere in vniuersum de omnibus quatuor requisitis, vel sufficiat, vt duo de duobus, & alij de residuis, & respondeas, quod licet in Regia Camera Summaria referant quidam fuisse iudicatum vnumquemque testium debere deponere de omnibus requisitis, veruntamen postea hoc non fuit admissum in Sacro Concilio, vt apparet ex decif. de Franch. 56. est enim difficilis probationis merito debent coniungi ad faciendum vnum totum, Franch. in decif. 80. & in factis antiquis mille presumptiones etiam imperfectæ ad probandum coniunguntur, Card. Put. in dec. 101. lib. 2. quomodo autem fiat probatio in antiquis, Vide Guid. Pap. in dec. 357. Belam. in dec. 70. Card. Put. in dec. 76. & in dec. 78. lib. 1.

Sed controuersia principalis videtur an immemorabilis possit probari per scripturas, & respondendum est cum distinctione, cum qua alias transiit Rota vt patet in dec. 583. collecta à Farin. vbi fuit dictum quod licet non possit probari directè negatiua hæc non esse memoriam in contrarium, tamen bene per indirectum vt in simili dicunt DD. possessionem directè instrumentis non probari, vt per Abb. in c. nobis n. 3. de prescrip. Soc. conf. 105. in fi. vol. exempli gr. si per instrumentum probetur per centum, & amplius annos continuatos fuisse aliquos præsetatos ad aliquod beneficiū successiue vnum per alterius obitū substitutum in beneficiū præmortui, vtq; prolatum quoq; erit quod alio modo prouisum non fuerit de d. beneficio, & non constare contrarij memoriam, factum enim affirmatiuum continuū habet implicitam negatiuam sui contradictorij.

RESOLVT. CXXXX.

Vis prefata immemorabilis quibus casibus cesset.

- 1 Immemorabilis non suffragatur, quando constat de iniusto, & inualido titulo, ac mala fide verif. sequent. & in fine, quando lis esset inter ipsos presentatos.

Quam-

Quamuis plures sub se contineat effectus, de quibus 30. enumerat Gaspar Tessi. in dec. 27. aliquid per Olaz. in decif. 101. de Franch. in decif. 166. Iosef. Lud. in decif. Perus. 106. tamen nonnulli reperiuntur casus, in quibus non suffragatur, etiam quo ad probandum ius patronatus inter quos sunt. Primus quando constaret de iniusto & inualido titulo, atque infecto; quia tunc nihil operatur, quamuis legitime esset probata, vt censuit Sacra Congregatio Concilij. Paris de confident. quest. 28. Gonzalez gl. 18. n. 48. Triuis. in dec. 55. n. 69. lib. 2. ratio est quoniam cum constet de veritate infecti tituli, & infecti principij; & sic simus in claris, cessat presumptio, quae ex praescriptione immemorabili resultat, ita Verall. in decif. 314. par. 3. Crescent. in decif. 21. n. 4. de probationibus, Card. Puteus in decif. 189. n. 5. lib. 1. & in decif. 222. lib. 3. dec. 436. lib. 2. Rota diuers. in dec. 73. n. 18. part. 1. Triuis. cit. decif. 55. par. 2. exemplificari poterit praefata ratio, puta si appareat, quod fuerit usurpatum ius patronatus ex privilegio, & non ex fundatione Gonzalez loco cit. n. 48. Paris. vbi supra num. 240. vbi refert declarasse Sacram Congregationem.

Secundus casus est, quando constaret de mala fide c. 1. de praescriptionibus cap. fin. eodem, & ita decifum refert Mising. cent. 1. obser. 30. Isfred. in decif. 69. Balb. de praescriptionibus par. 3. tit. de bona fide quest. 6.

Item requiritur ordo praescriptus a Conc. in probatione iuris patronatus, quando cum Ecclesia seu Ordinario, non autem quando inter ipsos praesentantes de illius pertinentia ageretur, quo in casu leuiore sufficiunt probationes, vt fuit resolutum in vna Pampilonen. beneficij de Lanzi 10. Aprilis 1595. & 20. Nouemb. eiusdem anni coram Mantica, & alias saepius secundum Gonzal. 18. num. 59. & habetur etiam apud Farinac. decif. 526.

RESOLVT. CXXXI.

An reperiatur alius modus probandi ius patronatus quam fundationis.

- 1 Verba (alia siue secundum iuris dispositionem) quid denotant.
- 2 Titulus constructionis sufficit ad probandum ius patronatus, & quare.
- 3 Immemorabilis probat legitimum titulum.
- 4 Ius patronatus probatur per famam concurrente longissima quasi possessione.
- 5 Ius patronatus in antiquis probatur per solam famam.

EX verbis Concilij Tridentini in versic. aliasue secundum iuris dispositionem, colligitur reperiri alium modum, nam ista verba significant, idem, quod alio modo, Caputaquensis in dec. 210. nu. 5. par. 1. Card. Puteus in dec. 170. lib. 3. vnde si probatur titulus constructionis, quamuis non exprimitur expresse a Concilio, nihilominus sufficeret, & satisfactum esset illius dispositioni, Caputaquensis in decif. 133. par. 2. Rota diuers. in dec. 588. n. 1. part. 1. Cassad. in dec. 6. n. 7. de iur. repatronatus ratio est, quia licet Concilium praefaret ius patronatus competens ex fundatione, vel donatione, non refundat illud, quod alias potest probari secundum regulas iuris communis, vt patet ex illis verbis (aliasue) quod saepe Rota censuit, vt patet ex Gabrieli in conf. 192. & conf. 198. lib. 3. Menoch. conf. 241. num. 1. & 7. lib. 3. & in conf. 336. lib. 4. Rota diuers. in decif. 331. part. 2. & in decif. 798. par. 1. sub num. 4. vbi habetur quod in his personis in quibus non praesumitur usurpatio, nil immutatur per Concilium, sed relinquatur in dispositione iuris communis, vt dicit Gonzalez gl. 18. num. 54.

Vnde non solum ius patronatus probatur ex immem

morabili Valasc. decif. 163. quae probat legitimum titulum ex fundatione, vel donatione, Abb. in cap. quarrelam nu. 9. de electione Felin. in cap. causam num. 6. de praescriptionibus, Mohed. in dec. 3. de iure patronatus. Rot. diuers. in decif. 214. & in decif. 220. lib. 2. eadem. Rot. in decif. 243. & in decif. 254. lib. 3. part. 3. & iterum eadem Rota in vna Pampilonen. Beneficij 13. Ianuarij 1557. coram Litta.

Sed etiam probatur per famam, concurrente longissima quasi possessione praesentandi secundum iuris dispositionem, Achil. de Grass. in decif. 4. nu. 10. de iure patronatus Card. Puteus in decif. 60. & in decif. 140. in fin. lib. 1. Rota diuers. in decif. 481. lib. 3. par. 3. diuers. & fuit dictum in vna Imolen. ius patronatus 28. Maij 1585. coram Pamphilio, quae est 1. part. diuers. dec. 792. & iterum in vna Aretina Cappelle coram Litta, quamuis in antiquis solum famam probare ius patronatus absque possessione, ita vt non censetur reuocatum, per Concilium, vt fuit resolutum in vna Tirafonen. iuris praesentandi 5. Maij 1593. coram Pegna, & iterum in eadem 24. Ianuarij 1594. coram Litta.

RESOLVT. CXXXII.

De tertia specie probationis.

- 1 Usurpatio ius patronatus in quibus praesumatur personis.
- 2 Ius patronatus spectans ad familiam DD. de Carracciolis siue ad alias eiusdem qualitatis praesumitur ex usurpatione.
- 3 Vltimum statum possessionis in beneficijs ad effectum mutationis sufficere quomodo intelligatur.
- 4 Provisiones Apostolicae beneficij statum non mutant.
- 5 Testes de familia, ius patronatus non probant, neque habentes interesse in causa.
- 6 Sententia, quae non verificatur ex actis, non probat.
- 7 Sententia quando dicitur antiqua.
- 8 Episcopatus qui possidentur per Cardinales praesumuntur ex usurpatione, & quare.

IN personis vero potentibus, seu vniuersitatibus plenior, & exactior probatio exigitur, quoniam vltra supradicta, requiritur, vt praesentationes sint continuatae, non minori spatio, quam 50. annorum, & authenticis scripturis probentur.

Cuius probationis ratio est, quia in praefatis personis praesumitur usurpatio, vt secundum Butri. in cap. cum dilectus vers. 2. de officio delegati Prolom. in decif. 86. Card. S. Cruc. decif. 70. Peregr. in decif. 22. Card. Puteus in dec. 59. nu. 1. lib. 1. & iuxta alias Rotae decisiones relatas per Gonzalez in gl. 18. num. 63. eoque magis procedit in Italia, nam dicit Card. Puteus in decif. 205. lib. 1. quod propter recessum Curiae ab Italia omnes Domini, & populi ceperunt esse tiranni, & iura Ecclesiae occupare.

RESOLVT. CXXXIII.

Usurpatio in quibus praesumatur.

Respondeo, quod inter praefatas personas connumerantur Domini Castrj, vt sunt Domicelli, Comitibus, Marchiones, Duces, ac Principes, vt de familia Columnae, Vrsinorum, Sabelliorum tradunt Card. Put. in decif. 58. lib. 1. Peregr. in decif. 5. lib. 1. Tolom. in decif. 36. Caputaquensis in decif. 128. part. 2. qui dicit, ita decifum, & iterum Rota resoluit in vna Sabinen. beneficiorum 15. Nouembris 1582. coram Aldobrandino, & alias pluries fuit resolutum in Rota.

Et sic ampliatur, nedum in non recognoscentibus superiorem, verum etiam in recognoscentibus, Card. Puteus in d. dec. 59. lib. 1. & fuisse pluries in Rota resolutum.

lutum aſſignat Paris. de confidentijs. q. 28. sub n. 243. nam Barones huius Regni Neap. habentur loco personarum potentium, ita vt in eis quoque præſumatur uſurpatio, & per conſequens ſubiret forma tradita a Concilio ad probandum illorum patronatum, vt cenſuit Sacra Congregatio Concilij per hæc verba, Congregatio cenſuit Barones, & alios Dominos perpetuam iuriſdictionem obtinentes comprehendere in hoc decreto Concilij, prout ſic illam refert Gonzalez. in gl. 18. num. 66. in perſ. in his perſonis, hinc etiam fuit alias in Rota, dubitatum ſi familia Caracciolorum dicatur de potentiſſimis, & tandem fuit decifum, quod ſic, vt in vna beneficij S. Andrea 24. Ianuarij 1571. coram Illuſtriſſimo Lancelotto, cuius verba ſunt hæc.

Fuit conſuſum D. Decium præſentatum a patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi non debere inſtitui, quia nec de fundatione, nec de dotatione eorum iuriſpatronatus, nec de antiquiſſimis præſentationibus conſtat, iuxta requiſita a Conc. Trid. ſeſ. 25. c. 9. ſed tantum docetur de præſentationibus factis intra ſpatium triginta annorum: accedit etiam, quia cum hoc inſpatronatus ſpectet ad nobilem, & Illuſtriſſis. familiam DD. de Caracciolis, ſine etiam ad alias eiſdem qualitatis, videtur ex uſurpatione potius ac quaſi, non ex fundatione, iuxta dec. Creſcent. 13. quo caſu, præter immemorabilem temporis curſum, de quo, vt dictum eſt, non conſtat, requiruntur etiã præſentationes continuatæ ſpatio quinquaginta annorum, quod tempus, nec minus adest, propterea ab eodem Concilio in iſtis caſibus nedum titulus iuriſpatron. ſi quis adeſſet, ſed ipſa quaſi poſſeſſio in totum abrogatur, & irritatur, ita vt beneficium tanquam liberum poſſit à ſuis collatoribus conferri, & prædicta facilius procedunt, quia ſtante lite orta ante inſtitutionem de qua agitur, etiam de iure communi requiritur diſcuſſio plena proprietatis iuriſpatronatus, conſ. Dec. conſil. 177. n. 1.

Verum quia pro parte eiſdem Decij allegatur confeſſio facta per D. Oſtauium in literis ſue poſitionis, quia Cappella hæc, de qua agitur, eſt de iure patronatus, licet ſit hoc extra dubium, DD. reſeruantur hoc pariter iudicandum, ſi pro eo Decius audiri uoluerit.

Et quia hoc nec ſit, neque fuerit, dicitur, quod verbum, in Bullis appoſitum, eſt generale, & inquit (aſſertur) quod verbum tanquam generale, & imperſonale, non cenſetur prolatum per imperatorem, Rot. in antiq. dec. 74. & 727. Caſſa. dec. 4. de probat. n. 9. Et iterum in ead. 19. Decemb. 1608. coram Attrebaten. qua ſic ſe habet.

Propoſito dubio an conſtet de quaſi poſſeſſione præſentandi ad Eccleſiam S. Andrea de Rabattina extra, & prope ciuitatem Neapolitanam apud littus maris, qua ſit manutent. ita vt Reuerendiſſ. D. Decius Caracciolus Archiepiſcopus Baren. præſentatus peniat inſtituendus, negatiue reſolutum fuit, nam etſi ad effectum manutentionis ſufficiat vnicus actus, & vltimus ſtatus præſentationis, c. conſultatiopis, & ibi Abb. n. 2. & 9. de iurepatronatus, c. quarelam, de elect. Dec. conſil. 134. n. 1. & Creſcent. dec. 2. in fine de iurepatron. id procedit quando iuriſpatronatus exiſtentia non controuertitur, ſed tantum agitur inter plures patronos de illius pertinentia, Achill. dec. 5. n. 3. de iurepatronat. Alioquin ex diſpoſitione Concilij, & declaratione Cardinalium interpretum requiruntur eadem probationes in poſſeſſorio, qua in petitorio, vt fuit dictum in Volterrana iuriſpatronatus 28. Maij 1593. coram Illuſtriſſimo Mellino, & in Romana parochialis 31. Ianuarij 1600. coram Reuerendiſſis. Pacen.

In propoſito autem nullus titulus exhibitur, nec inſtrumenta præſentationum continuatarum per ſpatium centum annorum, prout requiritur, fuit reſolutum in Firmana iuriſpatronatus 8. Martij 1591. coram bon. memor. Orano, & in Barchinonen. vnionis 5. Decembris 1597. coram bon. memor. Giſſio, ſed vt decifum fuit, coram bon. memor. Cardinali Lancelotto in hac eadem cauſa die 29. Ianuarij 1571. omnes præſentationes intra ſpatium 30. annorum cõ-

Aloyſ. Ricc. Prax. Pars I.

tinentur, videlicet ab anno 1528. die 23. Ianuarij, quo fuit inſtitutus Fabius Caracciolus præſentatus 6. Nouembris præcedentis uſque ad annum 1567. quo obiit Marius Caracciolus, poſt cuius obitum inter Oſtauium Brandatium prouiſum Apoſtolicum, & Decium Caracciolum ſeniores præſentatum a patronis fuit introducta lis, & cauſa commiſſa in Rota, quomobrem nec ſubſiſtit probatio per ſamam, qua nõ admiſſitur niſi in antiquis, & concurrentibus coniecturis fuit decifum in Tirazonen cappellania 14. Decembris 1608. coram Reuer. Caualerio, & in primis longiſſima quaſi poſſeſſione, vt fuit tentum in Imolen. iuriſpatronatus 28. Maij 1584. qua eſt diuerſ. 792. p. 1. Adeſt quadragenaria, Caſſad. decif. 2. num. 3. & 4. de prob. Put. dec. 60. in fin. lib. 1. & fuit reſolutum in ſupradicta Barchinon. coram bon. memor. Giſſio, & ad hoc non poſſunt deſeruire prouiſiones Apoſtolicæ, qua non mutant ſtatum beneficij, Achill. decif. vltima, de iure patron. & fuit dictum in Bonon. iuriſpatron. 16. Ianuar. 1608. coram Reuer. Sacrato, ſed earum tempora de medio deducuntur, Guidobon. decif. 125. fuit decifum in Bracharen. de Innocas 19. Decemb. 1597. coram Reuer. Decano.

Nec verò probatur publica vox, & fama, quia ex teſtibus examinatis de hoc anno, vnus tantum, videlicet primus iuxta primũ deponit, quod audierit publicè dici, qua quidẽ verba important famam, Caſſa. dec. 3. n. 4. & 7. de probation. Caputaquen. dec. 7. p. 2. & decif. 289. p. 3. verum ſubiungit, quod audierit à diuerſis perſonis, & ſic dictum ſuum reſtringit, & alius teſtis examinatus de anno 1559. deponit à 30. annis citra, quod verificatur etiam in vna die ante, Bartol. in l. Celſus, n. 25. ff. de ſucap. & teſtis qui aſſertur examinatus in Curia de anno 1570. non eſt habendus in conſideratione, propterea quod non appareat quomodo fuerit examinatus, alij vero teſtes examinati de anno 1531. ſunt de familia Caracciola, & aliorum præſentantium inſpatronatus, & habent intereſſe in cauſa, quare non merentur fidem, l. omnibus, & ibi Bald. n. 3. c. de teſtib. Roland. conſ. 3. n. 55. vol. 1. Aym. conſ. 249. n. 14. Neque poteſt fieri fundamentum in ſententia Ordinarij de anno 1528. in qua enunciat ſe vidiffe inſtrumenta præſentationum, & præſertim Bullam bo. me. Alexandri Carafe inſtitutionis quond. Fabij Aioſe in dicta Eccleſia, quia hæc ſententia non probat, cū non iuſtificetur ex actis, neq; iudici creditur de aſſertionibus, niſi factæ ſint præiudicia cauſe cognitione, & de illis appareat in proceſſu. Soccin. conſ. 47. n. 13. vol. 4. fuit dictum in dicta Romana parochialis, & in Laudan. deuolutionis 23. Mart. 1544. coram Reuerendiſſis. Pacen. & in Sabin. aque 29. Mart. 1604. coram me. Nec poteſt probari ſententia antiqua, Caſſad. dec. 3. n. 3. de prob. quia ſententia dicitur antiqua. quãdo excedit 40. annos, cū ſit lata ann. 1528. et bis fuerit lata ann. 1567. vltra quod in hoc caſu Domini cenſebant requiri probationem temporis immemorabilis, cum præſentationibus continuatis per ſpatium 50. annorum, qua omnes probentur effectum ſortitæ ex authenticis ſcripturis, poſito etiã quod nos verſemur in iure patronatus potentium, propterea quod concurrant plures familiae, quas nõ eſt verſimile facile in vnũ conſpirare ad fundandam, vel dotandam Eccleſiam, Creſcēt. dec. 1. de iurepat. Et quod dicitur proceſſiſſe ab vno ſtipite Caracciola, ſed mediantibus feminis fuiſſe diuiſum in plures familias, hoc non probatur, quin potius partes, et teſtes videntur alias aſſeruiſſe contrariũ, quam dec. habes inter poſtremo ſelectas per Farin. 235. t. 1. p. 2.

Ampliatur ſecundo, procedere etiam in Episcopatibus, qui tenentur, & poſſidentur per S. R. E. Cardinales, vt fuit reſolutum in Rota in vna Sabinen. beneficiorum 15. Nouembris 1582. coram Illuſtriſſimo Aldobrandino; nam viget eadem ratio ob abſentiam Summorum Pontificum, & Cardinalium dum Auenionem morantur.

Amplia tertio procedere, vt præſumatur quoque uſurpatio in perſonis congeſtis per Card. Putem in decif. 59. 60. 61. & decif. 62. lib. 1.

F RE-

RESOLVT. CXXXXIV.

Præsentationes debere esse continuatas an sit de forma.

- 1 *Præsentationes continuatæ sunt de forma sacros. Trident. Conc. & quæ dicantur continuatæ.*

Respondeo affirmatiuè, quoniam Conc. dat pro forma, præter immemorabilem, & reliqua necessaria, quod præsentationes debeant esse continuatæ, & sortitæ effectum.

Amplia primo, vt per huiusmodi decretum censeatur sublatis modi, quibus de iure communi acquiratur ius patronatus, vt resoluit Rota in vna Reatina iurispatronatus, 20. Octobris 1587. coram Robustorio, & in d. Sabinen. beneficiorum 15. Nouembr. 1582. coram Aldobrandino.

Amplia secundo, vt nec sufficiant præsentationes centum annorum, vel ducentorum, si non sint continuatæ, vt scilicet vna subsequatur aliam, quoniam ita offendit illud verbum (continuata) vt latè per Marc. Ant. Bard. de tempore vtili c. 2. n. 1. & latissime in c. 8. Jacobat. de Conc. lib. 7. art. 1. n. 130. Steph. de Feder. de interpret. iuris, p. 1. n. 126.

Amplia tertio, vt neq; suffragentur præsentationes continuatæ per tantum tempus, vel maius si omnes non fuerint effectum sortitæ, & dicuntur effectum sortitæ quoties habuerint effectum, vt quia Ordinarius cum vacaret beneficium instituit, quem præsentauit patronus, iuxta dec. Rotæ, teste Achill. de Grasis, in dec. fin. de iure patron. latè Mascard. de probat. conclus. 121. col. 3. Infuper, vt dicantur præsentationes effectuatæ, necesse erit, vt præsentatus acceptauerit, vt fuit dec. sum in Rota 4. Decembr. 1551. coram Ant. Augult. & facit decif. Caputaq. in decif. 131. p. 2.

RESOLVT. CXXXXV.

Præsentationes continuatas esse probandas per scripturas authenticas an sit pro forma.

- 1 *Præsentationes, vt per scripturas authenticas probentur, est de forma.*
2 *Scriptura authentica iurispatronatus deperdita, illa per testes probari non potest, & quare.*

Responsio est affirmatiua, quia quando agitur de iurispatronatus harum personarum, Concilio non satisfit, quod probarentur præsentationes per testes, vt in proprijs terminis fuit in Rota resolutum in d. Sabinen. 15. Nouembr. 1585. hinc etiam facit, quod voluit Rota in vna Archipresbyteratus, 2. Maij 1588. coram Pamphilio, quod deficientibus scripturis authenticis, non sufficit illas probare per testes, cum huiusmodi probatio per instrumenta requiratur pro forma.

Amplia primo præstatam probationem esse necessariam nedum in probandis præsentationibus continuatis, verum etiam in probatione effectuationis illarum, quoniam in vtroque casu exigitur probatio per authenticas scripturas, vt voluit Gonzalez, gl. 18. n. 84. & tenuit Rota in d. Sabinen. sapius adducta.

Amplia secundo, vt neq; adimpleri possit per æquipollens, nec villo casu probari possit per testes, Rot. in dec. 199. n. 3. & seq. p. 2. & ratio est, quia debet adimpleri specificè, Fel. in c. cum dilectis, n. 10. ampliat. 11. de rescript. Dec. in consil. 112. n. 3. Boer. in decif. 1. n. 44. Segura in l. vnum ex familia, §. sed si fundum, n. 12. ff. de leg. 1.

RESOLVT. CXXXXVI.

An in probatione iurispatronatus parua vniuersitatis desideretur forma probandi tradita à Concilio.

- 1 *Vniuersitas parua tenetur probare ius patronatus iuxta formam traditam in Conc. & quare.*
2 *Ius patronatus vniuersitatis parue, præsumitur ex usurpatione, cum declarationibus.*

Respondeo, locum habere etiam si communitas, seu vniuersitas sit parua, quia non propterea cessat hæc præsumptio considerata per Concilium, tunc etiam, quia cum generaliter de vniuersitatibus loquatur, nec distinguat inter vniuersitates magnas, & paruas, nec nos distinguere debemus, vulgata l. de pretio, ff. de publican. in rem actio, tum etiam, quia rationes propter quas Ecclesia præsumitur libera, & non de iurispatronatu. ad not. in c. querela, de elect. militanti pariter in quacunque vniuersitate, nam potest esse, quod ex oblationibus fidelium, & hominum communitatis, Ecclesia fuerit constructa, non tamen animo acquirendi ius patronatus, Achil. de Grassi, in dec. 4. de iurepat. Card. Put. in dec. 57. & in dec. 205. lib. 1. Crescent. in decif. 13. Verall. in decif. 318. p. 2. & quod etiam in parua vniuersitate præsumatur ius patronatus ex usurpatione, tenuit Rot. in vna Bonon. iurispatronatu. 20. Martij 1589. coram Giffio, & ad idem expenditur decif. eiusdem Rot. teste Farin. in dec. 643. & fuit etiam resolutum in vna Forosempronien. parochial. 4. Febr. 1594. coram Illustrissimo Mantica, & iterum in vna Illirden. beneficij 11. Martij 1596. coram Penia.

Quam conclusionem dupliciter intellige, primo procedere, maxime in Italia, in qua propter recessum curiæ, omnes populi ius presentandi usurparunt Spec. de iurepat. col. 3. vers. & nota, & Card. Put. vbi sup.

Intellige secundo in locis, in quibus Ordinarius collatores sunt inferiores Episcopo, & minoris auctoritatis, quorum qualitate attenta, facile præsumi potest usurpatio, & quod non fuerint aucti vniuersitatibus, contradicere, vt per Put. in decif. 57. l. 1. Achil. in dec. 4. de iurepat. & fuit in Rota resolutum in vna nullius Archipresbyteratus, 2. Maij 1588. coram Pamphilio, secus si in collatoribus fuerit æqualis, vel maior auctoritas, quam in vniuersitate, quoniam tunc cessat dispositio Concilij, quia quod dicitur in magnatibus, seu vniuersitatibus præsumi iura Ecclesiæ usurpata, procedit vbi non datur æqualis concursus potentie, & auctoritatis in collatoribus, secus si conferentium sit æqualis, vel maior auctoritas, quam in vniuersitate, vt fuit per Rot. resolutum in vna Toletan. iuris nominandi, 10. Mart. 1582. coram Illustriss. Blanchetto.

Intellige tertio, si tota vniuersitas hoc ageret, secus autem si certa pars illius prætenderet ius patronatus, Gonzalez gl. 18. n. 69. Garz. de benefic. p. 5. c. 9. n. 102. referens ita declarasse Sacram Illustriss. Congregationem.

RESOLVT. CXLVII.

Amisio scripturarum, in quibus probabatur ius patronatus, an possit testibus probari.

- 1 *Amisio scripturæ authenticæ iurispatronatus secundum vnam sententiam per testes probari potest.*

Ratio dubitandi pro opinione affirmatiua oriri videbatur, ex tex. expresso in cap. cum olim, de priuileg. vbi amisio instrumentorum probatur testibus deponentibus de illorum tenore, ad quod etiam expeditur tex. in l. sicut, C. de fid. instrum. & iuxta quorum

rum sententiam fuisse decifum in Sacro Conf. fcribit Affl. in dec. 274. vii. in decif. 166. & facit etiam decifio prax. Curie Archiepif. c. 63. n. 12. volentis, quod fi per testes probaretur eife deperditas fcripturas, & depo-
 1 nent de tenore illarum, in quibus continebantur continuata prefentationes, tunc fatisficeret menti Concilij, per tex. in citato cap. cum olim.

Ceterum fupradictis minime obftantibus, mihi magis fuadet opinio contraria, quam tenet Gonfalez glos. 18. n. 82. tenentis, quod eo ipfo, quod Concilium non confidit de testibus, confequenter remanet exclu-
 fa ifta probatio, nam aliter de facili excluderetur difpofitio d. Confilij, & iuxta hanc opinionem tenuit Rota in vna Sabinen. iurifpatronatus, 15. Nouembris 1582. coram Clemente VIII. vnde fi non probaretur ex eisdem fcripturis authenticis, quod omnes prefate prefentationes continuatae fortiter fuerint effectum, prout Concilium difponit, non releuaret talis probatio, Rot. in decif. 199. part. 2. diuerf.

RESOLVT. CXLVIII.

Præfentatio quando dicatur fortiter effectum.

- 1 Præfentatio, non autem nominatio coram superiori est faci-
 cienda.
- 2 Acceptatio in iurepatronatus est præfentationis pars.
- 3 Præfentatio in iurepatronatus de abfente fieri potest.

Refpondetur, tunc propriè dicuntur præfentationes fortiter effectum, quando Ordinarius illarum vi-
 gore inftituit præfentatum à patrono, & præfentatus, & inftitutus acceptauit, poffeffione fubfequuta.

- 1 Dixi præfentatum, ad differentiam nominati, quo-
 niam præfentari, non verò nominari debet superiori, Achil. de Graff. in decif. fin. de iure patronatus.

- 2 Dixi, acceptauit, quoniam acceptatio est pars præ-
 fentationis, & ante illam non dicitur perfecta, Card. in cap. fin. de iurepatr. Lambert. lib. 2. part. 2. quæft. 5.
 art. 2. sub num. 2. hinc prouenit, quod licet præfentatio fieri poffit de abfente, ad tex. & ibi not. in c. accedens, de præbend. Mastrill. in decif. 2. part. 1. tamen non ac-
 ceptata, nullam vim fubftinet, vt fuisse in Rota decifum testatur Farinac. in decif. 567.

Et quod huiusmodi requifita fint fubftantialia, vo-
 luit Caputaquen. in dec. 131. & in dec. 418. par. 2. Cre-
 fcent. in decif. 5. de iurepatron. Rot. in decif. 147. n. 1. &
 in decif. 167. part. 1. diuerf.

RESOLVT. CXXXIX.

Iurifpatronatus fundatum pro fe, & descendantibus à fua
 linea, quomodo intelligatur.

- 1 Linea quid est.
- 2 Iurifpatronatus fundatum pro fua linea, intelligitur de linea
 directa.
- 3 Linea à patre debet fumere initium.

- 1 **S**upponatur in facto, quod quis in creatione patro-
 natus in inftrumento fundationis vfu fuerit his
 verbis (pro me, & descendantibus ex linea mea) fuit
 dubitatum coram me, de qua linea huiusmodi verba
 intelligenda erant, & pro huius quæftionis dilucidatio-
 ne, est in primis fupponendum, quod linea est collectio
 perfonarum ab eodem ftipite descendantium gradus
 continens, & numeros diftinguens, Ioa. Andr. in arbo-
 re confanguinitatis, Capyc. decif. 159. nu. 5. Tiraquell.
 de retractu lignag. §. fin. glos. 9. nu. 2. fol. 127. allegans
 2 plures alios. Vnde in præfenti cafu linea debet intelli-
 gi de directa, non de inflexa, & per tranfuerfum, fecun-
 dum Bald. conf. 171. testamento cauetur, vol. 3. & idem
 Aloyf. Ricc. Prax. Pars I.

Bal. conf. 121. volu. fin. Caftrénf. conf. 299. volu. 2. Ann.
 conf. 122. in princip. vol. 2. Mierf. de maioratu, part. 2.
 q. 6. n. 18. Qua propter ad præfatum patronatum voca-
 ti cèlentur omnes descendantes de linea ipsius testato-
 ris. Ratio est, quia linea alicuius dicitur propria, quæ
 habet originem, & descendit ab illo per directum, non
 autem per tranfuerfum, Ruin. conf. 23. nu. 6. Corneus
 conf. 178. col. fi. vol. 3. Signorell. conf. 93. colum. 2. Bar-
 bat. in repit. l. cum acutiffimi, C. de fideicommissi. Et à
 3 patre debere femper fumere initium testatur Bal. con-
 fil. 394. vol. 3. lib. 3. Bero. conf. 77. nu. 15. lib. 2. Nec fuffi-
 ceret, quod fint de eodem cognomine feu familia ip-
 fius fundatoris, fecundum Ruin. conf. 153. nu. 10. lib. 2.
 Cuman. conf. 2. Salic. inter confilia Ancharani confil.
 97. colum. penult. verf. alios ergo fenfus, fed oportet,
 quod descendant à linea prædicta fundatoris, nec fuf-
 ficit, vt dixi, quod fint de eodem cognomine, Roland.
 à Valle conf. 23. num. 39. & 40. lib. 4.

RESOLVT. CL.

Præfentatio quomodo fit facienda.

- 1 Præfentatio in iurepatron. præfentialiter est facienda, &
 aliter facta non tenet, & patrono curret tempus n. 4.
- 2 Differentia inter præfentationem, & nominationem.
- 3 Præfentatio de clerico abfente non valet.
- 4 Præfentatus ante inftitutionem est examinandus, fi est ido-
 neus.

- 1 **I**N quamplurimis caufis contigit mihi hæc dubi-
 tatio, & femper dixi, præfentationem fieri debere
 præfentialiter, id est fenfibilibus corporis illius, qui præ-
 fentatur, adeo quod præfentatus debet eife perfonali-
 ter coram Ordinario, nec fufficit patronum præfen-
 tantem aliquem folum mittere inftrumentum præfen-
 tationis Ordinario, vt per Silu. 3. par. q. 1. n. 6. & q. 2. nu.
 45. Rot. in proprijs terminis dec. 3. de iurepatr. in nou.
 vnde Achil. decif. 12. eod. tit. tenet, quod præfentatio
 intelligitur tantummodo, quando fit perfonaliter fu-
 2 periori; alioquin dicitur magis nominatio, vt tenuit
 eadem Rot. in decif. 211. in nou. Franchus in cap. fin. §.
 verum, in 1. notab. de iurepatronatus, in 6. Rocchus
 de Curt. in tractat. iur. patronat. quæft. 41. circa med.
 Milis in repert. verb. patronus, & iuxta hanc opinio-
 nem fuit in Rot. refolutum in vna Afculana parochial.
 13. Ianuar. 1548. coram Anton. Auguftin. Et ob hanc
 3 rationem præfentatio facta de clerico abfente, non va-
 let, glos. in clem. dudum, in verb. præfentare, de fepult.
 notat Abb. in cap. ea nofcitur, sub n. 3. de his, quæ fiunt
 à prælat. & Rot. in cit. decif. 3. de iurepatr. in nou. Hinc
 prouenit, quod aliter facta præfentatio, quam vt fu-
 pra, vltra quod erit nulla, patrono curret tempus, Iun.
 in cap. in Lateranenfi, in vlt. notab. de præb. Monal.
 conf. 149. num. 3. & feq. volum. fin. Rubeus Alex. conf.
 93. quæ opinio, fcilicet, quod præfentatio fieri debet
 perfonaliter, corroboratur etiam decreto Concilij
 Trid. feff. 24. cap. 18. de reform. & feff. 25. c. 9. Et in hoc
 animaduertant Ordinarii, nam quidam Auctor testa-
 tur, in quodam Archiepifcopatu fuisse ficte quemdam
 præfentatum, & deinde inftitutum non exiftentem in
 rei natura, & patronus sibi vfurpabat fructus benefi-
 4 cij fingulis annis, contra decretum Sac. Concil. Trid.
 feff. 22. cap. 11. de reform. & feff. 24. cap. 3. verf. patro-
 ni, & feff. 25. c. 9. Abb. in c. cum parati, col. fin. de appel-
 lat. Et hoc patet etiam ratione, quia præfentatus de-
 bet prius examinari ab Ordinario, ad finem videndi
 fi eife idoneus, fecundum Panormit. in cap. pastoralis,
 num. 7. de iurepatronat. Anchar. in cap. ius capti, nu. 2.
 de præb. in 6. Rebuff. q. 20. num. 15.

RESOLVT. CLII.

An laicus possit praesentari ad beneficium.

- 1 Laicus ad beneficium praesentari non potest, nec etiam ad iurispatronatus.
- 2 Pensio laico referuari non potest.
- 3 Laicus ad iurispatronatus nominari potest cum declaratione.

1 **R**esponso est negatiua, quoniam laicus est incapax rerum spiritualium. c. causam, de prescrip. & cap. decernimus, de iudic. nec ei poterunt beneficia ecclesiastica conferri cap. cum adeo, de rescrip. & cap. ex infirmatione, de procurat. Ex quibus patet iterum responso, quod laicus non potest praesentari ad beneficium iurispatronatus, vt resoluit Lambert. in vlt. par. 2. libri, q. 2. art. 3. Parisius de resignat. benef. q. 4. nu. 5. lib. 4. Gonzalez, gl. 5. §. 5. n. 13. Rebuff. conf. 150. n. 6. Anchar. conf. 60. num. 4. Mandos. conf. 6. & in conf. 15. nu. 8. & hanc nuncupat communem opinionem idem Paris. loc. cit. & Lucius alleg. 50. iuxta quam indicauit Rot. Rom. in vna Imolen. iurispatronatus 19. Nouembris 1584. coram Orano.

2 Amplia praefata conclusionem procedere etiam in pensione, quia laico referuari non potest, Peregr. dec. 50. lib. fin.

3 Limitatur tamen non procedere per viam nominationis, nam laicus nominari potest ad beneficium secundum Crescent. dec. 3. de iurepatr. intelligendum modo nominatus antequam praesentetur Ordinario, sit effectus clericus Abb. in cap. fin. 4. de iurepatr. & in his terminis, quod nominatio facta per patronos laicos, etiam de non clerico ad beneficium sit valida, fuit tunc per Rot. in vna Burgen. Abbat. 19. Nouembris 1588. coram Penia, vbi ad iura dicentia praesentationem de laico factam esse nullam, fuit responsum, quod sunt intelligenda de praesentatione proprie dicta, quae tunc fit cum praesentatus coram Ordinario personaliter sistitur ab eo institutionem accepturus.

RESOLVT. CLIII.

An praesentatio de clerico absente subsistat.

- 1 Praesentatio clerici absentis non est valida, & quando est valida, num. 2. & 3.

1 **V**era, & recepta est iuris conclusio, praesentationem de clerico absente factam non valere, gl. in clem. dudum, in verb. praesentare, de sepult. Abb. in cap. ea noscitur, sub num. 7. de his, quae fiunt a prel. & in cap. pastoralis, sub num. 8. de iurepatr. & tenuit Rot. in dec. 3. de iurepatr. in nou.

2 Limitatur tamen dupliciter praesens conclusio, & primo, vt non procedat, vbi alias praesentatus est aliter notus habenti illum instituere, vt examinatione non egeat, Lambert. de iurepatr. 1. par. 2. lib. q. 11. art. 3. C. tadi. in eiusdem nominis tractatu par. 6. artic. 9. q. 32. post Abbat. in cap. pastoralis, eod. tit. & iuxta hanc opinionem pluries censuit Rot. Rom. & signanter in vna Valentin. beneficij 16. Maij 1582. coram Illustrissimo Lancellotto, & iterum in vna Regien. beneficij, 14. Decemb. 1587. coram Illustriss. Pamphilio.

3 Limitatur secundo, vt non procedat, quando praesentatio fuit intra tempus datum ad praesentandum, ratificata, Abb. conf. 76. nu. 3. de iurepatr. Lambert. in quast. 11. art. 4. Rocchus in verb. honorificum, quast. 9. nu. 27. Card. in cap. fin. vers. quare de iurepatr. & Rot. dec. 3. eod. in nou.

RESOLVT. CLIII.

Praesentato, quod remedium comperat, casu quo Ordinarius instituere renitet.

- 1 Praesentatus (Ordinarius non instituente) potest appellare, & quare num. seq.
- 2 Beneficium per obitum praesentati non vacat.
- 3 Praesentatus Praelato non instituente cum causa appellare non potest.
- 4 Causa legitima non instituendi praesentatum, quae dicatur.

1 **R**espond. posse praesentatum ab eo appellare, qui potestatem habet instituendi, recusaturque sine legitima causa, facit ad hoc text. in c. pastoralis, & ibi gl. verb. appellauerint, & in cap. fin. de iurepatr. & in cap. concertationi, & in c. a collatione de appell. in 6. & Episcopus tenetur huic appellationi deferre secundum gl. in cit. cap. pastoralis, Laderch. in conf. 141. post Roland. in conf. 22. n. 6. & seq. vol. 1. Et quod recusante Episcopo instituere praesentatum per patronum possit adiri Superior, qui illi praefiget terminum ad instituendum, quo elapso poterit providere, refert decisu Fran.

2 Mar. dec. 451. p. 1. Ratio huius opinionis, est, quia patrono perseverante, nec variate, acquiritur ius praesentato ad rem Rota in dec. 17. de iurepatr. in antiquis, Cassad. in dec. 18. de praeb. Bellam. in dec. 167. Lopus alleg. 8. n. 4. Abb. in c. cum Bertoldus, n. 9. & ibi Fel. n. 1. & in c. causa, quae, nu. 26. de prescrip. de quo late per Macerat. var. resol. lib. 1. resol. 9. & 104. n. 23. Vnde per obitum praesentati non dicitur vacare beneficium.

3 Tanis. in dec. 92. Rot. in dec. 269. & propterea virtute praefati grauaminis poterit appellare, arg. tex. in l. illud ff. de appell. & maxime, quia praesentato fit iniuria, si non admittitur secundum Menoch. in conf. 59. vol. 3. Bursat. conf. 32. nu. 5. & in tali casu poterit appellare, secundum quod voluit Perez. in l. 1. tit. 6. n. 42.

4 Intellexi tamen supradicta procedere quando Ordinarius absque iusta, & legitima causa recuset admittere praesentatum, tunc enim a praefata non admissione conceditur appellatio, secus enim si legitima adesset causa, gl. in cap. nullus, de iurepatr. Archid. in c. 1. 85. dist. Gemin. & Franch. in c. 1. n. 16. & seq. de iurepatr. in 6. & hoc casu superior nec instituere, nec poterit ad id inferiorem cogere, arg. tex. in c. in literis, 63. dist.

5 Inter causas vero legitimas connumeratur maxime, si praesentatus esset persona indigna, quia ultra quod priuantur patroni illa vice iure praesentandi, Rot. in dec. 5. de iurepatr. in nouis, Bellam. in dec. 171. & 571. Crescent. in dec. 11. de iurepatr. Ioan. de Lignan. in clem. 1. eod. tit. Boic. in cap. auditis, de electione, excusatur Ordinarius illum reiiciendo, & iuxta hanc opinionem iudicauit in quadam causa mihi delegata.

RESOLVT. CLIV.

Affixio edictorum an sit necessaria in institutione iurispatronatus.

- 1 Edicta in institutione iurispatr. sunt necessaria, alias collatio erit nulla, non autem praesentatio.
- 2 Edicta in iurispatr. institutione non sunt necessaria, vbi consuetudo in contrarium viget.

Supponatur in facto, quod quidam Episcopus ad praesentationem quorundam praetensorum patronorum instituit aliquem ad beneficium absque affixione edictorum, propterea fuit coram me dubitatu de viribus praefata institutionis, & ego solus iudicavi pro nullitate: ista enim literae edictales in materia iurispatronatus sunt magni momenti, quando quidem non appositis

fitis edictis, collatio, seu institutio annullatur, non ipsa presentatio Bellam. decif. 611. nec minus quasi possessio presentandi. c. fin. de elect. quis licet loquatur in electione, attamen obtinet quoque locum in presentatione compatroni, gl. in verb. electione, Gemin. Franch. Anchar. & reliqui in d. cap. fin. Lambert. de iure patronat. lib. 2. par. 2. quæst. 6. princ. art. 17. & 18. Lapsus alleg. 8. col. fin. asserens ubique observari, atque praticari, Abb. in c. postquam, in 3. not. de electione, Imol. in Clem. 2. in verb. presentare, de iure patron. & aliter institutus dicitur potius occupator illius beneficii, cap. ex insinuatione, vbi Panor. in 2. not. eod. titul. & idem Abb. Fel. & reliqui in cap. cum Bertoldus, de re iudic. Crauet. col. 177. & iuxta hanc opinionem, scilicet prefata edicta esse adeo substantialia, vt institutio ipsa, annulletur ipso iure, pluries fuisse per Rot. Rom. resolutum testatur Caputaq. in dec. 95. p. 1. & in dec. 128. p. 2. idem suo tempore fuisse decifum scribit Card. Put. in dec. 306. lib. 1. & iterum resolut Rot. teste Crescentio in decif. fin. de iure patron. Seraph. in decif. 399. & tandem fuit dictum in vna Parmen. beneficii, 28. Nouembris 1586. coram Gypfio, vbi fuit annullata institutio facta ab Ordinario eodem die resignationis, ex quo

2 edicta apposta non fuerunt; verum tamen hoc non proderet, si aliud reperiretur de consuetudine illius ecclesie, ad quam quis est presentatus, quia ea omnino deberet attendi, vt fuisse in Rota resolutum refert Bellam. in decif. 620. Viuius in decif. 309. Polid. Ripa. in decif. 273. Costa de remedijs subsidiarijs remed. 12. Ant. var. resolut. cap. 108. num. 44.

RESOLVT. CLV.

An institutio facta intra terminum edicti sit nulla.

- 1 Institutio facta intra edicti terminum est nulla, & quare.
- 2 Institutio hæc, vt annullatur, duo requiruntur.

1 **I**udicauit pro inualiditate prefate institutionis, ex pluribus, tum primo, quia necesse esset, vt literæ edictales expeditæ remaneant affixæ per totum terminum in eis contentum, Clem. 1. & ibi gl. de iudic. Lambert. de iure patronat. lib. 2. p. 2. q. 6. princ. art. 24. nu. 3. Caputaq. in decif. 95. par. 2.

Tum secundo, propter opinionem illorum qui tenuerunt prefatam institutionem posse annullari per viam attentatorum, vt in specie voluit Calder. in conf. 1. de elect. Fed. de Senis conf. 193. nu. 5. & seq. Sor. conf. 10. nu. 45. Lambert. d. lib. 2. part. 1. q. 6. princ. art. 12. Poren. Canalic. in dec. 17. num. 89. & omnes intelligunt istud procedere, si in termino litterarum edictalium, fuissent facta institutio, secus vbi literæ edictales essent iam resolutæ.

Tum tertio, quia aliàs censeretur præclusa via opponendi, ad cuius finem fuit adiuuenta præfixio termini, secundum Balb. in conf. 196.

- 2 Tandem animaduertendum est, duo requiri, vt institutio hæc nulla censeatur, primo, quod constet litteras edictales affixas fuisse, & intra terminum competentem iudicis arbitrio amotas Menoch. de arbit. iud. cent. 5. casu 463. n. 3. Surd. conf. 181. n. 36. Lambert. loco cit. art. 24. Sor. d. conf. n. 45. Veral. in dec. 95. par. 2. Ant. resol. 20. n. 10. & seq. Secundo requiritur, quod si patroni sint certi, debent nominatim, & in specie citari, non per edictum, Viuius in dec. 309. & de Rubcis conf. 153.

RESOLVT. CLVI.

An qui non contradixerit in termino edicti, sit postea audiendus.

- 1 Non comparens tempore edicti iurispatron. non est audiendus. Aloy. Ricc. Prax. Pars 1.

1 **R**esponsio est negatiua, tum primo, quia pro hac opinione extat tex. expressus in proprijs terminis loquens in l. si eo tempore, C. de remiss. pign. vbi non comparens in termino (re non integra) post terminum non auditur, ad idem Bal. conf. 191. n. 3. & seq. volum. 1. Surd. conf. 50. n. 4. Mandell. conf. 122. Medic. in decif. 9. post Affl. in decif. 28.

Tum secundo, quia ita voluerunt Oldr. conf. 3. Lambert. cit. tract. lib. 2. p. 2. q. 6. princ. art. 26. Ant. var. ref. q. 21. n. 15. & Costa de remed. subsid. c. 12.

RESOLVT. CLVII.

Conditiones adiectæ in fundatione iurispatronatus an sint necessariò seruandæ.

- 1 Forma fundationis iurispatronatus est attendenda.
- 2 Patronus quamlibet legem cum Episcopi consensu apponere potest in iurispatr. fundacione.

1 **I**n vna Nolana ab eiusdem Ciuitatis Episcopo mihi delegata, circa leges adiectas a quodam fundatore, ego dicebam, formam fundationis attendendam esse, c. verum, de cond. appositis, Lambert. d. lib. 1. part. 1. q. 9. princ. art. 1. nu. 1. & ab ea non esse recedendum, scribit Ant. de Butrio in conf. 4. Laderch. in conf. 116. Alban. in conf. 159. Menoch. in conf. 22. vol. 1. & postea

2 patronum quamlibet legem cum Episcopi assensu apponere Franch. Marc. in dec. 473. & 493. part. 1. & præsertim fundari poterit cum reuerentia alicuius rei temporalis, Abb. in c. 1. n. 2. in c. grauis, n. 1. & in c. quæquam, de censibus. Item poterit disponere, quod post mortem vnius Rectoris, alter sit Rector, vt refert iudicatum de Amat. in decif. Rot. Marchia 4. Item quod presentandus sit actus Sacerdos, Farin. in dec. 570. Tandem ad dubium mihi transmissum respondeo, non posse patronum adijcere pactum, seu conditionem in fundatione, per quam ius Episcopale minuitur, & propterea concludo quod cum ipsius Episcopi assensu potest apponi conditio, quod institutio spectet inferiori, secundum Panormit. in c. cum dilectus, not. 4. de consuetudine, Rocch. de iure patronat. vers. pro eo, quod de, diocesani consen. nu. 25. Lambert. in eiusdem nominis tract. lib. 1. part. 1. q. 9. princ. art. 1. n. 55. & 96.

RESOLVT. CLVIII.

An in donatione omnium, & quorumcumque bonorum mobilium, & immobilium, iurium, & actionum comprehendatur etiam iurispatronatus.

- 1 Iurispatronatus in donatione omnium bonorum mobilium, & immobilium, iurium, & actionum comprehenditur.
- 2 Iurispatronatus transit cum vniuersitate bonorum.

1 **I**n hoc articulo placuit mihi inferere dec. Rot. quæ sequentibus verbis complectitur, & pro opinione negatiua, quod non comprehendatur iurispatronatus, adducitur Inn. in c. ex litteris, n. 2. & ibi Card. q. 11. de iure patr. Dec. in cap. sedes, n. 3. de rescript. Couar. var. resolut. lib. 3. cap. 13. nu. 4. Lambert. de iure patronat. lib. 1. si. par. 2. q. 5. art. 14. per totum. Sed contrarium censuerunt Domini, ex quo opinio Inn. non est recepta, vt animaduertit Abb. in d. c. ex litteris, n. 12. & Dec. in c. sedes, loquitur in iuribus ad certum locum restrictis, & eodem modo DD. relati à Couar. vbi supra. Neq. opinio Lambertini est vera, fundat enim se in restrictione, quæ inducitur ex particula illa (mea) quæ nihil facit, vt animaduertit Rebuff. in l. bonorum, de verb. signific. & contrarium tenuit Abb. vbi supra, Dec. in conf. 127. nu. 2. prope finem, vbi de communi, Put. in decif. 351. lib. 2. Ferret. conf. 179. num. 2. Non obstat, quod dictio

F 3 (bono-

(honorum) sit restricta ad mobilia, & immobilia, quia vterius processum fuit ad iura, & actiones vniuersas, & ideo cessat obiectum, quod sit appellatione bonorum in contractibus non venire vniuersitatem, vt per Bal. in conf. fin. 4. lib. 3. Tiraquell. de retract. lignag. §. fin. gl. 7. n. 5. venit enim ius patronatus appellatione iurium vniuersorum, Bald. in conf. 2. num. 3. lib. 1. transit enim cum vniuersitate, d. c. ex litteris, & c. cum seculum, de iure patron. Bero. conf. 66. n. 29. & conf. 78. n. 3. lib. 3. quae deducuntur contra validitatem donationis & praesentationis reseruata sunt suo loco discutienda.

RESOLVT. CLIX.

An patronus possit bona temporalia ipsius ecclesiae ministrare.

- 1 Patronus, etiam laicus religiosus ecclesiae bona temporalia ministrare non potest, cum num. seq.
- 3 Patronus habet in bonis ecclesiae sollicitudinis administrationem.

Responsum dedi in hac questione in facti contingentia per expressa verba Concil. Trid. sess. 25. c. 9. de reform. cuius sunt, videlicet. Patroni autem beneficiorum cuiuscunque ordinis, & dignitatis, etiam si communitates, vniuersitates, collegia quacunque clericorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obuentium, quorumcumque beneficiorum, etiam si verè de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenus, nullaue causa vel occasione se ingerant, sed illos liberè Rectori, seu beneficiario non obstante etiam quacunque consuetudine distribuendos dimittant. Et ita etiam expressè probatur in c. propterea, de iure patron. vbi patroni non possunt bona temporalia ministrare, & in illis se ingerere, quoniam hoc tantummodo spectat ad Cappellanum, & ita pariter fuit sancitum in Concilio Toletan. cap. 4. Lambertin. 1. par. quest. 2. princ. art. 1. §. Abb. & reliqui in c. praeterea, n. 3. de iure patron. Fel. in c. venerabilis, n. 9. & seq. de excep. His addo, quod laici etiam Religiosi nullam habent de iure facultatem disponendi, se ingerendi de rebus ecclesiasticis, siue in temporalibus, siue in spiritualibus, cap. bene, & ibi gl. latissime 96. dist. cap. non placuit, & tex. in c. laicis, 16. q. 6. facit ad idem tex. in c. ecclesia Sanctae Mariae de consuet. & cap. cum laicis, de reb. eccl. non alienan. latè Philip. Dec. in c. discernimus, de iud. Vnde Archid. in c. bene 16. q. 6. tenet triplicem esse administrationem rerum ecclesiasticarum, verum tamen laicis nullam ipsarum competere, nisi sollicitudinis. Et hoc dicebam contra Magistrum Andream Barberium Civitatis Nola, compatronum cuiusdā beneficii, ad quod sui eatenus institutus, qui per 20. annos, & plus dicebat sibi conductum fuisse quoddam territorium illius beneficii, & resistebat recedere ab illius conductione, dicendo se habere quamdam praesentationem in huiusmodi conductione, eo quia beneficium illud fundatum fuit à suis ascendentibus, & de ipsorum bonis.

RESOLVT. CLX.

An meretrix possit acquirere ius patronatus.

- 1 Meretrix est infamis.
- 2 Meretrix ius patr. acquirere potest, & quare.
- 3 Spurius est infamis, & Deo non est amabilis, neque honorabilis hominibus, & ius patronatus potest acquirere.
- 4 Quilibet rei suae est moderator, & arbiter.
- 5 Meretrix turpiter agit, non turpiter accipit neque ad restitutionem tenetur.
- 6 Ius patronatus quare sit honorificum.

Dubitatio pro conclusione negativa videbatur, quod ob suam inhonestatem dicitur infamis, taliter, quod ob hoc à dignitatibus, & honoribus remouetur, l. 2. C. de dignitatibus lib. 12. reg. infamis, de reg. iur. in 6. & patronatus esse ius honorificum non dubitatur, iuxta doctrinam gl. communiter receptam in cap. nobis, de iure patronatus.

- 2 Ceterum hoc non obstante contrarium iudicauimus, motus ex pluribus, tū primo quia spurius licet sit infamis, c. si gens 56. dist. vbi Bonifacius inquit, tales filios neque Deo amabiles, neque hominibus honorabiles esse; quod etiam voluit Calixtus Pontifex in c. coniunctiones 35. q. 2. dicens infamia eos esse notandos, & infames esse, censendos, ad idem l. si fratres, C. de inoff. testam. Thef. in decis. 126. Viu. in decis. 134. & tamen à facultate acquirendi ius patronatus successione, constructione, vel dotatione non reputantur inhabiles, vt per DD. in c. cum seculum, de iure patronat. Gemin. Prapof. & Cardin. in c. lege Imperatoris 10. dist. Roch. in verb. competens alicui q. 2. post Bal. in conf. 323. colum. fi. vol. Monald. in conf. 199. n. 6. & seq. vol. 2. Merend. conf. 61. Card. Paleot. in tract. de spurijs, q. 61. per tot.

4 Tum secundo, quia quilibet est moderator, & arbiter rei suae vulgata l. in re mandata, C. mandati, & iustum est vnicuique sua committere, l. nemo exterius, C. de Iudicis, & iniquum est liberis hominibus facultatē disponendi de reb. proprijs adimere, l. diuis, ff. de iure patr.

- 5 Tum tertio, quia licet meretrix turpiter faciat, non tamen turpiter accipit, vnde ad restitutionem non tenetur, l. idem quoties, ff. de cond. ob turp. causam, Bal. in conf. 122. Alex. conf. 190. vol. 2. Rochus loquens in proprijs terminis loco citato, q. 1. col. 2. vnde si meretrix ipsa de meretricio questu facit elemosinam, seu construit ecclesiam, acquirit tunc absque dubio ius patronatus, vt per gl. in verbo ex illicitis, & Arch. in cap. non est putanda 1. q. 1.

Tum denique, quia quilibet Christianus est re ipsa, capax ius patronatus, per text. in cap. pia mentis, & cap. Fulgentius 16. q. 7. & cum mulier quantumcumque meretrix, Christiana nempe sit, meritò igitur ipsius ius patronatus capax remanet. His addo quod dicunt, Io. And. Ant. de Butrio & Panorm. pro sublienda hac opinione facientes regulam, quod qui potest matrimonium contrahere, & in ecclesia orare, potest, & ius patronatus acquirere.

- 6 Non obstat, quod ius patronatus sit ius honorificum, vt in rubrica eiusdem tituli dicitur per omnes in eius diffinitione, & infamibus personis non competere, quia (teste Roccho de Curte in d. tractatu) illud inducitur quippe est, & conceditur gratiosè principaliter in beneficium ecclesiarum, ne laici ab illarum edificatione retrahantur, vt notat Abb. in cap. quoniam, eod. tit. gloss. singularis, & communiter recepta in cap. cum dilectus eod. & tenuit Rot. Rom. in vna Bononiens. ius patronatus 13. Ianuarij 1589. coram Illustrissimo Pamphilio.

RESOLVT. CLXI.

An ius patronatus acquiratur ex augmento dotis.

- 1 Ius patronatus per dotis augmentum non acquiritur, & quando in hoc casu acquiratur, num. seq.

Multoties vidi dubitare circa praesentem articulum, verum tamen semper dixi, veriorē opinionem esse, quod non acquiratur, tunc enim dicitur ditiari potius, quam dotari ecclesia, quae tamquam libera, non est redigenda in seruitutem ex solo augmento dotis, secundum gloss. expressam, & communiter receptam in cap. pia mentis 16. q. 5. in verb. piè, ad med. vers. si quis autem post consecrationem. Dixi tamen

tamen ad effectum prædictum, necesse esse ecclesiam totam suam dotem amisisse, & eidem nouam dotem dari, Rocchus de iurepatr. in verb. & dotauit q. 3. nu. 3. in fin. fol. 24. vbi dicit, quod ita est tenendum quamuis Abb. & Holt. contrarium sequantur, Bero. conf. 21. nu. 26. lib. 1. Lambert. lib. 1. p. 1. q. 6. art. 1. 4. & 6. Rota diuerfor. decif. 457. n. 18. & in decif. 528. num. 2. p. 1. & eadem Rota in vna Placentina parochialis, 14. Iun. 1580. coram Mantica, & iterum in vna Sarzanensi. beneficij, 14. Ianuarij 1599. coram Illustriss. Mellino, & tandem in vna Campfan. iurispatronatus, 5. Iulij 1589. coram Lieta, ex quibus omnibus desumitur conclusio, quod qui ex noua dotatione præterit acquirere iurispatronatus debet docere dotem primam fuisse redactam de esse ad non esse, vt voluit etiam eadem Rota in vna Lucana Decanatus, 22. Martij 1577. coram Illustrissimo Blanchetto, & in vna Perusina de consilio, 3. Decembris 1576. coram Illustrissimo Aldobrandino, ita vt ecclesia egeat noua consecratione, vel noua dote, Rocchus de iurepatronatus, in verbo construxerit, n. 12. q. 3. & Rota in d. Campfan. iurispatronatus.

Est tamen notandum, quod iurispatronatus ex augmento dotis, etiam concessum à Papa à quadraginta annis citra, subiicitur examini, & reuisioni Ordinarij, vt probatur in Conc. Trid. cap. 9. sess. 25. concessum vero ante annos quadraginta à confirmatione Concilij, non subiicitur dictæ reuisioni, sed firmum remanet Gabr. conf. 195. lib. 1. & ita censuit sacra Congregatio, & tenuit pluries Rota, & signanter in vna Lucana Canonicius 24. Maij coram Bubalo, & iterum in vna Rapollen. iurispatron. 19. Ianuarij 1594. coram Mantica, & tandem in vna Valentina de Carlettis 4. Maij 1601. coram Lancellotto.

RESOLVT. CLXII.

An iurispatronatus ex privilegio reuocatum censetur.

- 1 Iurispatronatus ex privilegio sublatum censetur, & quando etiam ex privilegio non censetur sublatum, n. 5.
- 2 Iurispatronatus concessum ad instar iurispatron. fundationis, & dotationis dicitur ex privilegio, & per consequens sublatum.
- 3 Immemorabilis iurispatr. ex privilegio non suffragatur.
- 4 Iurispatr. ex concessione, & Episcopi privilegio competere potest.

Responso est affirmatiua, vt probatur per expressa verba Concilij Trident. sess. 25. de reform. c. 9. vers. reliqui, super quo extat declaratio Sacre Congregationis, quæ sic ait, *Ex hoc versiculo dubitatu fuit, an patronatus ex privilegio conferri debeant sublati, & Congregatio die 14. Decembris 1581. & 1586. censuit esse ablatos patronatus ex privilegio, non autem ex fundatione, vel dotatione.* Iuxta quam opinionem pluries tenuit Rota Romana, & signanter in vna Comen. iurispatronatus 8. Iunij 1601. coram Seraphino, & iterum in vna Cassanen. beneficij 4. Iunij 1578. coram Bubalo, & in vna Valentina Cappecuria coram Blanchetto, & in vna Auximana iurispatronatus 2. Maij 1595. coram Corduba, & tandem in vna Albanen. iurispatronatus, 26. Nouemb. 1598. coram Orano.

Amplia procedere etiam si in privilegio habeatur, iurispatronatus competere ex privilegio, sed quod habeatur, & reguletur perinde, ac si competeret ex vera, & reali fundatione, & dotatione, nam non ideo desinit esse ex privilegio, cum illa qualitas insit in privilegio, ita resoluit Rota in vna Placentina parochialis de Mirabel. 19. Ianuar. 1594. coram Orano, de qua decif. meminit Gonzalez super regula 8. Cancell. gl. 18. nu. 97. Cardin. Puteus decif. 322. lib. 1. & in decif. 308. lib. 3.

Mohedanus decif. 11. de iurepatronatus.

Amplia secundo etiam si in privilegio dicatur, quod sit eiusdem prorsus naturæ, & roboris, ac si ex dotatione, & fundatione competeret, cum sit ad instar, & non propriè ex fundatione, & dotatione, Gonzalez gl. cit. 18. n. 102. Rota in vna Cordub. 20. Nouembr. 1566. coram Io. Aldobrandino, iuxta quam opinionem censuit Sacra Congregatio Concilij per hæc verba, *Patronatus, qui fuerint concessi, vt essent eiusdem prorsus naturæ, roboris, & c. cuius iurispatronatus laicorum, & nobilium, Regum, ac si ex fundatione, & dotatione forent, Congregatio censuit censere sublatos, quia cum sint ad instar, & propriè Regum, nec ex fundatione, ideo non comprehenduntur sub exceptuatis.*

Amplia tertio, vt in præsentī casu non proffit immemorabilis, vt declarauit Sacra Congregatio Concilij dict. cap. 9.

Amplia quarto, vt nec possit pariter competere ex concessione, & privilegio Episcopi, cap. 2. de reb. eccl. non alien. in 6. Rocchus in verb. pro eo, quod de diceciani consensu, nu. 34. Stafileus de literis gratiæ, tit. de modo impetrandi §. 1. Lamb. 1. p. lib. 1. q. 10. art. 4. & tenuit Rota in vna Nolana cappellæ, 19. Ianuar. 1594. coram Arigonio.

Suprapositam principalem conclusionem limita nõ procedere in privilegijs concessis ex causa onerosa, vt fuit resolutum in vna Valentina parochialis 30. Ian. 1581. Rota diuerfor. 687. p. 1. & in decif. 269. p. 2. & iterum eadem Rot. in vna Patauina patronatus, 23. Ianuarij 1590. coram eod.

RESOLVT. CLXIII.

Iurispatronatus quando dicatur ecclesiasticum, & quando sæculare.

- 1 Privilegium concessum hospitali D. Mariæ Annuciatae.
- 2 Iurispatronat. tunc dicitur ecclesiasticum, quando de bonis ecclesiasticis est erectum, & laicale de proprijs bonis.
- 3 Iurispatronat. relictum Confraternitatibus, laicale etiam dicitur.

Magistri Hospitalis D. Mariæ Annuciatae de Neap. obtinuerunt à Summo Pontifice, vt de relictis eidem Ecclesiæ pro Missis celebrandis constituantur quatuor cappellani, qui præfato oneri Missarum incumbere, & constituantur ad præsentationem ipsorum Magistrorum, fuit dubitatum in curia Archiepisc. an præfatum iurispatronatus censetur ecclesiasticum, an verò laicale, ego dicebam fuisse ecclesiasticum, quia vt tale dicatur, necesse est, quod competat personæ ecclesiasticæ ratione suæ ecclesiæ, Parif. conf. 128. vol. 4. Roland. conf. 191. num. 10. vol. 1. Tusch. practic. concl. 619. Vgolin. de potestate Episcopi c. 51. Zerol. in prax. in verb. iurispatronatus, nu. 2. Vnde licet præfati Magistri essent laici, nihilominus de rebus ecclesiæ fundauerunt patronatus, propterea censendum est ecclesiasticum, & sic attenduntur bona ex quibus fundatur, non autem persona fundatoris, vt in simili dicitur de iurepatronatu erecto à clerico de proprio patrimonio, quod dicitur laicale, Achill. de Grasis, in decif. 1. de iurepatronat. Crescent. in decif. 9. eodem tit. & dicit Mohed. in decif. 9. de iurepatron. quod iurispatronatus dicitur laicale, si fuerit à clerico erectum de bonis proprijs, & laici reperirentur in possessione, vt voluit etiam Crescent. in decif. 3. eod. tit. Put. in dec. 228. lib. 2.

Supradictis accedat, quod iurispatronatus Confraternitatibus relictum, dicitur laicale, etiam quod sit sub nomine alicuius Sancti, nisi sit fundatum de bonis ecclesiasticis, prout in casu nostro Rota diuers. in decif. 574. num. 7. part. 1. vbi sub num. 8. ampliat procedere

dere etiam si in tali Confraternitate sint aliqua persona ecclesiastica, dummodo non sit contemplata persona ipsorum.

RESOLVT. CLXIV.

Patrono inopi an debeantur alimenta.

1 Alimenta debentur patrono iurispatron. urgente ad inopiam, cum ampliatur & limit.

INter utilitates provenientes ex fundatione iurispatronatus principalior videtur, ut patrono ad inopiam redacto debeantur alimenta, & ita in casu de quo agitur, in Curia Boiani iudicari ex doctrina Abb. in cap. nobis, ubi ceteri de iurepatron. cap. quicumque, 16. q. 7. hanc enim obligatio est naturalis, ut beneficiario cum egerit beneficiarius, l. sed si lege, §. consuluit, ff. de petit. & ita decisum refert Seraphin. in de cis. 668.

Amplia, ut debeantur prefata alimenta, etiam si dos donata perempta fuerit, Pau. de Cittadin. in tract. de iurep. art. 4. q. 9. n. 17. post Bald. in l. fin. nu. 9. C. de iure emphyt. Lambert. lib. 3. q. 3. princ.

Amplia secundo, ut debeantur alimenta etiam pro tempore praeterito, Bartol. in l. diuortio, n. 3. ff. sol. mat. Bald. in l. si §. sed quia nostra, n. 5. C. commun. del. Dec. in l. de alimentis, C. de transact. Soccin. consil. 37. n. 37. vol. 4. Marta decif. 41.

Amplia tertio procedere etiam si patronus donaue- rit iurispatronatus, nam poterit hac alimenta ab eo consequi, quem ante donationem praesentauerat, quia ius alimentandi nunquam censetur donatum, cum cohaereat personae patroni praesentantis inseparabiliter, secundum Panorm. in cap. praeterea de sepult. Lambert. in 3. q. princ. art. 13. lib. 3.

Limita nunc dupliciter, primo quando non esset probata summa patronorum egestas, cum sit necessaria ad finem obtinendi alimenta, c. quaecumque, ubi glof. in verb. ad inopiam, vers. istud autem, 16. q. 7. & c. nobis de iurepat. Bald. in l. fin. in fin. C. de reuoc. don. Corn. in l. si quis a liberis, §. solent, num. 20. & 25. ff. de lib. agnosc.

Limita secundo, ut non debeantur prefata alimenta iuxta qualitatem patroni, ut fuisse in Rota decisum testatur Farinac. in dec. 594.

RESOLVT. CLXV.

Patrono contempto, nihil esse faciendum per Ordinarium in beneficio iurispatronatus.

- 1 Iurispatronatus inaudito patrono non est conferendum, quod non procedit in Summo Pontifice, n. 4.*
- 2 Permutatio facta ab Ordinario iurispatron. laicalis annullari potest.*
- 3 Collatio, & institutio facta absque praesentatione patroni, est nulla, non autem quando non contradixit.*

IN quampluribus causis fuit discussum, atq; controuersum circa praesentem articulum, & semper dixi, nihil attentandum esse, inaudito patrono, quia propter permutatio facta per Ordinarium de beneficio spectante ad praesentationem laici patroni (ipso contempto, & non vocato, poterit annullari, quamuis non sit nulla ipso iure, ut per Guid. Pap. in decif. 374. Franc. March. in dec. 240. nu. 4. par. 1. Bellam. in decif. 177. & 181. intelligendo, ut debeat annullari per sententiam, si patronus eius contemptum prosequatur intra tempus, in quo praesentare poterat, idem Bellam. in decif. 181. & 751. Papon. lib. 3. tit. 9. arrest. 3. Crauet. conf. 153. & Cappell. Tholof. in decif. 107. & de modo impugnandi

provisiones factas in praedictum patronorum, ut reparentur vide per eundem lib. 3. tit. 9. arrest. 1.

Item dicebam, collationem, atque institutionem, factam per mortem, vel resignationem absque consensu patroni esse ipso iure nullam, idem Guid. in decif. 374. Mohed. in decif. 268. & 326. Bellam. in decif. 128. Franch. March. in dec. 474. 482. 493. & 1140. p. 1. licet consensus patroni superueniens conualidet ipsam collationem secundum Boer. in conf. 34. Dec. in conf. 117. & 678.

Idem dicendum est in resignatione, quamuis infra quatuor menses a patrono non fuerit contradictum, Put. in dec. 312. lib. 2. & in dec. 181. lib. 1. tamen in posteriori provisione absque consensu patroni, & eo contempto, debet obtinere contra ipsum patronum, vel ipsum praesentatum, Papon. lib. 3. tit. 9. arrest. 2.

- 3 Et quod collatio facta sine patroni praesentatione sit nulla, vide Roland. conf. 47. volum. 1. Guid. Pap. singul. 828. Curset. singul. 1. Abb. q. 5. num. 7. Limita quando patronus non contradixit, quia tunc esset valida collatio, secundum Cassad. in decif. 2. de locat. Limita secundo in Papa, nam eius provisio de beneficio iurispatronatus clerici, & laici simul, valet etiam patrono laico non vocato, Rot. in decif. 46. de concessione praebendae in antiquis.*

RESOLVT. CLXVI.

Tempus praesentandi a quo die currat.

- 1 Tempus praesentandi a die scientiae currit, ita in praxi, & quare.*

IN Curia Auerfana coram Illustrissimo Domino meo fuit dubitatum, quam opinio esset seruanda circa praesentem articulum, stante varietate decif. Rotae, dicebani, quod quamuis olim in Rota seruabatur, ut patronis curreret tempus ad praesentandum a die vacationis, & non a die notitiae, ut per Rot. in dec. 1. de iurepatronatus, Coeterum hodie contraria est tenenda opinio, & in praxi sequenda, quae ex pluribus fundari poterit.

Tum primo, quia in omni materia, quantumcumque leui, tempus non currit ignorantibus, text. est in proprijs terminis in l. 2. C. qui admittit. Baldus conf. 199. n. 3. & seq. vol. 1. Alex. in conf. 13. vol. 1. Dec. in conf. 479. n. 5. vol. 2. Abb. & communiter omnes in cap. quia diuersitatem, de concessione praeb. & in c. fin. ubi Ant. de Butrio, & Anan. de electione, Afflict. in decif. 128. Mendic. in decif. 9.

Tum secundo, quia etiam tempus quatuor mensium, quod Ordinarijs conceditur ad conferendum beneficia Rot. in decif. 263. in nouis. lafred. in decif. 13. Rota diuersorum in decif. 481. par. 1. non currit nisi a die scientiae, ut fuit in Rota resolutum in vna Toletana beneficij 28. Nouembrijs 1578. coram Illustrissimo Seraphino, ut patet in eius dec. 380. Rot. in dec. 7. de praebend. in antiquis. Intellige quando ignorantia esset verisimilis, alias curreret, ut per Achil. de Graf. in dec. vnica, de supplenda negligentia praetorum.

Tum denique, quoniam hodie haec opinio seruatur in Rota, ut patet ex allegatis per Caputaq. in dec. 248. part. 2. Card. Puteus in decif. 6. de praebendis, Seraph. in decif. 380. part. 1. Rot. in decif. 13. de iurepatron. in antiquis, & in vna Signina iurispatronatus, 22. Iunii 1596. coram Orano fuit in Rota resolutum, quod si impetretur beneficium de iurepatronatus laicorum per deuolutionem ad Sedem Apostolicam, ob non factam praesentationem intra tempus a iure statutum, non valet impetratio, nisi probetur scientia certa, & indubitata patroni vacationis beneficij.

Cuius dec. nulla aliaratio reddi poterit, quia tempus non

pus non currit ignorant, vt supra diximus, & maxime procedere in tempore presentationis testatur Gallin. milleloq. 152. vbi alios allegat.

RESOLVT. CLXVII.

Patronus an possit variare.

- 1 Patronus iurispatri. laical. ante institutionem variare potest alium cumulatim presentando, secus ecclesiasticus.
- 2 Patronus secularis potest variare, sed a prima presentatione absque causa non potest.
- 3 Patronus secularis non potest variare, lite pendente, nec secundo.

IN Curia Calatiae fuit coram me dubitatum, si potuissent quidam patroni variare; dicebam, quod si erant laici poterant ante institutionem Episcopi, & alii successe presentare accumulando, quod non possunt facere patroni ecclesiastici, cap. quod autem cap. cum autem, & cap. pastoralis, vbi DD. de iurepatr. late Gutierrez de iuramen. confirmat. par. 3. cap. 13. Spinus de testam. glof. 4. num. 73. Zaualus comm. contra com. mun. q. 265. & 693. Rot. in decif. 16. de renunciat. in. antiq. Causal. in decif. 17. num. 87. de contrahib. p. 2. Crauet. conf. 63.

- Et Rota in vna Bononien. parochialis. 24. Nouembris 1593. coram Litta indicauit, quod patroni laici possunt in presentatione variare, & alium presentare cumulatim, sed non possunt recedere a prima presentatione sine causa.
- 3 Limita primo, vt non possit variare, neque per viam accumulationis, lite pendente, Calder. in conf. 1. vt lite pend. Rocca. in verb. honorificum, quaest. 23. post Lambert. 1. par. 2. lib. q. 6. art. 12. Crescent. in dec. 10. de iurepatr.
- Limita secundo, vt semel tantum, & pro prima vice censetur permittitur, Calder. in conf. 16. de iurep. Prob. ad Monachum, in c. cum in illis, n. 18. de preb. Nauar. in c. placuit, n. 66. de pen. dist. 6. Gomez in c. cum in multis, n. 35. de rescrip. in 6.

RESOLVT. CLXVIII.

An presentatio, & institutio contra formam fundationis sit nulla.

- 1 Presentatio, & institutio contra fundationis formam est nulla, num. 6.
- 2 Forma priuilegij, & contractus, legem eiusdem tribuit.
- 3 Presentatio est vnus iurispatri. effectus.
- 4 Beneficiatus non beneficiato. preferri debet.
- 5 Forma omisso in iurispatri. fundacione prescripta, presentationem annullat.
- 7 Cappellanus prout est in fundacione, ita satisfacere debet.
- 8 Presentatio, & institutio contra formam fundatoris cum consensu patroni est valida pro vna vice.

- 1 **R**esponsio est affirmatiua, ratio vero est a priori, quoniam lex posita in fundacione inducit formam, cuius omisso vitiatur actum, cap. quaritur, §. Episcopus, 22. q. 2. Fel. in c. cum dilecta de rescrip. Gram. in dec. 79. Viu. in dec. 335. & forma priuilegij, & contractus dat legem priuilegio, & contractui, c. porro, & c. accepimus, de priuileg. Abb. & alij in cap. per venerabilem, qui fil. sint leg. Cur. sen. in confil. 48. Cephal. confil. 480. & 598. col. 2. vol. 4. Brun. conf. 52. & Viu. in decif. 336. & maxime attendi debet, cum presentatio sit vnus ex effectibus iurispatronatus Seraph. in decif. 457. & in prouisione iurispatronat. forma contenta in fundacione seruari debet, & conditiones in ea appositae sunt custodienda diligenter, vt resoluit Rota in vna

Casaraugustana cappellania 16. Martij 1587. coram Illustrissimo Seraphino; hinc est, quod concessio iurispatronatus facta sub conditione augmenti redditui, inducit formam, Rota in vna Paduana iurispatronatus, 31. Maij 1591. coram eodem, & in beneficijs iurispatronatus, in quibus certa forma in fundacione appositae est seruanda, non habet locum regula, quod non beneficiatus beneficiato. preferri debeat, idem Seraphin. in decif. 774. & Rot. in vna Vlixbonen. prioratus, tenuit conditiones appositae, in translatione iurispatronatus esse ad vnguem seruandas, vt patet in dec. eiusdem 1414. & quod omisso forma in fundacione iurispatronatus prescripta, ipsam presentationem annullat, tenuit Rot. teste eodem Seraph. in dec. 1270. Franch. March. in dec. 493. & 1133. p. 1. Crauet. in confil. 153. Caerher. in conf. 191. nu. 13. & seq. & idem Aymon. in conf. 65. num. 5. hinc est, quod si in fundacione fuerit appositae conditio, quod presentaretur ad ecclesiam persona de genere fundatoris, omnino adimpleri debet, idem Franc. Marc. in dec. 1152. & 1154. p. 1. & adeo hoc verum est, quod Farinae. in decif. 582. scribit Rot. presentationem factam de extraneo contra voluntatem fundatoris, qui beneficiu consanguineo, & descendenti a se conferri voluit, non admisisse, per tex. in c. decernimus, 16. q. 6. c. illud, vbi Abb. & alij de iurepatr. Mohed. in decif. 268. Card. Puteus in decif. 11. de iurepatr. & ita consuluit Socc. in conf. 30. nu. 4. lib. 3. Quibus omnibus addo, quod Cappellanus non potest satisfacere oneri iniuncto alibi, quam in limine fundacionis, fuit dictum, vt per Grass. in conf. 4. de prebendis, lib. 2.

Ceterum supradictis minime obstantibus, in causa Nolana mihi delegata iudicauit contrarium, scilicet posse Episcopum pro vna vice tantum de consensu patroni instituere non habentem requisita per fundatorem, late Fel. in c. cum accessissent, col. 8. de confil. Mohed. in dec. 1. de iurepatr. Bellam. in decif. 179. Crescent. in decif. 7. cit. tit. His addo quandoquidem permitti, a lege fundatoris recedi, prout in casu de c. Caputaq. 364. d. 2. vbi presentatio facta per duos ex tribus patronis, valet, licet in fundacione caueatur, quod non valeat, nisi facta fuerit ab ipsis tribus.

RESOLVT. CLXIX.

An iurispatronatus acquisitum sibi, fratribus, & eorum heredibus, competat etiam forori.

- 1 Iurispatri. concessum sibi, fratribus, & heredibus etiam forori competit, & quare.
- 2 Iurispatronat. non solum masculis, sed etiam feminis competit.
- 3 Iurispatri. hereditarium in mulieribus etiam transit, tam ex testamento, quam ab intestato.
- 4 Iurispatronat. relictum consanguineis, seu de parentela, familia, & genere, nuptis feminis ex illis descendentibus competit.
- 5 Vxor de familia dicitur viri.

- 1 **I**n presenti puncto iudicauit pro opinione affirmatiua, quia soror venit appellatione fratrum l. fratres C. de inoff. testam. l. tres fratres, vbi gl. ff. de pactis, Bar. Bald. Castrenf. & Iaf. in l. Lucius, §. quaesitum, ff. de legatis 3. Castr. in conf. 427. vol. 1. Abbas conf. 36. par. 1. quod procedit etiam si ab homine nomen fratris proferatur, Dec. in l. feminae, n. 122. ff. de reg. iur. & Alex. conf. 85. vol. 4.
- 2 Et iurispatronatus competere, tam masculis, quam feminis testantur omnes communiter in Clem. 2. de iurepatr. Viuius comm. opin. 608. & fuisse in Rota decisum scribit Cassad. in decif. 1. de iurepatr. & femina potest fundare ecclesiam, constituere, & dotare, Abb. in cap.

in capit. fin. & ibi Addentes de concess. præb. & in c. ex litteris, & c. cum saeculum, de iurepatronatus, Rota in decis. 10. de iurepatronatus, in nouis, quinimo iurepatronatus hereditarium etiam in feminas heredes transit secundum Dec. in conf. 127. n. 3. in fine, Rolan. conf. 47. n. 7. vol. 1. Paris. conf. 48. n. 5. vol. 1. & hoc tam si essent heredes ex testamento, quam ab intestato gloss. in clem. fin. & ibi Card. q. 6. de iurepatron. immo iurepatronatus relictum consanguineis, seu qui sunt de genere, parentela, domo, seu familia competit etiam feminis nuptis descenditibus ex illis, Gab. in conf. 105. lib. 1. Molin. de Hisp. primor. lib. 3. c. 4. Velasq. in l. tauri 40. gl. 9. n. 14. reiecta opinione Guttier. contrarium sentientis in conf. 3. n. 6. nec in hoc casu habetur ratio ad dec. Telf. 123. uxorem dici de loco, & familia viri, & ipsam esse principium, & finem familiae, ad text. in leg. pronuntiatum, §. familiae, ff. de verb. sign.

RESOLVT. CLXX.

Præsentare an possit patronus mortuo vno ex præsentatis lite pendente vel cedente.

- 1 Patronus mortuo vno ex præsentatis (lite pendente, vel cedente) alium præsentare non potest.
- 2 Præsentatio facta post rem indicatam, lite pendente super restitutione in integrum non tenet.
- 3 Dispositio text. in cap. 1. vt lite pend. procedit, tam in vacatione naturali, quam civili, & quando non procedit. num. 5.
- 4 Patronus lite pendente, variare non potest.
- 6 Patronus potest alium præsentare, lite pendente, vno defuncto, quando lis est inter alios.

Contingit multoties dubitari an dispositio tex. in c. 1. vt lite pendente, quæ vult, quod lite pendente, vno ex electis mortuo, vel cedente, non potest alter eligi, locū sibi vendicat in præsentatione, & licet magna sit scribentium controuersia, communior tamen opinio est pro affirmatiua, vt per Io. Andr. Franch. & alios in d. cap. 1. Calder. conf. 1. cit. tit. Lopus alleg. 22. & Mandos. ad eundem, qui nuncupat pariter hanc esse cōmūnem in alleg. 122. lit. H. Gomez in reg. de subrogatione litigantium, q. 6. & 13. Rot. diuers. in decis. 442. nu. 6. p. 1. & fuit per eandem Rotam resolutum in vna Zamoren. beneficij de Morales, 30. Maij 1586. coram Orano, vbi fuit dictum, quod lite inter præsentatos pendente, alteroque ex litigantibus defuncto, patrono non permittitur sine vitio attentatorum, alium præsentare, & iterum fuit decisum in vna Cappellania Salamant. 20. Nouembr. 1592. coram Illustrissimo Paphilio, vnde eadem Rota in vna Pampilon. parochialis 13. Ianuarij 1591. coram eodem resolutum, quod præsentatio facta post rem indicatam, pendente lite super restitutione in integrum non sustinetur.

3 Cuius tex. dispositionem procedere, ac locum habere, tam in vacatione naturali, scilicet per obitū, quam in civili, puta per resignationem, vel assequeutionem, alterius beneficij scribunt Gonzalez gl. 51. n. 212. Garz. de beneficijs p. 5. c. 9. & iuxta præfatam opinionem iudicauit Rota Romana in vna Vallisoletana Scholasticæ 17. Iunij 1602. coram Illustriss. Lancellotto.

4 Ampliatur secundo, vt neque patronus laicus, lite pendente, variare possit. Milis in suo aureo rept. in verb. patronus, Aymon. conf. 63. n. 3. Couarr. practic. q. cap. 36. num. 7. vers. 3. Lancellott. de attent. c. 4. nu. 560. & fuisse decisum testatur Crescent. in decis. 10. de iurepatronatus.

Ceterum supra dicta dispositio c. 1. & 2. vt lite pendente, limitatur primo, quando superstes colligans præsentaretur, seu prouideretur ab Ordinario, quia tunc cessat ratio per d. c. assignata, scilicet, ne propter

novos aduersarios litigia prorogari contingat, secundum Paris. conf. 30. n. 4. lib. 4. Gabriel de iudic. concl. 4. n. 42. Franch. in d. c. 2. nu. 6. in gloss. penult. & sequuta, est Rota in vna Mediol. iurispatronatus, 23. Ianuarij 1596. coram Mantica.

Limitatur secundo, & intellige procedere, quando lis penderet inter duos præsentatos à diuersis patronis, nam tunc non est licitum variare, nec vno defuncto potest alius præsentari, secus autem, vbi lis vertetur inter alios, quia tunc non prohibentur patroni præsentare, alias sequeretur, quod posset de facili impediri patronus, introducendo litem super beneficio, vt fuit in Rota resolutum in vna Bergonten. cappellania, 19. Iunij 1579. coram Bubalo, de nonnullis limitationibus ad hanc materiam pertinentibus, vide Casfad. in dec. 4. & 5. & in decis. 3. vt lite pendente.

RESOLVT. CLXXI.

Patroni an possint separatim præsentare.

- 1 Patronus potest separatim præsentare, quando iuspat. spectat ad plures vti singulos, secus autem si iure collegij: & quid vbi adest statutum, vel consuetudo viget in contrarium, num. 2.
- 3 Maior pars patronorum præfertur in iurepatr.
- 4 Iuspatronatus transit in solidum ad omnes heredes.

Supponatur in facto præsentationem cuiusdam patronatus ad plures patronos spectare, fuit dubitatum coram me in quadam causa delegata, an præsentatio ab vno ipsorum facta separatim sublineatur, ego dixi, quod vbi plures sunt patroni possunt singuli separatim præsentare, alijs non requisitis, quando iuspatronatus spectat ad eos vti singulos, vt in dubio præsumitur, & non vti vniuersos, & iure collegij, ita Io. Andr. in c. quoniam de iurepatronatus, Abb. in conf. 76. p. 2. Aymon. Crauet. in conf. 63. num. 1. Casar de Grassi. in decis. 1. de iurepatron. & tenuit Rota in vna Legion. cappellania, 6. Iunij, & 5. Decembris 1565. coram eodem, Rota in vna Cafalen. parochialis, 2. Martij 1584. coram Robusterio, & in vna Calaguritana beneficij 10. Iunij 1588. & 16. Maij 1591. coram Comitulo tenuit, præsentationem pertinentem ad beneficiatos vti singulos, non vti vniuersos, vt in dubio præsumitur posse fieri à singulis diuifim, nec esse necessariam vacationem patronorum, quam sententiam iterum amplexa est eadem Rota in vna Pistoren. beneficij, 17. Februarij 1574. coram Clemente Octauo tunc Auditore.

Limita tamen præfatam conclusionem non procedere, quando vigeret statutum, vel in loco reperiretur inducta consuetudo, per quam plures patroni soliti essent simul conuenire ad præsentandum, Rot. in vna Calaguritana beneficij de Aranquiz 11. Decembris 1591. coram Illustrissimo Pamphylio.

Vnde pro corroboratione principalis dubitationis adduxi decis. Casaris de Grassi. 2. de iurepatronat. vbi præsentatio facta separatim à cōpatronis valet, quando ius præsentandi eis competit tanquam singulis, nō autem iure collegij: coadiuuatur vltèrius, quod vbi sūt plures patroni, maior pars præfertur, sed vbi sunt æquales, debent concordare, Franc. Marc. in dec. 119. p. 1. hinc Crauet. in conf. 63. tenuit, quod sufficiat consensus maioris partis præstitus separatim; tandem facit, quod iuspatronatus transit ad omnes heredes in solidum, de Franch. in dec. 85.

Consen.

RESOLVT. CLXXII.

Consensus patroni an requiratur in alienatione terræ patronatus.

- 1 Patrono potest præiudicari, cū bona iurispatr. absque suo consensu alienantur.
- 2 Patronus cogi potest de suo contribuere in defectum pro Ecclesiæ refectione.
- 3 Consensus patroni in alienatione terræ iurispatr. non requiritur, & quare.
- 4 Interesse de præsentī, non casus aduersæ fortunæ est inspiciendum.

FVi assumptus in Iudicem in Curia Episcopali Nolanā, & dum me accingerem pro decidenda causa, dubium mihi faciebat pro opinione affirmatiua, quia ex hac alienatione posset patrono præiudicari, cū eius interfit bona conservari pro Ecclesiā patronata, necdum respectu alimētorum, quæ ei deberi possent, si indigeret, cap. nobis, de iurepatr. latē Milis in suo aureo rept. in verb. patronus, verū etiam quia in defectum, cogere de suo cōtribuere Parocho ad refectionem Ecclesiæ, secundum Panorm. in cap. ad audientiam, de Ecclesiā. adific. Sayr. in decif. i. eod. tit. Valasc. in decif. 103. Cappell. Tholof. in decif. 498. & Cassad. in decif. 3. num. 2. de iurepatr.

Item honorabilis ius cōpetit patronis in pinguiori Ecclesiā, & aliās honor est commodio præferendus, l. Iulianus, ff. si quis omīssa caus. testament.

- 3 Caterum præfatis minimē obstantibus iudicauī cōtrarium ex pluribus, tum primō, quia ius patronis ad actum præsentationis limitatum est, & etiam opponendū, si res Ecclesiæ dissipentur, aut absque iusta causa distrahantur, secundum Innoc. in rubr. nu. 1. & in cap. nobis, de iurepatr. & est tex. in cap. filijs, 16. q. 7. Innoc. & Abb. in cap. vno, vt Ecclesiā. beneficia. Bartol. in §. 1. in princip. in auth. de alienat. emphyt. Rocchus de iurepatr. in verb. honorificum, num. 10.

Tum secundo, quia nullo iure hoc cautum reperitur, secundum Anchar. in conf. 122. ex narratis in facto liquet, col. pen. Menoch. in conf. 161. nu. 4. volum. 1. Burf. conf. 124. volum. 1. Bombin. in conf. 13. & 44. latē Henric. conf. 91. num. 16.

Tum denique quia iuxta hanc opinionem iudicasse Rota Romana testatur Cassad. in dec. 3. de iurepatr.

Non obstant contraria, quia respondetur, quod solum debet inspicī interesse de præsentī, non autem casus aduersæ fortunæ in futurum, l. inter stipulantem, §. sacram, ff. de verb. oblig. Dec. conf. 177. Rimin. conf. 122. Artam. in conf. 191.

RESOLVT. CLXXIII.

Inspatronatus transit cum vniuersitate bonorum.

- 1 Inspatr. de per se vendi non potest, sed cum vniuersitate, & declarā prout in num. 8.
- 1 Inspatron. cum hereditate vendita transit, & quare.
- 3 Inspatr. per donationem omnium bonorum transit.
- 4 Inspatrpn. transit in fideicommissarium vniuersalem.
- 5 Inspatr. in uxorem vsufructuariam omnium bonorū trāsīt, & præsentatus ab ipsa, præsentato ab herede præfertur.
- 6 Vsufuctuarii omnium bonorum heredi aequipollet.
- 7 Inspatr. de per se nō cōfiscatur, secus si est cū vniuersitate.

Communis, & recepta est omnium sententia, inspatronatus de per se, vti annexum spiritualitati, vendi non posse, cap. decernimus, de iudicijs, & cap. quanto, & cap. de iure, de iurepatr. verum cum vniuersitate bonorum transire fatentur omnes, per illum

tex. in cap. ex literis, de iurepatr. & in cap. cum sacculum, huius tituli, Lamber. 2. par. 1. lib. q. 5. per totam, Tiraq. de primogen. q. 36. Couar. lib. 1. var. resol. cap. 13. Roch. in ver. ipse, vel is q. 23. Paul. de Cittad. in eiusdem nominis tractat. q. 9. par. 3. Ex qua conclusio-

- 2 ne infero primo, cum hereditate vendita transire inspatronatus, Felin. in cap. causam, quæ, num. 8. de præscript. & in cap. cum Bertoldus in fin. de re iudic. Ratio est, quia hereditas est ius vniuersale, l. hereditas, ff. de pet. hered. & iuxta hanc opinionem tenuit Rota in vna Lucana inspatronatus, 6. Nouembris 1598. coram Liſta, quemadmodum transfertur etiā per donationem omnium bonorum, vt fuisse decifum in Rota, testatur Seraph. in decif. 725. Item transfertur in fideicommissarium vniuersalem, Rota in vna Aretina Capellania 13. Iunij 1584. coram Bualo: His accedat etiā, quod resoluit eadem Rota in vna Alexandrina beneficij 29. Martij 1590. coram Illustribus. Mantica, vbi fuit dictum, inspatronatus transire in uxorem relictam, vsufructuariam omnium bonorum a suo marito, taliter quod præsentatus ab ea, præfertur præsentato ab herede, nam vsufructuarius omnium bonorum æqui pollet heredi vniuersali, l. fin. de vsufr. l. & facit decif. Guido Papa decif. 340. Tandem facit quod inspatronatus de per se non confiscatur, sed si esset cum vniuersitate feudi, aut villæ, confiscaretur confiscato feudo, c. cum sacculum, vbi DD. omnes de iurepatr. Bart. in l. si finita, §. de vctigalibus, ff. de damno infec. l. 1. in princip. C. de in ius vocand. & iuxta hanc opinionem fuisse decifum in Sac. Conf. Neapolitano in causa Sancti Petri dellī Bonificij, testatur Anna sing. 291.
- 8 Animaduertendum tamen est, quod licet inspatronatus veniat quando fit cessio, vel alienatio vniuersalis respectu rei, vt quia fit venditio de Castro, feudo, hereditate, vel similibus, quæ sub he hereditatem continent, non tamen transit mediante cessione, seu venditione omnium bonorum, iurium, seu actionum, verbis generalibus, & vniuersalibus facta, nisi sub tali cessione, tale quid vniuersale verè comprehendatur, cui adhareat istud inspatronatus, vt puta, villa, castrum, seu hereditas secundum Innocentium cit. cap. ex literis num. 2. Rota in citata Lucana iurispatronatus, & ratio est, quia quando fit cessio, vel alienatio vniuersalis respectu verborum resoluitur in singularitates secundum decisionem Rotæ 1152. lib. 3. p. 3. & hæc dicebam in quadam causa.

RESOLVT. CLXXIV.

Dos quanta constitui debet a patronis, vt acquiratur inspatronatus.

- 1 Quot capita, tot sententiæ.
- 2 Monasterium vt construat, quanta dos est assignanda.
- 3 Dos pro Ecclesia non collegiata quanta esse debet.
- 4 Solemnia missarum absque clericis suffragio celebrari non possunt.
- 5 Mansus liber sufficit pro dote Ecclesiæ.

ILLVSTRISSIMVS Dominus meus Cardinalis Carrassa iussit, vt DD. opiniones circa articulum colligerem, ac postea in Congregatione retulisset; unde dixi varias reperiri DD. sententias, vt merito dici possit illud comici, quot capita, tot sententiæ, nam glossa in cap. quicumque, glossa prima, n. 16. quæst. 7. voluit, quod debeat esse tanta, quod ad necessaria ministrorum, & ad luminaria sufficiat, allegat text. in c. nemo de consecr. distinct. 1. & facit Monal. conf. 291. de Rubricis conf. 21. Felin. in cap. ad aures colum. 3. de re scriptis Cassad. in decif. 19. de præbendis Verall. in decif. 328. p. 3. glossa in cap. cum sicut de consecrat. Ecclesiæ tenuit, quod si constituitur Monasterium, tanta dos assignari

signari debet, quod in eo esse possint presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, Cantores, & Lectores; item debent in ea hospites recipi, & iura Episcopalia solui, si verò esset Ecclesia nō collegiata, dos ad minus pro duobus sufficere debet, & facit alia glosa in capit. vt quisque in verbo clericum de vita, & honestate clericorum; quibus accedat ad idem textus in terminis in cap. de monachis, de praebeendis, & tex. in cap. 15. cui eodem titul. in 6. Menoch. in conf. 459. volum. ij. Cacher. in conf. 159. num. 3. & sequent. Merend. conf. 30. Bombin. conf. 22. num. 6. & sequent. & quod tanta esse debeat dos, quod presbyter saltem cum vno ministro viuere possit, tenuit Panorm. in cap. cum sicut num. 5. de consecrat. Ecclesiae, vbi etiam vult, quod debet haberi respectus ad spirituales oblationes, & ratio esse poterit, quoniam solemnia missarum absque suffragio clericis celebrari non possunt, cap. proposuit de filiis presbyterorum, idem Panorm. in cap. 1. de censibus, & in conf. 89. ex themate proposito, num. 3. & 7. volum. ij. Felin. in conf. 13. num. 8. & sequent. Rocc. de Curt. de in. repatronat. in vers. & dotauit quast. 8. num. 15. vbi attestatur esse de mente omnium communiter.

Hosienf. verò in d. cap. cum sicut num. ij. voluit sufficere certam quantitatem terrae (quam vocat mansum) pro dote assignare, pro qua opinione est tex. in terminis in cap. 1. de censibus, vbi ita tuit Summus Pontifex Eccl. fundandae debere tribui mansum liberā, a quo liber seruitio temporali, quibus opinionibus relatis sua Illustrissima Dominatio non admisit petitionem cuiusdam qui assensum petebat; pro fundando patronat. cum oblatione duodecim ducatorum pro dote.

RESOLVT. CLXXV.

An possit constitui procurator ad praesentandum, cum beneficium vacabit.

- 1 Potum captandae moris de iure est improbatum.
- 2 Patronus potest constituere procuratorem ad praesentandum, cum beneficium vacauerit.
- 3 Patronus nō potest promittere aliquem praesentaturum ad beneficium, & quare.

DVbiū faciebat, quoniam cōtinet votum captandae mortis, quod de iure improbatum, ad tex. in cap. nec captandae, & cap. detestandae de concessione. prebendae in 6. cap. 1. & cap. ij. eodem titul.

Verum tamen hoc non obstat indicauit contrariū; quia hic patronus dedit mādātum pro praesentanda persona idonea, & habili succedente ipsa vacatione, nec fuit expressa persona praesentanda, & propterea huiusmodi mādātum erit validum, & praesentatio substatinebitur, vt fuit in Rota resolutum in vna Paphylionen. in resp. patronatus 13. Februarij 1595. coram Iusto.

Non obstat tex. in cap. fin. de concessione prebendae, vbi sicut non potest patronus promittere se praesentaturū aliquem ad beneficium vacaturum, ita nec dare potestatem praesentandi, tanquam beneficium vacet, quia responderetur, tunc procedere quando patronus dedit mādātum pro praesentanda certa persona ab eo nominata in casu vacationis certi beneficii; & tale mādātum non est validum, nec praesentatio ipsa substatinetur, quia continet votum captandae mortis, & ita in proprijs terminis Cassad. in decis. 5. de iurepatronatus, & iterum tenuit Rota in vna Paphylionen. parochialis 17. Maij 1495. coram Peregrino, & iterum in eadem 19. Ianuarij 1598. corā eodem, at secus vbi patronus dat mādātum generale pro omnibus suis negotijs, & etiam ad praesentandum succedente vacatione, praesertim si subsit iusta causa dandi tale mādātum; vt puta longae absentiae suae, vt per Ioan. Andr. in d. c. fin. num. 3. & alios in d. decis. allegatos.

RESOLVT. CLXXVI.

Praesentari an possit suspensus ab ordine.

- 1 Suspensus ab ordine praesentari non potest, & num. 5.
- 2 Suspensio excommunicationi aequipollet.
- 3 Excommunicatus ad beneficium praesentari non potest.
- 4 Tempus praesentationis in beneficijs attenditur.
- 5 Collatio beneficii, electionis est species.
- 6 Suspensus, acceptando beneficium peccat.
- 7 Suspensus, circa beneficium obtinendum censetur irregularis, & suspensus ab ordine, ab officio dicitur suspensus.

Indicauit pro negatiua ex pluribus, tum primo, quia suspensio aequipollet excommunicationi, cum ipsa quoque inter Ecclesiasticas censuras numeretur cap. quarenti de verborum signific. glos. in cap. statutum, & c. cōstitutionem eodem titul. in 6. Bal. in cap. praeterea num. 4. & seq. de appellat. Felin. in cap. de cetero num. 5. de sententia, & re iudicata, sed excommunicatus non potest praesentari ad beneficium: Lapsus a legat. 8. Arch. in cap. 1. colum. 3. de exceptionibus in 6. Lambert. 1. par. lib. 2. q. 6. princ. art. Rebuff. in concordatis titul. de excommunicat. non vitandis colum. 3. Rochus in verb. honorificum q. 4. n. 19. & Rot. in decis. 4. de iurepatronatus in antiquis, igitur, & suspensus.

Tum secundo, quia in beneficijs attenditur capacitas clerici tēpore praesentationis Bald. in cap. vnico n. 15. vt Ecclesiastica beneficia, Alex. cōf. 90. vol. 1. Dec. in conf. 25. n. 3. Rota diuers. in decis. 69. p. 1.

Tum tertio, puta collatio beneficii est species electionis, cum in conferendis habeatur ratio vnius personae potius quam alterius glos. communiter recepta in cap. fin. de officio vicarij in 6. sed suspensus non potest eligi cap. si de elect. cap. si celebrat de clerico excommunicato ministrante Abb. in cap. cum dilectus num. 19. de consuetudine, & cap. cum inter de electione post Arch. in cap. nullus 63. dist. 8. Bertach. qui nūcupat hanc esse communem in tract. de Episcopo par. 1. lib. 2. Spec. q. 4. in tit. de libelli concept. §. fin. ad finem, latē Couar. in repet. cap. alma mater par. 1. §. 7. col. ij. de sententia excommunicat.

Tum quarto, quia in proprijs terminis huius opinionis quod praesentari non possit, tenuit Lambert. de iurepatronat. lib. ij. par. 1. quast. 9. princ. art. ij. Henric. in summ. Theolog. moral. lib. 13. cap. 32. vbi ampliat etiam si defectus esset occultus, & toleratus. l. 1. cap. 14. num. 5. Nauar. in Manuali cap. 27. num. 163. vers. septimo infertur, vbi etiam dicit peccare acceptando, Borgas. de irregularitate par. 6. num. 8. & 23. Paris. in cap. Apostolica num. 17. de exceptio. Flam. Paris. de resignatione beneficij lib. 4. quast. 3. nu. 60.

Tum denique, quia suspensus censetur irregularis, saltem quō ad obtinenda beneficia Lambert. d. quast. 9. princ. art. ij. licet verē non sit irregularis, nisi celebraverit in ipsa suspensione c. 1. de sententia excommunicat. in 6. cap. 1. in fine de sententia, & re iudic. eodem lib. & tex. in d. cap. si celebrat. Item suspensus ab ordine dicitur suspensus ab officio cap. cū illorum num. ij. de sententia excommunicat. Paris. in d. cap. Apostolica num. 17. vbi testatur de communi, Felin. ibidem num. 16. Abb. in d. cap. cum dilectus num. 20. Henric. cit. cap. 32. num. 3. in fine.

RESOLVT. CLXXVII.

Excommunicatus an possit praesentari ad beneficium iurepatronatus

- 1 Excommunicatus ad iurepatron. praesentari non potest, & num. 4.

2 Ex-

- 2 Excommunicatus minori excommunicatione ad inpatr. presentari non potest.
 3 Tempus presentationis in beneficio attenditur.
 5 Excommunicatus ad inpatron. nominari potest.
 6 Excommunicatus ignorans excommunicationem ad inpatron. potest presentari.

Ratio dubitandi pro sententia affirmatiua: quia poterat euenire, quod beneficium absolutionis obtineret, & propterea antequam institueretur esset Ecclesia reconciliatus, sicque capax beneficii Ecclesiastici argum. tex. in cap. propterea de appellationibus. Ceterum iudicauit contrarium ex pluribus. Tum primo, quia ita voluerunt Lapus alleg. 8. ac ibidem Mandos. latissime, & idem Mandos. ad Roman. in consil. 192. lit. H. & in consil. 22. num. 5. Arch. in cap. 1. col. 3. de exceptio. lib. 6. & in cap. quæ contra in ij. not. 9. dist. expresse Lamber. de iurepatron. 1. par. 2. lib. 6. quæst. princ. art. 1. Rebuff. in concordatis titul. de excommunicationis non vitandis col. 3. Roch. in verb. honorificum quæst. 4. n. 19. & iuxta hanc opinionem fuisse decisum in Rota testatur Seraphin. in decif. 195. par. 1.

2 Ampliatur procedere etiam in excommunicato, excommunicatione minori secundum Couar. in cap. Alma mater par. 1. §. 7. in princip. 1. col. de sententia excommunicationis Cordub. lib. 2. Theol. quæst. p. 191. Achil. de censuris q. 18. & mouentur per tex. in cap. si celebrat. de clerico excommunicato ministrante.

3 Tum secundo quia in beneficijs attenditur, vt supra dixi, capacitas clerici tempore presentationis, vt post alios tenuit Rota in decif. 69. par. 1. Bisignet. in dec. 1. de iurepatr. Cornaz. in decif. 59. nu. 13. Anton. lib. 1. variat. resol. q. 19. in princip. tempore autem quo prefatus clericus fuit presentatus erat suspensus, igitur.

4 Tum denique, quia excommunicatis beneficia conferri non possunt cap. postulasti de clerico excommunicato ministrante, glof. in cap. si forte de elect. in 6. Arch. in cap. nullus 63. dist. Innoc. in cap. cum nostris de concessione præbendæ Stafil. de literis gratiæ, & iustitiæ fol. 82. col. 2. Bertac. in trac. de Episcopo par. 1. lib. 2. q. 4. & latè Couar. in cap. alma mater. 1. par. §. 7. & fuisse in Rota resolutum scribit Cassad. in decif. 1. de concess. præbendæ.

Limitauit tamen suprapositam conclusionem dupliciter.

5 Et primo, non procedere in nominatione, nam, quamuis excommunicatus presentari non possit, poterit tamen ad beneficium patronatus nominari, quia per nominationem vllum ius acquiritur nominato, iuxta decisionem Rotæ de qua per Achil. de Grass. in decif. 13. de iure patronatus.

6 Limitarem secundo non procedere vbi collatio esset facta nescienti excommunicationem, quia potest retinere post absolutionem, dispensante eo ad quem collatio pertinebat, Bald. consil. 13. volum. 1. Menoch. consil. 91. vol. 1. Oldrad. consil. 125. Cassad. citat. decif.

Immo potest acceptare beneficiu sibi ante excommunicationem collatum, & post absolutionem possidere Sayr. lib. 2. c. 5. Emanuel Sâ in verbo excommunicatione nu. 28. text. in cap. proposuit de clerico excommunicato ministrante.

RESOLVT. CLXXVIII.

Irregularis an possit presentari ad beneficium iurispatronatus.

- 1 Irregularis ad beneficium inpatr. presentari non potest, nec etiam si ignorauerit se esse irregularem.
 2 Irregularis ob penam, in iurepatron. nullum ius acquirit, & ad fructus restituendos tenetur.
 4 Praxis in beneficiorum collatione.
 Aloyf. Ricc. Prax. Pars I.

- 4 Irregularis ab officio est suspensus.
 5 Irregularis beneficijs ante irregularitatē obtentis non priuatur, nec ab actu iurisdictionis impeditur, sed ordinis.

Respondi negatiuè ex pluribus, tum primo, quia communis est canonistarum opinio beneficium non posse conferri ei qui tempore collationis sit irregularis, Dynus in regula 1. de regulis iuris in 6. Innoc. in cap. cum nostris in princ. de concessione præbendæ, Alexan. consil. 3. num. 5. vol. 1. Dec. in consil. 131. eod. vol. Milis in Aureo suo repertorio in verb. irregularis, vnde si contigerit ei beneficium conferri, collatio erit ipso iure nulla Nauar. cap. 25. n. 153. & in consil. 17. de præbendis, & dignitatibus Faber. in decif. 13. C. de sacrosanct. Eccl. Lopez par. 2. c. 93. quod procedit etiam si nesciret, se fuisse irregularem Alex. de Neno consil. 95. nu. 3. & seq. Comit. consil. 93. quia huiusmodi ignorantia non efficit acquisitionis capacitem, Nauar. cap. 27. num. 172. Emanuel Sâ in verb. beneficium n. 24. Alban. consil. 117. & Paris. consil. 134. vol. 1.

2 Immo si beneficii collatio fiat ei, qui ob penam, vel ob aliam causam irregularis sit, vltra quod ab initio erit ipso iure nulla, vllum pariter ius tribueret beneficiato, immò teneretur beneficium dimittere, & fructus ab eo perceptos in animæ iudicio restituere, secundum Fel. in c. 2. col. 3. de rescriptis, Lambert. de iure patronatus lib. 2. par. 1. q. 9. art. 4. Milis loco cit. n. 5. Rebuff. in trac. de pacificis possessoribus num. 226. Card. Paris. consil. 136. nu. 40. vol. 4. Couar. in reg. peccatum 2. part. §. 8. n. 6. & hinc inoleuit praxis, quod in collatione beneficiorum dari soleat absolutio à talibus impediens, vt ait Emanuel loco citato.

4 Tum secundo, quia irregularis suspensus est ab officio, cuius causa datur beneficium cap. fin. vbi bona. gl. de rescriptis in 6. Abb. in cap. Apostolica n. 20. de consuetudine Paris. in cap. Apostolica n. 17. & ibidem Felin. num. 12. de exceptionibus.

His accedat, quod scribit Emanuel Sâ in Aphorism. Confess. verb. irregularitas num. 4. vbi irregularis non est capax beneficii, nec pensionis datæ in titulum beneficii, non tamen priuatur prius acquisitis, nec impeditur ab actu iurisdictionis, sed solum ordinis, allegat Azorium lib. 10. cap. 14. quæst. 9.

RESOLVT. CLXXIX.

An vno beneficii de iurepatronatus spretis patronis sit nulla.

- 1 Vno beneficii iurispatron. spretis patronis est nulla cum declar. num. seq. & 4.
 3 Vno beneficii spretis patronis ex temporis diuturnitate valida reddi non potest.
 5 Iurispatr. mentio in dubio de Ecclesiastico intelligitur.
 6 Vno beneficii patronis non contradicentibus etiam in quadrimestre est inualida.

In vna Nolana, iudicauit vnionem factam in scijs, & spretis patronis esse nullam per text. expressum in cap. cum debitus de iurepatron. & ita etiam, Bero. consil. 5. num. 59. volum. 1. de Rubis consil. 30. num. 3. Monald. consil. 140. vol. 1. Bononiens. consil. 20. num. 5. & seq. Lambert. de iurepatr. lib. 2. par. 3. q. 2. principali art. 2. num. 3. & lib. 3. q. 6. principali, art. 2. Paris. de designatione benef. lib. 2. q. 4. nu. 11. vbi testatur de comuni opinione, iuxta quam pluries fuisse decisum in Rota Romana refert Serafin. dec. 193. par. 1. & iterum per eandem Rotam fuisse resolutum scribit Bellamera decif. 107. & in decif. 128. Card. Puteus decif. 412. nu. 3. part. 1. Caputaq. decif. 346. part. 3. Rota diuersorum decif. 133. num. 4. part. 2. Bisignettus decif. 3. de iurepatron. Thomas Fastolus decif. 1. num. 3. eiusdem

G

dem

- dem tituli Thef. For. Ecclesiastici cap. 31. num. 13.
- 2 His accedat maxime procedere, si præfata vnio ef-
fet facta patronis instantibus pro institutione, & con-
firmatione præfentati ab ipsis, cum tunc dicatur vnio
attentata lite pendente, Lancell. de attent. lite pen-
dente part. 2. cap. 4. in præfatione num. 529. & seq. nec
ex diuturnitate temporis valida reddi poterit Magon.
- 3 Rotæ Lucen. decif. 62. num. 15. & decif. 98. num. 5. Pu-
teus decif. 374. & in decif. 389. num. 3. part. 2. Surdus
confil. 61. num. 53. Turret. confil. 44. num. 45. vol. 1. Con-
tar. in l. 1. limit. 9. n. 42. C. si de momentanea poss. Van-
tius de nullit. in rubr. intra quod tempus num. 8.
- 4 Ampliatur secundo, vt nec etiam procederet vigo-
re indulti alicui Episcopo concessio derogandi iuri-
patronatus, quia id censetur in Ecclesiastico, secun-
dum Lambert. de iurepatron. lib. 2. part. 1. quæst. 6.
princ. art. 6. nu. 35. & lib. 3. q. 8. princ. art. 3. nam vbi fit
mentio de iurepatronatus, in dubio intelligitur de Ec-
clesiastico, Lap. alleg. 84. Turret. confil. 71. num. 56. vol.
1. Cephal. confil. 615. n. 91. vol. 5.
- 6 Amplia tertio procedere etiam patronis non con-
tradictibus Io. And. in c. 2. de religiosis domibus
Paul. de Cittad. de iurepatr. q. 14. n. 3. Paris. lib. 2. q. 4.
num. 21. Puteus in dec. 412. num. 2. part. 1. vbi ampliatur
etiam si non contradicerent infra quadrimestre.

RESOLVT. CLXXX.

An minor 14. annorum possit præfentari ad beneficium
iurispatronatus.

- 1 Minor 14. annorum olim ad iurispatron. præfentari pote-
rat, hodie minime.
- 2 Summus Pontifex solet dispensare minoribus 14. ad bene-
ficium obtinendum.
- 3 Minor 14. annorum, quando in fundatione cautum est, ad
beneficium præfentari potest.
- 4 Lex posita in fundatione ad vnguem est seruanda.
- 5 Collatio beneficij contra fundatoris instituta non valet,
cum limitat.

IN facti contingentia dixi, quod licet olim de iure
communi minor 14. annorum esset habilis ad be-
neficia Ecclesiastica obtinenda c. si eo tempore de re-
scriptis in 6. c. ex eo, vbi latè Arch. & Io. And. de elect.
lib. 6. Abb. in cap. super ordinat. de præbendis, & di-
gnitatibus Card. Puteus in decif. 339. num. 3. part. 1. &
in dec. 46. par. 2. Iafred. Lanfranc. in dec. 21. & poterat
Episcopus, quo ad talia simplicia dispensare cap. vnico
de atate, & qualitate in 6.

- 1 Nihilominus hodie dicitur esse inhabilis ex disposi-
tis per Sacrum Concilium Tridentinum sess. 23. de re-
form. cap. 6. vbi ante decimum quartum annum incep-
tum nullus potest beneficium Ecclesiasticum obtine-
re, & ita etiam voluit Nauar. confil. 11. n. 3. de præben-
dis, Paris. de resignatione beneficij lib. 2. q. 7. & lib. 4.
q. 1. num. 7. & q. 9. n. 3. Viuius lib. 1. communium opi-
nionum opin. 191. de Rubeis confil. 122. Franch. Leo
in Thesaur. fori Eccl. par. 2. cap. 18. n. 14. Anton. lib. 1.
var. resol. q. 112. casu 51. Rauden. in decif. 135. n. 22.
& seq. Mainard. in decif. 29. lib. 3.

- Non obstat decisio Rotæ 482. num. 3. 1. par. dinterf.
vbi testatur dictum Sacrum Concilium Tridentinum
habere locum dumtaxat in beneficijs liberis, non autè
in patronatibus, quia contrariū seruari in praxi testa-
tur Ant. loco cit. & propterea solent obtineri dispen-
sationes à Papa, etiam in beneficijs de iurepatronatus
& ratio est, quia d. tex. Concilij loquitur generaliter
de beneficio, cuius appellatione venit etiam beneficiū
de iurepatronatus secundum Iafred. in decif. 193. Ant.
Faber. in decif. 17. C. de Episcopis, & clericis Ferret.
lib. 1. obseru. 123. Rebuff. in praxi beneficij vers. secu-

lare beneficium n. 15. & seq. Nicol. Delph. in tract. de
iurepatr. lib. 1. n. 26 cum seq. Gonfal. glos. 5. n. 32.

- Limita supradicta minime procedere, vbi in funda-
tione beneficij aliter esset cautum, quia tunc posset quis
ex vi legis in fundatione adiectæ, etiam si esset minor
14. annorum ab beneficium patronatus præfentari, vt
declarauit Sacra Congregatio Concilij super d. cap.
6. sess. 23. de reform. quæ refert; & sequitur Emanuel Sà
in Aphorism. confessoriorum in verb. beneficium n. 30.
Merend. confil. 33. Schendeid. confil. 93. & ratio est, quia
lex posita in fundatione ad vnguem est seruanda argu-
men. tex. in l. 1. testatore ff. de conditionibus, & de-
monstrat. Crescent. in decif. 7. de iurepatronatus. Nau-
ar. confil. 3. de clericis non residentibus, & collatio be-
neficij contra fundatoris instituta non valet, & est ipso
iure nulla idem Nauar. in Manual. confessor. cap. 25.
n. 117. quod limitatur quando lex posita à fundatore
non esset recepta; quia tunc non esset seruanda, Ema-
nuel Sà in verbo iurispatronatus num. 4.

RESOLVT. CLXXXI.

An si lis, quæ vertitur inter patronos, non finiatur intra
tempus datum ad præfentandum, collatio beneficij
ad Episcopum deuoluatur.

- 1 Episcopus iurispatronatus litigiosum inter patronos con-
ferre potest tempore elapso sine euincens præiudicio.
- 2 Episcopus, tempore à iure dato elapso, non potest bene-
ficium conferre, si de Ecclesiæ libertate inter ipsum, &
patronos controuertitur.

- 3 Episcopus iurispatronatus ob temporis lapsum conferre non
potest, si inter præfentatos est lis de prælatione præsen-
tationis.

PRO huius questionis dilucidatione affertur decisio
Rotæ in proprijs terminis in vna Tordolen. iurisp-
patronatus, 19. Februarij 1601. coram Penia, vbi in-
fra scripti casus distinguuntur.

Primus casus est quando dubitatur an beneficiū sit
iurispatronatus, & tunc si patroni inter se litigant de
iure, vel possessione iurispatronatus, Episcopus nō po-
test statim cōferre, sed debet expectare patronos lai-
cos per quatuor mēses, & Ecclesiasticos per sex, intra
quos causa debet finiri, & causa non finita, Episcopus
liberè conferre potest sine præiudicio euincens, cap.
si vero, cap. cum propter, cap. quoniam de iurepatr.

Secundus casus, quando non constat de iurepatro-
natus, nec præfentantes esse patronos, & tunc non ob-
stante contradictione præfentatorum, Episcopus po-
test liberè conferre, nec tenetur expectare quadrime-
stre, vel semestre.

- 2 Tertius casus, quando lis est super libertate Eccle-
siæ inter Episcopum, & patronos, & hoc casu ob lap-
sum temporis non est locus deuolutioni, Abbas in
cap. cum vos, num. 7. de officio ordinarij, Rota diuer-
forum decif. 411. num. 3. par. 1. & iterum eadem Rota
in vna Pegionen. parochialis, 7. Octobris 1587. coram
Illustrissimo Blanchetto.

- 3 Quartus casus non potest Episcopus conferre ex
iure deuoluto, quando lis est inter ipsos præfentatos
in tempore super prælatione eorum præsentationis,
etiam si lis intra tempus requisitum non finiatur, Ro-
ta in vna Tordolen. iurispatronatus, 8. Februar. 1599.
& 10. Ianuarij 1600. coram Penia, & tandem in vna
Bracalen. beneficij, 3. Martij 1603. coram Ludonico.

RESOLVT. CLXXXII.

Mandatum speciale an requiratur ad præfentandum.

- 1 Mandatum speciale ad præfentandum requiritur.
- 2 Mandatum speciale ad possessionem capiendam requiritur.
In qua-

IN quadam causa controuertebatur, si mandatum speciale erat necessarium, vt presentatio facta à procuratore sublineatur, & respondi affirmatiue ex duobus.

Primo, quia ita pluries iudicauit Rota Romana, teste Seraphin. in decis. 559. par. 1. Put. in decis. 312. lib. 3. Caputaquens. in decis. 365. num. 1. par. 2.

2 Secundo, ob argumentum à simili de captura possessionis beneficii, in qua exigitur mandatum speciale, Cappell. Tholof. in decis. 489.

RESOLVT. CLXXXIII.

An Episcopus possit erigere iuspatronatus ex augmentis dotis.

1 Episcopus ex dotis augmento iuspatronatus erigere non potest, & quare.

Quid in Ecclesia indotata.

2 Beneficium in dubio presumitur liberum, non autem iuspatronatus.

3 Summus Pontifex pro notabili augmento dotis solet dispensare, vt in iuspatronat. erigatur beneficium liberum.

PRO affirmatiua faciebat Franc. Marc. in dec. 473. n. 1. & in decis. 493. num. 1. par. 1. Lamber. de iurepatron. lib. 1. par. 1. q. 3. princip. art. 16. n. 1. & colligitur ex Concilio Trident. de reforma sess. 25. c. 9.

1 Ceterum contrarium iudicauit, quia beneficium à principio liberum non potest, nec debet redigi in seruitutem, Abb. conf. 59. n. 3. par. 1. Lamber. de iurepatron. lib. 1. par. 1. q. 6. princ. art. 1. nu. 6. Paris. conf. 47. nu. 20. vol. 4. Rebuff. in prax. benefic. vers. tertia pars signat. & in vers. necnon, num. 3. Rota diuers. in decis. 457. n. 18. & in decis. 528. num. 2. & in decis. 40. ubi limitat in Ecclesia indotata, & decis. 548. par. 1. & in decis. 99. n. 3. par. 2. & in dubio non presumitur iuspatronatus, sed beneficium liberum, Paris. conf. 20. in princ. volum. 1. Alban. conf. 199. volum. 1. Mascard. de probationibus conclus. 1221. num. 2. & 6. volum. 3. & fuisse decisum scribit Cæsar de Grassi. in decis. 1. n. 3. de dilationib.

2 Est tamen verum, quod Summus Pontifex pro augmento notabili dotis factæ Ecclesiæ pauperi solet concedere iuspatronatus, prout ita obseruatum vidisse testatur Lambert. in d. lib. 1. par. 2. q. 4. princip. art. 4. num. 1.

RESOLVT. CLXXXIV.

Inter presentatos quis præferatur.

1 Presentatus à maiori parte est instituendus.

2 Gratificatio habet locum in vocum, & meritum paritate, nec ab ipsa appellatur.

3 Cinis præfertur extero, sicuti senior iuueni.

IN nonnullis causis uenit controuerti facta presentatione plurium, quis illorum ueniret præferendus dixi, quod licet regulariter instituendus sit, qui à maiori parte presentatur cap. quoniam ubi glōf. in vers. maioribus, & ibi Bero. latissime de iurepatronat. Abb. conf. 76. volum. 2. Ruin. conf. 50. num. 3. vol. 3. Decia. conf. 32. volum. 1. Paris. conf. 134. volum. 1. Canalc. in decis. 11. num. 21. volum. 3. & fuisse decisum in Rota Romana patet in decis. 117. par. 2. diuers.

2 In paritate tamen vocum, & meritum, est locus gratificationi cap. cum autem ubi communiter DD. de iurepatronatus, Cæsar de Grassi. in decis. 1. nu. 9. de iurepatronatus, Borgnin. in decis. 32. nu. 6. par. 5. Bifignet. in decis. 3. de exceptionibus Sayr. in decis. 3. de iurepatronatus, nec licet à prefata gratificatione appellare, secundum Dec. in conf. 129. n. 1. vol. 1. & ita fuisse Aloys. Ricc. Prax. Pars 1.

resolutum in Rota Rom. testatur, Fuscus de visitatione lib. 2. cap. 19. n. 3. & proinde possessio capta virtute gratificationis non poterit dici attentata secundum Lancell. de attetatis par. 2. c. 4. in presentatione n. 155.

3 Item cuius extero: Nonius conf. 24. & in consil. 72. nu. 4. & in consil. 29. Rolan. conf. 47. n. 66. vol. 1. Alciat. conf. 93. num. 6. & fuisse in Rota decisum scribit Rota diuers. in decis. 299. par. 1. Cæsar. de Grassi. in decis. 1. num. 12. de iurepatronatus, Card. Puteus in decis. 254. lib. 1. Seraphin. in decis. 293. par. 1. Lambert. de iurepatronatus lib. 2. par. 3. q. 5. princ. art. 4. num. 5.

Item senior, Iuueni, Lambert. d. q. 5. principali art. 13. num. 1. Rot. diuers. in decis. 122. par. 1. quod regulariter in omni materia procedere testantur communiter omnes in l. cum quid si. si certum petatur, & in cap. clerici de iudicijs, per tex. expressum in l. fin. ff. de fide instrumentorum.

RESOLVT. CLXXXV.

L. Cum hæres ff. de acquirenda possessione an locum habeat in iurepatronatus.

1 Apprehensio actualis ad iuspatronatus acquirendum requiritur.

QUAMUIS per additionem hereditatis omnia trāseant in heredem ipso iure, possessio vero minime, nisi fuerit apprehensa actualiter, vt in l. nostra, cuius occasione multoties fuit dubitatum, si procedat in iurepatronatus, & ego respondi affirmatiue, quia prædictæ legis dispositio procedit etiam in iuribus incorporalibus, vt latè per Bald. in cap. pastoralis n. 3. & seq. de causa possessionis, & proprietatis. Item, quia actualis apprehensio requiritur ad acquirendum iuspatronatus secundum Gabriel. conf. 185. nu. 17. vol. 2. Caputaq. in decis. 135. par. 2. Achil. de Grassi. in dec. 9. num. 1. de iurepatronat. Cassad. in decis. de causa possessionis, & propriet. & Bellam. in decis. 701. Rot. diuers. in decis. 299. par. 2. Crescentius in decis. 25.

RESOLVT. CLXXXVI.

Constitutio Regni in aliquibus an locum habeat in iurepatronatus.

1 Fœmina stantibus masculis à presentandi successione excluduntur cum declarationibus.

STANTIBUS masculis, filiæ fœminæ excluduntur à successione, sed dubitatum fuit coram me, si procedat etiam in successione iuspatronatus, & Anchar. in cap. ex insinuatione num. 2. de iurepatronatus Feder. de Senis in consil. 111. Rochus de curte in tract. iurispatron. in verbo ipse, vel ipse à quo quæst. 6. Paul. de Cittadinis par. 9. quæst. 1. ampliatur. 3. Lambert. par. 2. lib. 1. art. 15. quæst. 2. princip. tenent habere locum, ac pariter procedere in iure presentandi.

1 Intellige primò, tunc procedere si filia reperiretur dotata de bonis illius, à cuius hereditate uenit excludenda, Thefl. in decis. 68. & in dec. 101. Anna alleg. 81. ex quo infertur, quod si nō fuerit dotata de bonis patris, ab intestato succedit per ius commune in iurepatronatus, & alijs bonis, vt per Caualecan. in decis. 13. in princip. par. 3. & idem in decis. 29. eod. lib. Artaman. in decis. 29. titul. de iurepatronatus.

Intellige secundo ab intestato, sed si pater eam heredem cum masculo instituit, tunc bene succedit, vt per Assl. in consil. Regni, in aliquibus quæst. 5. n. 12.

Intellige tertio si filius uiuit, sed eo mortuo non relictis filijs masculis ipsa fœmina succedit, tum in hereditate, tum in iurepatronatus Abb. conf. 92. vol. 2.

RESOLVT. CLXXXVII.

An filius viuente patre habeat vocem in iurepatronatus.

- 1 *Pater, & filius censentur vna, & eadem persona. Vox filij dicitur etiam patris.*
- 2 *Filius viuente patre in iurepat. vocem nō habet, & quare.*

DVbium mihi faciebat, quod pater, & filius vna eademque persona censentur l. fin. C. de impuberum, & alij substitutionibus, & vox filij dicitur etiam patris. Scilicet qui instituit de inutilibus stipulationibus, & filius dicitur dominus bonorum paternorum eo viuente l. in suis ff. de liberis, & posthumis, & patre mortuo non sit in eo necessaria hereditatis additio, cum fiat continuatio domini l. in suis ff. de suis, & legitimis.

2 Ceterum prædictis non obstantibus iudicari contrarium ex pluribus, tum primò, quia in tali iurepatronatus præsumi debet, vt acquisitio fuerit facta ordine successiuo, prout in successione bonorum, Bar. l. as. & alij in l. Gallus §. quidam recte ff. de liberis, & posthumis Couar. in cap. Raynautius §. 2. num. 4. de testamentis, Ripa in cap. ex parte, num. 54. de rescriptis Alex. consil. 22. num. 8. vol. 3. Dec. in consil. 25. num. 2. Rui, in consil. 168. nu. 9. volum. 2. Curtius iun. in consil. 168. & in consil. 22. num. 4. latè Clar. in §. testamentum quæst. 80. versic. 2. conclusio Ozaich. in decif. 81. num. 11. cum sequent. Mant. de coniecturis vltim. volum. lib. 8. tit. 14. n. 13. Peregr. de fideicommissis. artic. 17. n. 423. & 636. & de Franch. in decif. 559. vnde de existente patre, ac viuente, non videtur admittendum esse eius filium ad præsentandum.

Maximè cum sint personæ, in quibus de iure cadit ordo charitatis, & necessitatis simul, quo casu præsentatio fieri debet successiuè scilicet vnus post alium, secus in personis, in quibus caderet ordo charitatis tantum, quia tunc omnes censentur vocati simul, & semel Dec. in consil. 95. n. 2. Soccin. sen. in consil. 90. n. 1. lib. 1. Corn. in consil. 229. volum. 3. l. as. consil. 206. volum. 2. Couar. loco cit. n. 3. & fuisse decifum scribit Guid. Pap. in decif. 222. & Cacher. in decif. 81.

Tum secundo, quia istud iurepatronatus transfertur gradatim de patre in filium, & itante primo gradu cessat secundus l. cum pater §. penult. & l. peto §. fratre ff. deleg. 2.

Tum postremo, quoniam secundum præfatam opinionem scripserunt Calder. in consil. 19. de iurepatronatus, Feder. de Senis consil. 122. num. 3. Oldrad. consil. 22. Rochus de Curt. in verb. competens alicui q. 7. nu. 19. Lambert. de iurepat. 2. par. lib. 1. art. 2. q. 6. principali.

RESOLVT. CLXXXVIII.

Clausula, dummodò alteri tempore data præsentium, non sit ius quæsitum, adiecta cum derogatione iurispatronatus quid operetur.

- 1 *Clausula (dummodò alteri, & c.) ius quæsitum ad rem præscribat, & quando hoc ius dicatur quæsitum cum limit. num. 209.*
- 2 *Præsentato ante institutionem nullum ius competit.*
- 3 *Verbum, quæsitum, quid importat.*
- 4 *Clausula (anteferri) quid denotat.*
- 5 *Clausula (non obstantibus cum decreto irritante) quid operatur.*
- 6 *Clausula (dummodò alteri, & c.) literarum Apostolicarum executionem non suspendit.*

Communis, & ab omnibus recepta est opinio, in cap. cum Bertoldus de re iudic. per huiusmodi

1 clausulam præseruari ius quæsitum ad rem, quod quidem ius optimè acquisitum censetur per præsentationem ipsam, vt voluerunt DD. & si nante Felin. citato cap. Gomez. in reg. de trienn. q. 35. num. 2. Eneas de Falco. in tract. de reseruat. Fall. 47. Rochus de Curte de iurepatronat. in verb. ius quæst. 4. num. 9. Mandos. in comment. reg. Cancell. in tit. de non toll. iure quæst. reg. 17. quæst. 2. & latè Felin. in cap. cum olim. num. 8. de sent. & re iudic.

Et iuxta hanc opinionem pluries in Rota Romana decifum scribit Bellamera decif. 167. & in decif. 191. Card. Puteus decif. 103. lib. 2. Caputaq. dec. 150. lib. 1. & latè Anton. Faber decif. 22. C. de Sacrosanct. Eccles. Ex quo apparet hodie non seruari opinionem Calder. consil. 8. Rebuff. in praxi beneficiaria sub tit. de forma nouæ concessionis in principio.

Quia respondetur omnes loqui iuxta decifionem. Rota 17. de præbend. in nouis vbi habetur, quod per prædictam clausulam non conseruatur habenti ius ad re ex acceptatione expectantis sed ex præsentatione, quod intellige tunc verum esse vbi statim post præsentationem sequuta fuerit institutio ab Episc. Cassad. decif. 3. n. 3. de præb. Balb. decif. 16. Crescent. dec. 7. de iurepatronat. & ante institutionem nullum ius quæritur præsentato secundum Rotam dec. 6. n. 6. par. 2. diuersorum de Beninten. Rota Bononiens. decif. 23. n. 1.

Quamuis non ignorem nonnullos fuisse, qui contrariam tenuerunt sententiam, scilicet per verbum, illud quæsitum in clausula adiectum, non conseruari nisi tantummodo ius in re, & mouentur, quod verbum quæsitum includit ius radicatum, seu incorporatum ac plenum. Sarn. sub reg. de non tollendo iure quæsito n. 13. quæst. 4. Rota diuersorum decif. 759. nu. 4. par. 1. & ius ad rem non est plenum, vnde de eo non est facienda mentio in collatione Papæ. Puteus dec. 265. n. 4. par. 2. & in decif. 357. n. 8. par. 1. Cassad. decif. 3. n. 3. de præbend. Parisius de resignatione benefic. lib. 2. quæst. 9. num. 3. Rebuff. in praxi beneficiaria in tit. de rescripto si neutri num. 26. & 32.

Quicquid tamen præfati scripserunt, ego in praxi tenui contrarium, & in facti contingentia iudicavi iuxta primam opinionem, Bene verum est eam limitari dupliciter. Et primo non procedere quoties adiecta esset in literis Apostolicis, clausula anteferri, quia per eam sublatum cæsetur omne ius ad rem quouis modo quæsitum, cap. penult. de præbend. in 6. Felin. in cap. causam quæ num. 27. in princip. de testibus, & in cap. capitulum num. 6. & seq. de rescriptis, Mandos. de signatura gratiæ in rubr. de expectatiuis versic. nulli dabitur, Lopus alleg. 79. n. 1. Romanus consil. 256. Zabarella consil. 105. num. 5. & in consil. 136. eodem nu. Ferrett. consil. 3. num. 13. & consil. 5. num. 4. Paris. consil. 119. n. 8. volum. 4. & iuxta hanc opinionem firmavit Rota Romana teste Caputaq. d. 237. num. 5. par. 1. præsertim si eisdem literis esset apposita alia clausula, non obstantibus, vna cum decreto irritante Felin. in cap. in nostra num. 15. de rescriptis Paris. consil. 5. num. 94. vol. 4. Crescent. decif. 7. de conc. præben. num. 5.

Limita secundo tunc procedere in iure quæsito ad rem alio modo quam ex narratis in litteris Apostolicis Geminian. consil. 88. col. penult. Oldrad. consil. 330. in fine Ferrett. consil. 185. n. 3. Gomez. de non tollendo iure quæsito, quæst. 1. nu. 41. & Crescent. citata decifio.

Tandem est animaduertendum quod, esto, quod ex dicta clausula dummodò alteri, & c. præseruaretur ius ad rem quæsitum per præsentationem, non tamen ob id executio literarum Apostolicarum cum derogatione iurispatronatus esset suspendenda, vt firmavit Rota Romana de qua per Achil. de Grafs. in decif. 18. de probat. & ratio est quia quandoquidem dictio, dummodò de sui natura non importat conditione, sed admodum

nitio.

ditionem, secundum Ioan. Andr. in cap. non potest de prebendis in 6. quem refert, & sequitur Rota in decis. 1. de condit. appositis in antiquis, & Menoch. de arbit. iudicium lib. 1. quest. 86. num. 28. Declara, quod licet non indicat propriè conditionem nec suspēdat executionem gratiæ præseruat tamen iura, ita ut confitio de iure alteri quæsitio gratia reddatur nulla Achil. de Graß. decis. 18. num. ij. in fine de probat. & fuit resolutum in vna Camerin. Canoniciatus 4. Decem. 1573. coram Clemente Papa. Octauo tunc Auditore.

RESOLVT. CLXXXIX.

Quæ requirantur, ut vniuersitas iuspatronatus acquirere possit.

- 1 Vniuersitas ad hoc, ut habeat iuspatronat. quæ sunt ei necessaria.
- 2 Iuspatronat. vniuersitatis præsumitur ex usurpatione.

IN facti contingentia dixi tria concurrere debere. Primo, quod ipsi iuspatronatus fuerit reseruatum ab Episcopo Lamber. de iurepatr. lib. 1. par. 1. quest. 9. princip. art. 1. num. 50. Rot. diuersorum in decis. 85. & decis. 99. par. ij. Crescent. in decis. 7. de except. latē Do. stores in cap. significasti de testibus, nisi inferior haberet potestatem dandi licentiam ædificandi Ecclesiam in sua parochia. Rota ibidem num. ij. & in decis. 99. nu. 4. Abb. in cap. cum dilectus in 4. notab. de consuetudine, Rochus in verbo pro eo, quod de diecesani censu num. 25.

Secundo requiritur dos competens, & certa iuxta Sacrum Concilium Tridentinum de reformatione sessione 6. cap. 12. & 13. Mascard. de probationib. conclus. 956. num. 36. volum. ij. post Bald. in consil. 333. volum. ij. Alex. consil. 90. vol. ij. Dec. consil. 575. eodem volum. Rota diuersorum decis. 60. num. ij. par. ij. & cō. firmatur quia iuspatronatus in Ecclesia parochiali ædificari, & consecrari non potest absque dote cap. nemo de consecr. dist. 1. Rota decis. 141. par. ij. diuers. Balb. decis. 35. Bellam. decis. 90.

Tādē est necesse, ut illa Ecclesia sit dotata nomine vniuersitatis nō autem per singulos, & ratione singularium elemosinaliter, Lambert. de iurepatronatus lib. 1. par. 1. quest. 7. principali articulo 15. num. 9. & idem Lamber. quest. 8. principali art. 5. num. 4. Menoch. consil. 192. col. 2. volum. 1. Monald. consil. 180. vol. 2. Anton. lib. 1. var. resolut. cap. 47. num. 4. & ratio esse poterit quia hoc modo, & non alio dicitur quid fieri vniuersitatis nomine l. sicut ff. quod quisque vniuersitatis, & ita indicauit Rota Romana teste Mohed. in decis. 1. tit. de furtis, & coadiunatur etiam ex eo, quod iuspatronatus vniuersitatis præsumitur ex usurpatione, Puteus in decis. 57. & decis. 58. 59. lib. 1. & idem decis. 205. eodem lib. 1. Caputaq. decis. 128. numer. 1. par. 2. Causalcan. decis. 11. num. 57. & decis. 28. num. 10. par. 3. Achil. de Graß. decis. 4. de iurepatronatus Mohed. decis. 10. eodē tit. & Crescentius decis. 1. Rota diuers. decis. 5. par. 3. lib. 2. & in decis. 632. part. 3. lib. 3. & Gabriel. consil. 192. vol. 2.

RESOLVT. CLXXXX.

An clericus patronus possit se ipsum præsentare.

- 1 Patronus clericus se ipsum præsentare non potest.
- 2 Actualis distinctio inter præsentatum, & præsentantem debet esse.
- 3 Patronus clericus à cōpatronis, eligi, & præstari potest.
- 4 Patronus constituens procuratorem ad præsentandum, illo procurator patronum clericum præsentare potest.

Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

Responsio fuit absque difficultate pro opinione negatiua ex pluribus, tum primo quia pro eo est textus expressus in cap. per nostras de iurepatronatus vbi patronus Ecclesiæ vacantis quamvis sit clericus, ad eam se præsentare non potest, & voluit etiam Abbas consil. 25. num. 2. volum. 2. & in capitulo consuluit vbi Ioannes Andreas, & Ancharanus de iurepatronatus, Bald. consil. 13. num. 3. volum. 1. Ant. de Butrio, & reliqui in cap. finali de institutionibus, Lambertinus 1. par. lib. 2. q. 8. princ. art. 6.

Tum secundo quia, ut ambitiosus esset repellendus cap. in scripturis 8. q. 1. cap. his qui 1. quest. 6. l. si quam C. de Episc. & clericis l. qui omnia ff. de procuratoribus, & non ambitione, sed labore vnumquemque ad honorem conuenit peruenire l. contra publicā C. de re militari lib. 12. & facit textus in capitulo miramur, 61. distinctione.

Tum tertio quia debet esse actualis distinctio inter præsentandum, & præsentatum, cap. cum ad nostram de institut. & inter baptizatum, & baptizantem, cap. debitum de baptismo, & à simili facit textus in l. prator ff. de tutoribus, & curatoribus datis ab his, & l. vltima ff. de officio pratoris, & hæc est ratio, quare persona electa non videtur computanda inter eligentes ut augeat numerum eligentium, quia à se ipso oriri non debet cap. didicimus 24. quest. 1.

In praxi tamen animaduertendum est primo quod eligi, & præsentari potest ab alijs cōpatronis, ut per Barbat. consil. 33. num. 19. volum. 2. Roland. consil. 3. vol. 1. Calderinus consil. 7. de iurepatronatus Bero. in cap. quoniam num. 53. eodem tit. Rocch. de Curte in verbo honorificum quest. 4. versic. circa aliud num. 25. Bertachinus in tract. de Episcopo par. 3. lib. 1. quest. 24. num. 35. Lambertinus in 5. artic. 8. quest. principali prima parte 2. lib. folio 85. Hostiensis in summa de iurepatronatus in fine num. 11. Angelus de Clara in summa in verbo iuspatronatus num. 9.

Hodie vero in praxi obseruatur, ut patronus constituat procuratorem cum potestate præstandi, nā talis procurator virtute præfati mandati poterit clericū patronum ad eiusdem beneficium patronatus præsentare, Lopus allegat. 8. vbi latissime Mandos. Abb. To. And. Boic. & Anchar. in cap. finali de concessione præbende, & ita fuisse in Rota decisum, & iuxta eā quoridie feruari testatur Caputaquen. in decis. 138. part. 2.

RESOLVT. CLXXXXI.

In iurepatronatus familiæ relicto quinam succedant.

- 1 In iurepatr. relicto familiæ, omnes de familia succedunt.
- 2 Fundator iurispatr. vocans tres de familia comprehendit omnes de familia.
- 3 Iuspatr. non transit taxatiue, sed demonstratiue.

Supponatur in facto quendā fundasse ius patronat. ad cuius præsentationem voluit ac ordinauit, ut omnes de sua familia admitterentur, fuit coram me dubitatum de modo admissionis præfatarū personarum de familia: dicebam ego omnes de familia esse admittendos, Borgni. decis. 9. num. 17. & in decis. 43. par. 1. Beccius consil. 43. nu. 7. Menoc. de præsumptionibus lib. 6. præsumptione 16. num. 47. quod procederet tamen si testator dixit omnes de sua casata, domo, seu parentela, quia tunc venirent omnes de familia, ipsius, Parisius consil. 1. num. 60. consil. 75. num. 1. consil. 47. num. 53. vol. 3.

Procederet pariter etiam si fundator vocauerit tres de familia, nam comprehenduntur omnes de familia ipsius l. pronuntiatio. §. familiæ ff. de verborum significatione l. finali C. eodem tit. Gabriel. consil. 132. num. 3.

G 3 59. lib.

59. lib. 1. Mant. de coniect. ult. volunt. l. 8. tit. 12. n. 12.

Et quod omnes admittantur; voluit text. in terminis in l. cum ita §. in fideicommissis ff. de leg. 2. & in l. peto §. fratre, ff. de leg. 2. Crotus conf. 67. n. 12. volum. 2. Alexander conf. 213. num. 3. Peregrinus de fideicommissis, art. xxij. n. 17. & seq. Lambert. in proprijs terminis de iurepatronatus lib. 1. p. 2. art. 9. q. 2. princ. n. 12. & iuxta hanc opinionem fuit pluries per Rotam Romanam decisum, & signanter in vna Papiensi. iurispatron. 19. Februar. 1601. coram Illustriss. Lancellotto, & iterum in vna Placentina iurispatronatus decimo Iunij 1602. coram Licita.

Est tamen notandum in praxi, quod testator volens iurispatronatus esse de sua familia non intelligitur taxatiue, vt ad eos tantum spectare debeat, & non ad heredes, sed de monstratiue, vt resoluit Rota in vna Cremonensi. 6. Iunij 1578. coram Illustrissimo Seraphino, vt in decis. 264. eiusdem, & licet idem testator velit, quod presentatio ad iurispatronatus relictum familiae fiat per duos, vel tres de familia, si familia redigatur ad vnum tantum, non ob id extinguatur iurispatronatus, idem Seraphin. in decis. 368.

RESOLVT. CXCI.

Quo ordine succedatur in iurepatronatus familiae relictio.

- 1 Vocati collectiue pro vno reputantur.
- 2 Ius presentandi prius ad eum spectat, qui testatori est proximior.
- 3 Fideicommissio relictio familiae proximior succedit.
- 4 Argumentum de feudo ad iuspatr. est validum.

Supposita conclusione, quam in precedenti decisio-
ne firmavimus, fuit iterum dubitatum, quo ordine essent admittenda praefata persona de familia a fundatore vocata.

Difficultatem mihi non mediocrem faciebat conclusio illa, quod vbi plures sub nomine collectiuo vocantur, illi omnes pro vno reputantur, & consequenter coequale ius habere debent, vt in proprijs terminis iurispatronatus firmavit, Dec. conf. 122. vol. 1. Corneus conf. 26. num. 3. vol. 4. Monaldus conf. 74. n. 5. & sequenti; Lambertinus de iurepatronatus lib. 1. p. 2. l. quilibet. princ. ar. 28.

Ceterum hoc non obstante iudicauimus contrarium; nam dixi non ad omnes simul, & semel spectare ius presentandi, sed ad eum dumtaxat de familia, qui pro tempore erat proximior testatori, motus auctoritate textus, qui in hac materia solet allegari in l. cum ita §. in fideicommissis ff. de leg. 2. vbi ad fideicommissum familiae relictum primo debent vocari, seu admitti nominati ab ipso fideicommittente, quibus deficientibus admittendus est, qui eo tempore reperitur proximior, cuius textus dispositionem habere locum etiam in iurepatronatus voluerunt Bald. conf. 1. num. 8. vol. 3. Gabriel. conf. 196. n. 3. & 4. vol. 2. Calderinus consil. 19. de iurepatronat. Menoch. conf. 380. vol. 2. Mifung. consil. 122. & seq. Couar. praet. quaest. cap. 38. in fine, & ita iudicasse Senatuum Delin. testatur Franc. March. in dec. 1135. p. 1. & iuxta hanc opinionem fuit per Rotam resolutum in vna Regien. iurispatronatus de Zacchis 26. Nouemb. 1602. coram Penia.

Insuper mouebat, quod ita censetur dispositum in successione feudi, Ifernja in c. 1. n. 23. circa medium, Capyc. in inuestitura, §. feudorum successione ampliatione 13. & validum esse argumentum de feudo ad iurispatronatus voluerunt, Cardinalis in Clementina plures columna finali de iurepatronatus, Lambertinus lib. 1. p. 1. q. 3. principali articulo 8. & Decianus conf. 32. n. 12. l. 1.

RESOLVT. CXCI.

Iurispatronatus an hodie acquiri possit in Ecclesijs Regularium.

- 1 Iuspatr. fundacione, dotatione, & edificatione acquiritur.
- 2 Iuspatr. in Ecclesijs Regularium acquiri non potest, nisi ex privilegio: cum ampl.

Licet tribus modis iurispatronatus acquiratur, fundacione scilicet, dotatione, & edificatione, vt per Doctores communiter in rubrica huius tituli, quod adeo verum est, vt iurispatronatus, iuxta Decr. S. Conc. Trident. debeat probari ex fundacione, vel dotatione. Seraph. in dec. 1367. imò quod non est ex fundacione, vel dotatione, est sublatum ex dispositione eiusdem Tridentini, vt resoluit Rot. Romana in vna Bracharen. iurispatronatus de padronello 6. Maij 1599. coram eodem, vt patet in decis. 1312. & istud procedere etiam de iure communi voluit idem in dec. 598.

Ceterum iurispatronatus in beneficio regulari acquiri non potest nisi ex privilegio Apostolico, text. est expressus in cap. nobis, & ibi Abb. & reliqui communiter de iurepatronatus, Ferretus conf. 123. Parisius conf. 212. vol. 2. & fuit decisum in Rota Romana in vna Albanen. Monasterij 26. Nouembr. 1588. coram Orano, vt refert, & sequitur Illustrissimus Seraphinus in decis. 1367.

Amplia primo vt necesse sit in limine fundacionis constare de privilegio gl. in verbo de sua iurisdictione Hostiens. col. 2. Ancharan. n. 16. Abbas n. 9. in citato capitulo nobis, Lambertinus de iurepatronatus lib. 2. p. 1. q. 5. ar. 1. n. 10. & ita Moed. dec. 340. Puteus decis. 366. Seraph. in dec. 1399. p. 2.

Amplia secundo procedere etiam in conuentuali habitu tantum Alexander conf. 74. vol. 2. Mandellus conf. 16. vol. 1. Turretus conf. 195. n. 6. & seq. Peregrinus decis. Patavin. 128. Seraphin. citata decis. n. 3. & fuit in Rot. resolutum in vna Regien. 24. Maij 1585. coram Illustrissimo Pamphilio.

RESOLVT. CXCI.

Consensus patroni an exigatur in imponenda pensione.

- 1 Consensus patroni in pensione imponenda non requiritur.
- 2 Illegitimus clericus pensionem obtinere potest.

In vna Nolana iudicanti non requiri consensum patroni, motus ex decisionibus Rotae quas colligit Farin. in decis. 680. & 902. pro cuius dilucidatione placuit hic ad verbum inferere aliam in vna Colimbrien. pensionis vndecima Februarij 1598. coram Seraph. fuit conclusum per Dominos translationem pensionum de quibus agitur fuisse validam, nam constat de facultate transferendi in reservatione pensionis, & hoc non obstante clausula, accedente consensu patroni, quia est referenda ad resignationem, & collationem tituli, vt patet ex lectura, cum illa verba posita sint in clausula separata, & suadet ex eo, quod in collatione beneficiorum de iure patronatus solet haec clausula poni, non autem in reservatione pensionis, in qua non est necessarius consensus patroni, vt per Gigan. de pension. q. 23. n. 8. Casad. in dec. 3. de iurepatron. Rebuff. m. 3. p. signatura in verbo necnon iurispatronatus n. 28. & bene per Gambar. de officio legati lib. 6. tit. de pension. num. 94. cum sequentibus; non obstat, quod opponitur de inhabilitate Ioan. ex quo in clericatu enunciat illegitimus, quia saepius fuit decisum illegitimum non esse inhabilem ad obtinendam pensionem, nisi ratione clericatus, & ideo

2 ideo dispensatus ad clericatum non indiget aliqua dispensatione ad pensiones obtinendas, & fuit decusum in causa Veronen. pensionis coram bon. mem. Robusterio 3. Iunij 1572. Sarnen. de Annal. q. 21. latè Paleot. de noth. & spur. q. 38. ubi reprobatur Gigan. q. 16. qui contrarium tenet, idem fuit resolutum in causa Legionen. seu Zamoren. pensionis coram eodem Robusterio 11. Octobris 1577. & in d. causa Veronen. pensionis, & in alia Cesarangustan. penson. coram R. P. D. meo Giffio 19. Febr. 1590. respectu verò Quirini alterius translatarij res caret prorsus omni difficultate cum ipse habeat clericatum à suo ordinario recognitum per tres testes datos in memoriali, ideo conceusum pro validitate translationis pensionum.

RESOLVT. CLXXXV.

An presentatus ad Cappellam debeat esse actu Sacerdos.

- 1 In dubio qualitas sacerdotalis in fundatione iurispatronatus non est presumenda.
- 2 Cautela in decreto fundationis apponenda.
- 3 Ad beneficium sacerdotale pro vna vice de consensu ordinarij & patroni non sacerdos presentari potest.
- 4 Summus Pontifex qualitati sacerdotali derogare potest.
- 5 Presentandus non propterea debet esse sacerdos, quia in fundatione est onus celebrandi Missas; nisi expresse fuerit cautum.
- 6 Residentia in beneficio simplici non requiritur.
- 8 Qualitas beneficij pat. per primam patroni provisionem cognoscitur, & per obseruantiam.

AB Illustrissimo Episcopo Caiatensi fuit mihi transmissus punctus decidendus; si presentatus ad Cappellam debeat esse actu sacerdos, cui respondi per hæc verba.

Illustrissime Domine in hoc articulo considero tres diuersas iuris conclusiones esse distinguendas.

- 1 Prima fit conclusio, in dubio sacerdotij qualitatem non esse præsumendam in fundatione iurispatronatus Farinac. in decif. Rotæ 570. Lanfranch. in decif. 199. Spin. in Specul. testament. gloss. 4. n. 19. Cæual. de communibus contra communem quæst. 191. & propterea
- 2 in decreto ordinarij interposito in fundatione est nominatum, & in specie exprimenda secundum Rocchū de iurepatronat. vers. pro eo, quod de diocessani n. 27. Lambert. eodem tit. lib. 1. par. 1. quæst. 9. principali artic. 1. n. 1. cum sequent. Rota in decif. 4. de testamentis, & istud esse de substantia testatur Bero. conf. 5. n. 14. cum sequent. volum. 1.
- 3 Licet ad beneficium sacerdotale possit presentari non sacerdos de consensu ordinarij, & patronorum omnium pro vna vice secundum Ripam respons. 1. n. 6. de institutionibus Bero. d. conf. 5. n. 35. cum seq. vol. 1. & Crescent. in decif. 7. de iurepatronatus.
- 4 Et Papam dictæ qualitati sacerdotali in fundatione adiectæ posse derogare testantur Rebuff. in praxi beneficiar. vers. 3. pars signaturæ n. 44. licet non per clausulas generales secundum Rot. in decif. 41. de concess. præbendæ in antiquis, & in decif. 41. de consuetudine in nouis Caputaq. in decif. 127. n. 2. par. 1. & Mandos. de signaturâ gratiæ in rubrica derogationes iurispatronatus vers. clausula non obstante.

Secunda conclusio fit; presentandum non debere esse presbyterum ex eo; quod in fundatione dicatur cappellanum debere celebrare Missas Bero. d. confil. 5. n. 28. Monal. confil. 129. volum. 2. Franc. March. in decif. 799. part. 2. Gratian. in decif. 155. Anna confil. 24. cum satis prouisum censeatur voluntati testatoris si per alium celebrare faciat; Reg. qui per alium de regulis iuris in 6. tradit Card. in cap. de multa in fine in vers. quinto quæro de præbendis, Lapus alleg. 35. & iuxta

hanc opinionem censuit Rota Rom. in vna Romana. cappellanæ 23. Ianuar. 1589. coram Illustrissimo Pamphilio, cuius verba sunt.

Domini attenta resolutione Illustrissimorum Dominorū Sacri Concilij Interpretum in causa Pistoriens. quod presentandus necessario non debet esse presbyter ex eo, quod in fundatione dicatur cappellanū debere celebrare diuina officia, quia iuxta alleg. Lap. 35. nisi expresse caueatur, quod per se ipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati testatoris; si per alium diuina celebrare faciat ad reg. qui per alium facit & c. & tradit Card. in c. de multa in fine vers. 5. quæro de præbend. recesserunt à resolutis in hac causa, & dixerunt cappellani non esse sacerdotales, quia ex verbis fundationis non astringitur cappellanus ad seruendum capellæ in diuinis, & Missas celebrandas per seipsum, & cum simus in beneficio simplici, in quo ex generali quadam totius orbis consuetudine non requiritur residentia, vt post Card. tradit Imol. in cap. fin. n. 9. de cler. non resid. sufficit, quod deferuiat per substitutum, ad notata in cap. super eo de præben. in 6. Lap. de alleg. 35. n. 4. & alleg. 117. sub nu. 2. Card. d. cap. de multa in fin. Dec. in c. cum omnes in 2. de test. n. 55. de constit. cum alijs allegatis.

Neque obstat, quod in hoc casu verba fundationis videantur directæ in ipsum cappellanum, cum dicant, quod beneficium pro tempore obtinens certas Missas qualibet hebdomada in eadem Cappella celebrare deberet; quia illa non respiciunt factum ipsius celebrationis Missarum ab ipsomet cappellano, sed potius sunt posita ad denotandam obligationem, & onus quod ipsa testatrix capellæ imponebat, & sufficit, quod onus expresse non sit ita impositum cappellano, quod per alium explere non potest, quia alias, cum à iure personalis residentia non exigatur, poterit per alium seruare, ex præallegatis. Ultra quod etiam in casu resolutionis congregationis verba erant directæ ad cappellanum prout etiam in casu allegationis Lapi, ubi testator mandauit dimidium bonorum suorum presbytero eligendo dari pro celebrandis Missis.

Quod dicitur in casu decif. Pistoriens. non fuisse factam mentionem celebrationis Missarum, sed tantum diuinorum tollitur ex ratione deferuendi per alium, quæ militat utroque casu.

Eteo magis venerunt Domini in hanc sententiam, quia concurrunt mens fundatricis, quæ colligitur ex presentatione ab ipsamet facta de Hieronymo de Sarragonibus, qui huic Cappellæ deferuiuit per substitutum, Paris. conf. 50. n. 19. lib. 4. & postea fuit fere semper possessa à simplicibus clericis, qui Missas per alios fecerunt celebrari, vulg. l. si de interpretatione ff. de legibus Aym. conf. 101. cum similibus.

Tertia fit conclusio, ad cognoscendam qualitatem beneficij patronatus inspicienda est prima patroni provisio Lambert. lib. 2. par. 1. q. 7. art. 30. n. 22. Crauet. conf. 20. num. 2. Beccius conf. 70. n. 10. Surd. conf. 10. num. 54. & in consil. 73. num. 64. hinc etiam cognoscitur ex obseruantia subsequuta an presentatus debeat esse sacerdos in actu, vt per Monald. in conf. 122. vnde si tempore peractio fuerit presentatus sacerdos, erit argumentum huiusmodi qualitatem semper esse necessariam, ita Beccius in conf. 6. n. 16. Bursat. conf. 51. Cephal. conf. 29. num. 3. Turret. conf. 99. num. 2. vol. 1. Surdus in decif. 129. num. 19.

RESOLVT. CLXXXVI.

An illegitimus succedat in iurepatronatus.

- 1 Illegitimus in iurepatron. non succedit.
- 2 Naturalis de parentela non dicitur.
- 3 Naturalis absque Summi Pontificis, vel ordinarij dispensatione beneficium Ecclesiasticum habere non potest.
- 4 Successio in iurepatr. æquipollet bonorum successioni.

5 Na-

- 5 *Naturalis legitimatus in iurepat. succedit cū declaratione.*
 6 *Obreptio modica legitimatorem vitiat, cum ampliatur.*

IN fundatione cuiusdam iurispatronatus reservatio cantabat, videlicet reservavit fundatori, & descendentes ex linea masculina usque in infinitum, proinde fuit coram me dubitatum si in præfata reservatione censeantur comprehensī filij illegitimi ipsius fundatoris, & responsio fuit pro opinione negativa, motus ex pluribus.

1 Tum primo quia filij illegitimi non dicuntur esse de parentela Bart. communiter receptus in l. tutela ff. de capitis diminutione Guid. Papa in dec. 536. Lanfranch. in decif. 559. Ant. Faber. in decif. 51. C. de verborum significatione, & Gaspar Tess. in decif. 29. nec pariter dicuntur de linea Lambert. lib. 1. par. 2. q. 2. princ. art. 27. & 29. num. 36. Gabriel consil. 195. n. 5. vol. 1. Peregr. de fideicommissis artic. 22. num. 81. cum seq. Farinac. de inquisitione q. 13. n. 52. cum sequent. & num. 73. & tandem non dicuntur de familia secundum Ial. in l. suggestioni in princ. C. de verborum significatione.

Et propterea cum in fundatione præfati iurispatronatus sit reservatum descendentes ex linea masculina usque in infinitum, & sic illis tantum de parentela, ideo veniunt excludendi secundum Gabriel. in consil. 90. n. 4. vol. 4. & in d. consil. 195. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 91. num. 6. Mantica de coniecturis ult. volunt. lib. 8. tit. 11. n. 7.

3 Tum secundo quia iuxta Nauar. in cons. 6. de filiis presbyterorum nullus illegitimus potest absque dispensatione Pape, vel Episcopi habere beneficium Ecclesiasticum, cui accedit glossa communiter recepta in cap. fin. eod. tit. Felin. in cap. postulasti n. 4. & sequent. de rescriptis. Rota in decif. 1. & in decif. 2. de filiis presbyterorum in novis.

Tum demum quia secundum decif. Rotæ de qua pe Seraphin. 799. par. 1. successio iurispatronatus æquipollet successioni bonorum, à qua repelluntur illegitimi Auth. ex complexu C. de incestis nuptijs, Becchius in consil. 18. Albanus qui eodem argumento usus fuit in consil. 125. Lambert. art. 26. n. 6. Gutierrez consil. 29. num. 4. & sequent. Rocchus in verbo competens num. 6. & sequent.

5 Limitarem supradicta non procedere, si fuerint legitimi, quia tunc tollitur omne obstaculum, tam iuris, quam facti l. 3. C. de natalibus restituendis Rot. divers. in decif. 505. par. 1. intellige dummodò qualitas incestus fuerit specificata Paris. consil. 9. num. 86. & consil. 15. n. 54. vol. 2. Gozad. consil. 6. n. 6. Roman. consil. 194. Franc. Becc. in consil. 18. num. 6. Burfat. consil. 390. num. 55. vol. 4. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cent. 3. casu 203. num. 2. & sequent. & in consil. 629. nu. 3. vbi in specie firmat esse exprimendam qualitatem matris consil. 732. num. 49. cum sequent. & consil. 799. num. 26. & modica obreptio vitiat legitimatorem idem Paris. consil. 9. n. 87. volum. 2.

6 Quod procedit etiam si legitimatio amplissimas sub se contineret clausulas, Menoch. d. casu 203. vbi plures cumulat, Doctores, licet alias satisfacere videantur secundum Paris. d. consil. 15. num. 65. vol. 2. Menoch. d. consil. 19. num. 23. Rota divers. in decif. 368. par. 1.

RESOLVT. CLXXXVI.

Præsentans inhabilem sub conditione impetrandi dispensationem an priuatur pro ea vice facultate præsentandi.

- 1 *Patronus inhabilem præsentans sub conditione impetrandi dispensationem pro ea vice facultate præsentandi non priuatur.*
 2 *Patronus durante quadrimestre tempore alium in beneficio cumulatim præsentare potest.*

- 3 *Scientia interpretatiua non sufficit, sed certa.*
 4 *Deuolutio non efficitur, nisi tempore toto completo.*

IN hac de qua agitur questione placuit mihi hic inferere ad verbum decif. Rotæ Romanæ in vna Firmana Altaris S. Ludouici 4. Mart. 1596. corā Illustriss. Seraphino quæ sic se habet. *In resolutis non constare de deuolutione, nam præsentatio Coriolani fuit de mense Septemb. 1591. cum decreto, quod deberet obtinere dispensationem super requisitis à testatore, & poterant patroni durante quadrimestre dispensatione per Coriolanum non obtenta, de nouo saltem cumulando præsentare, neque priuati erant hac facultate, tanquam præsentauissent indigni, ex quo facta sub conditione obtinendi dispensationem, unde tempus deuolutionis incipit à die obtenta nulliter dispensationis 23. Octobr. 1592. unde tempore impetrationis Riccardi non erat deuolutum beneficium, neque constat sufficienter, quod is ad quem primo fiebat deuolutio, haberet notitiam nullitatis dispensationis, quod tamen erat necessarium, Rot. decif. 5. de rer. permut. in nou. & 13. de iurepat. in anti. q. Bisignet. dec. 3. eo. tit. Lapis alleg. 78. n. 12. Rocch. in verb. honorificum n. 58. de iurepatronatus. Nec sufficit, quod ipse sciret conditiones iurispatronatus, & quod Coriolanus non erat qualificatus, nisi sciuerit etiam nullitatem dispensationis, quia non sufficit scientia interpretatiua, sed requiritur certa, vt per Lap. alleg. 78. n. 12. & Rocch. vbi supra quæst. 27. in fine, deuolutio vero non fiebat ad alios nisi completo toto tempore, quod compete- bat plebano Rot. decif. 6. de iurepatron. in nou. Abb. in cap. quia diuersitatem num. 8. de concess. præbend.*

RESOLVT. CLXXXVIII.

Iurispatronatus an transeat ad hæredes extraneos.

- 1 *Appellatione hæredum in dubio præsumitur de suis, non autem extraneis.*
 2 *Mentio hæredis posita in contractu est intelligenda de sanguinis hærede.*
 3 *Stipulans dare alicui, & hæredibus, intelligitur de suis.*
 4 *Iurispatron. transit ad hæredes extraneos.*
 5 *Iurispatron. de familia, ea finita, ad extraneos hæredes transit.*
 6 *Iurispatronat. reservatum cum diffione taxatina ad extraneos hæredes transit.*
 7 *Clausula, hæredibus quibuscumque, quid operatur.*

Quidam fundauerat iurispatronatus pro se, & suis hæredibus, deinde cum nullos descendentes ex sua linea habuisset, instituit quendam extraneum omnium bonorum suorum hæredem vniuersalē, qui prætendebat per præfatum hæreditatem transiisse etiam iurispatronatus, verum illius loci Episcopus dicebat beneficium fuisse esse eum liberum, & proinde ad eius collationem spectare excluso penitus patrono, unde cum iudicio meo esset transmissus punctus dicendus, dubitationem mihi non mediocrem faciebat contra patronum, quod in dubio appellatione hæredum intelligitur de suis, non autem extraneis l. sciendum ff. de verborum significatione, Baldus consil. 327. vol. 2. & in consil. 13. vol. 1. Alexander consil. 69. vol. 1. & in consil. 222. vol. 2. Decius, consil. 50. vol. 1. & sequenti, Menochius consil. 220. volum. 1. hinc Rot. Rom. in vna Senen. prædij 28. April. 1589. coram Seraphino, tenuit mentionem hæredum in instrumento factam intelligi de hæredibus sanguinis, & consequenter ad extraneos non porrigi, unde, qui stipulatur aliquid dari sibi, & eius hæredibus intelligitur de suis, textus est ad hoc singularis in l. secundū responsū C. de contrahenda stipulatione, & præsumendum est testatoris intentionē fuisse pro suis hæredibus l. si hæres ff. de probationibus.

Care-

4 Caterum prefatis non obstantibus iudicavi contrarium moris ex pluribus, tum primo, quia ita tenuit Rota Romana in vna Cremonen. beneficii iurispatronatus 21. Nouembris 1578. coram Illustrissimo Seraphino, vt patet in decif. 378. & iterum in vna Cassan. beneficii 29. Aprilis 1580. coram eodem, vt patet in decifio. 456.

Tum etiam, quia iuxta magis receptam scribentium sententiam iurispatronatus reservatum illis de familia transit ad extraneos, si est finita linea, Cassadorus decif. 1. num. 3. de iurepatronatus Canalcen. decif. 17. n. 20. part. 2. Rota diuersorum decif. 385. num. 1. part. 1. Rota Macerat. decif. 40. lib. 1. Calderinus conf. 2. de iurepatronatus, Parisius conf. 48. vol. 4. Ferretus conf. 131. & in conf. 143. num. 23. Alban. conf. 488. num. 6. Decius conf. 3. num. 24. Morat. conf. 23. num. 5.

Reiecta nonnullorum opinione contrarium sententiam, inter quos sunt Zabarella conf. 48. Cioffius conf. 18. num. 1. Ferretus sibi ipsi contrarius in conf. 144. num. 1. Gabriel conf. 196. num. 2. vol. 2. Couar. lib. 2. variarum resolut. cap. 18. num. 10.

Tum pariter, quia secundum aliquos Doctores tunc huiusmodi iurispatronatus, non tranfret ad heredes extraneos, quando limitatur, & taxatiue inductum, & reservatum fuisse pro heredibus sanguinis. Rocchus de Curte in versic. ipse vel is n. 18. Calderinus conf. 19. de iurepatronatus, Parisius d. conf. 48. numer. 6. Rota diuersorum in decif. 385. num. 14. part. 1.

Tum denique, quia cum postea vidissem instrumentum fundationis inueni fuisse adiectam clausulam, habentibus quibuscumque quae operatur, vt transeat ad heredes extraneos; vt optime per Rotam Auenionensem in decif. 125. & fuit resolutum in Rota Romana in vna Ciuitatis Castelli Castri Montoni 10. Maij 1577. coram Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius dec. 325.

RESOLVT. CLXXXIX.

Præsentatio an reddatur nulla ex inualiditate institutionis.

- 1 Præsentatio vires trahit ex institutione.
- 2 Præsentatio ex institutionis inualiditate nulla non redditur, & quare.
- 3 Præsentatio est questum ius, etiam institutione nulla existente.
- 4 Electio legitime facta per inualidam confirmationem non annullatur.
- 5 Vtile per inutile in separatis non vitatur.

IN quadam causa curie Episcopalis Sarnensis mihi commissa decidenda dubitabatur, si præsentatio recte facta a patronis reddatur nulla ex institutione sublequuta inualida; dubiū mihi faciebat, quod cum præsentatio trahat robur ex ipsa institutione, propterea ipsius validitas erat inspicienda argumēto textus in l. si quis nec causam ff. si certum petatur l. & si non sunt ff. de auro, & argento legato.

Caterum hoc non obstante contrarium iudicavi motus autoritate communis opinionis, de qua per Viuium c. 323. & iuxta hanc opinionem fuisse in Rota Romana resolutum scribit Seraph. in decif. 1238. per hæc verba, nullitas institutionis non inficit præsentationem factam per patronos fuisse validam, & in tempore factam licet institutio sit nulla.

Cuius decisionis triplex est ratio, prima quia ex præsentatione facta intra tēpus debitum de persona idonea a veris patronis ius fuit quæsitū præsetato etiam, quod institutio fuerit nulla, vt pluries resolutum Rota, & signanter in vna Casalen. parochialis 10. Aprilis 1598. coram Seraphino, & iterum in eadem 5. Nouembris eiusdem anni coram Millino, Quiroga dec. 299. Cotta

decif. 351. Seraphinus decif. 1274. Sarnen. in regula de iure quæsito non tollendo quaestione prima.

Secunda ratio quia non debet culpa Episcopi male instituentis patronis nocere, Rota decif. 4. de iurepatronatus in nouis, Cotta decif. 351. Seraphinus citata dec. 1238. Rota dec. 17. de præbendis in nouis, & iuxta hanc sententiam pluries resolutum eadem Rota. præsertim in vna Romana iurispatronatus 14. Octobris 1589. coram Robustorio, & iterum in vna Altorigen. Archidiaconatus 15. Ianuarij 1583. coram Clemente Octauo tunc Rotæ Auditore.

Tandem nouissima ratio est, quia quemadmodum per confirmationem inualidam non annullatur electio legitime facta cap. confirmationem de electione in sexto, ita, & præsentatio; cum in separatis vtile per inutile non vitietur, regula vtile de regulis iuris in sexto.

RESOLVT. CC.

Clausula, iurispatronatus illa seruare volentes, quid operatur.

- 1 Cognitio causæ accedens clausula (iurepatronatus illa seruare volens) est iuris tributua.
- 2 Clausula (iurapat. &c. absque causæ cognitione iura patroni conseruat).
- 3 Cognitio causæ in dubio præsumitur, præsentatione admissa.

Supponatur in facto; quod in quadam Bulla institutionis cuiusdam beneficii patronatus reperiatur inserta supradicta clausula; dubitabatur si deinde contingat casus vacationis præfati beneficii, releuetur patronus ab onere probandi iuxta formam Concilij virtute istius clausula, cui quaestioni ego distinguendo respondi, quod aut fuerit adhibita causæ cognitio per ordinarium, & tunc institutio Episcopi cum insertione

- 1 huius clausulae nedum est præseruatiua, verū etiā iuris tributua, vt fuit in Rota resolutum in vna Mediolan. iurispatronatus 10. Nouembris 1595. coram Illustriss. Blanchetto, secundū quod refert Seraphinus in decif. 1421. par. 2. Cotta decif. 300. Peregrin. decif. 23. si vero non præcesserit causæ cognitio, tunc per insertionem istius clausulae non operatur, nisi quod iura patronis illa conseruantur, vt fuit etiam in Rota resolutum in vna Romana parochialis 2. Ianuarij 1600. coram Corduba.

Quamuis in dubio præsumatur adhibitam fuisse causæ cognitionem per ordinarium, qui præsentationem admittit: Rota diuersorum in decif. 457. n. 17. par. 1. & iterum in vna Lucana Decanatus 22. Martij 1577. coram Clemente Octauo tunc Rotæ Auditore.

RESOLVT. CXLVII.

In iurepatronatus quomodo succedatur.

- 1 In iurepatr. succeditur in stirpes, non in capita, & quare.
- 2 Plures loco vnius habentur.
- 3 Vniuersitates obtinentes iurispatron. quælibet vnam habet vocem.
- 4 In iurepatro. si succeditur iure legati, donationis, vel singuli, vt singuli, succeditur in capita non autem in stirpes, & quid si adest obseruantia, quod semper succedatur in capita.

Abque difficultate semper fuit dictum in curia Archiepiscopali in iurepatronatus succedi in stirpes, non autem in capita, per textum expressum in Clementina si plures de iure patronatus, & ratio est secundum Innocentium in cap. 1. eod. tit. quia hæc successio regulatur ad instar successiois hereditatis, in qua locū habet successio in stirpes §. quod placuit de heredit.

heredit. quæ ab intestato deferuntur, latè scribentes in Authentica cessante Cod. de legitimis hered. Bald. consil. 23. volum. 1. Alex. consil. 32. volum. 2. ita, quod secundum eundem Innocentium, si plures vni patrono succedunt, illi plures loco vnius habentur; argumento tex. in l. si qui fundus, ff. de conditionibus, & demonstrationibus, & hanc opinionem sequuti sunt Abb. & reliqui omnes in cit. cap. 1. præsertim Bero. num. 59. vique ad 63. Lambertin. 1. par. l. 1. q. 1. princip. ar. 24. Paulus de Cittadinis in eiuſdem nominis tractatu p. 1. ampliat. 6. n. 6. Rocchus in verbo ipse n. 2. Decianus consil. 32. n. 6. vol. 1. Ruin. consil. 50. n. 4. vol. 5. Tutius de iure patronatus q. 8.

Et in casu mihi proposito talis erat facti species; nam tres erant patroni, qui morientes, vnus reliquit quatuor filios heredes; alter quinque, alter vero octo, nam dixi, quod isti filij succedunt in stirpes, non autem in capita, & in hac præsentatione rârur operabitur vox octo filiorum, quantum vox illorum quatuor, & quinque; cû illi octo repræsentent vnum, illi quatuor vnum, illi verò quinque vnum, & sic de reliquis per text. in dicta Clementina si plures, de cuius ratione vide celebrem glossam in capitulo si plures in verbo communi 16. q. 7. hinc est, quod si plures vniuersitates obtinent ius patronatus, quælibet vniuersitas habetur pro vna voce, nec sunt consideranda singula capita hominum, vt pulchrè per Menochium consil. 316. volum. 4. Merenda consil. 28. Arximinus Tepatus lib. 1. variarum iuris sententiarum tit. de iure patronatus circa medium Pacific. consil. 123.

Supraposita tamen conclusio limitari poterit tripliciter.

- 4 Et primo, vt procedat, quando succeditur iure hereditario, secus si alio iure nempe legati, vel donationis, quia tunc si donetur ius patronatus familie, omnes de familia succedunt in capita, & non in stirpes; ita Alexander consil. 63. n. 3. & 4. vol. 1. Bal. in l. 2. sub n. 4. C. de suis, & legitimis; & ita tenuit Rota Romana in vna Regim. 13. Nouemb. 1601. coram Penia.

Limita secundo quando ius patronatus pertinet ad singulos, vt singulos, non vti vniuersos, siquidem quando competit alicui collegio, seu familie, vt vniuersis sit præsentatio per stipitem, & non per capita, ita Lambertinus 2. part. 1. lib. artic. 25. quæst. 1. principali num. 17. & ita iudicauit Rota Romana in vna Statuarien. iuris patronatus. 11. Ianuar. 1583. coram Illustrissimo Pamphilio.

Limita tertio vbi obseruantia esset in contrarium, vt fuit in Rota resolutum in vna Burgen. Abbat. 16. Junij 1589. coram Penia.

RESOLVT. CCII.

Præsentatus an debeat examinari ab Episcopo.

- 1 Præsentatus ab Episcopo est examinandus, & quare.
- 2 Illiterati clerici odio sunt habendi, ac cæcis comparandi.
- 3 Illiteratura est defectus intollerabilis.
- 4 Illiteratus plus est odiosus homicida.
- 5 Collatio beneficij illiterato facta est ipso iure nulla.
- 6 Examinatus, & approbatus in vno beneficio, in alio non est examinandus, & idem in notorio litterato.

Supponatur in facto quendam fuisse præsentatum ad aliquod beneficium simplex, qui ob suam præsentam eximiam doctrinam renitebat examinari, proinde dubitabatur quid iuris: & respondi de hoc nõ esse dubitandum, stante expressa dispositione S. Conc. Trident. sess. 9. c. 13. de reform. vbi cauetur, præsentatos a patronis non esse admittendos, nisi prius a locorum Ordinarijs examinati, & idonei reperti fuerint.

Cuius sanctissimæ dispositionis ratio est, vt *literati*

ad beneficia Ecclesiastica admittantur, ignari enim, & illiterati clerici maximo odio habentur, & ignorantia, 38. dist. cap. nisi cum pridem, de renunciat. & cæcis comparantur. cap. post translationem, eod. tit. & secundum Bald. in cap. congregato, de elect. Illiteratus est nullus in Ecclesia Dei, & else irregularem, & repellendum ab Ordinibus voluit tex. in c. præcipuus 34. d. c. illiteratos, 36. dist. cap. 1. 55. dist. Maior. de irregular. l. 1. c. 32. Nauar. in c. si quando, de rescript. Pelagius de planctu Ecclesiæ, lib. 1. art. 48. Diaz in praxi crimin. c. 21. & illiteraturam esse defectum intollerabilem disposuit summus Pontifex in cap. si in laicis, 38. d. gloss. in cap. si forte, in verbo scientia, de elect. in 6. Hinc dixit Diaz in cit. cap. 21. num. 6. illiteratum magis esse odiosum, quam homicidam, & propterea collatio beneficij ipsi facta est ipso iure nulla, secundum Panor. mitanum post Innoc. in cap. cum in nostris, de concess. præb. Felin. in c. per tuas, sub n. 1. de simonia, Paris. de benefic. resign. l. 4. q. 1. quod fit, vt conferes beneficium illiterato, teneatur refarcire Ecclesiæ damnum, secundum Anchar. in Clem. 1. num. 5. de etate, & qualitate. Quæ omnia intellige, & declara, vt per Garz. t. 2. de benefic. p. 7. c. 7. n. 12. & infra. Limita primo, id quod de examinatione diximus, non procedere quando quis esset semel examinatus, & idoneus repertus, fuisset approbatus, quia si ei fuerit facta collatio alterius beneficij, vel alias præsentatus ad aliquod ius patronatus, non debet iterum examinari, tex. est expressus in c. accepimus, de etate, & qualitate, & pluries canonizatus a Rota, teste Seraph. in decis. 1323. Paleot. decis. 83. Caputque dec. 367. l. 2. Rota dec. 16. num. 1. p. 2. diuers. & in Curia seruari testatur Gonsal. super regul. 8. Cancel. gl. 4. n. 88. Malobr. in praxi habendi in vers. pag. 23. n. 24. & 25.

Tamen Rota in vna Calaguritana beneficij 13. Ianuar. 1587. coram Pamphilio tenuit contrarium, scilicet, quod captus beneficiari in quolibet assensu de nouo examinetur: sed credo, Rotam in hac decis. intellexisse, quando examen esset pro forma assignatum, quia tunc nullatenus omitti potest, alias actus corrueretur, vt sensiit eadem Rota in vna Calaguritana beneficij 12. Octob. 1587. coram eod. Pamphilio, de qua meminuit Gonzales loc. cit. n. 93.

Limita secundo, quando quis esset notorie illiteratus, cap. qui Episcopus, iuncta gloss. 2. 23. dist. c. nullus, 24. dist. & ibi gl. unica, Felin. post alios, in cap. fin. n. 28. plura cumulans, de præsumpt. Decius per text. ibi in cap. constitutus num. 3. de appell. Gregor. Lup. in l. 15. tit. 16. partita prima in gloss. 1. latè per Mandosium in regula 24. de malè promotis, quæst. 3. num. 4. cum pluribus sequent. & facit gloss. celebris in cap. Petro, 47. dist.

RESOLVT. CCIII.

An beneficium ius patronatus possit renunciari absque consensu patroni.

- 1 Renunciatio beneficij ius patronatus inconsulto patrono, non tenet, ac eo contradicente est nulla, & quare, cum declarationibus.
- 2 Resignatio beneficij ius patronatus, patrono sciente, & patiente, tenet.
- 3 Resignatio facta absque Domini consensu, reconualidatur consensu superueniente.

Pluries fui cõsultus super hoc articulo, & antequam vidissem Rotæ Romanæ decis. semper allegabam Calderinum in conf. 6. de renũciatione, qui consuluit, patronum, etiam laicum, non esse vocandum, quando præsentatus per eum, & postea per Episcopum institutus vult renunciare beneficio, quia secundum eum, iura

iura loquentia de renunciatione, locum habent tantum de Episcopo habente facultatem instituire; cap. admonet; & cap. quod in dubijs de renunc. quam opinionem sequitur Pauinus in tract. de offic. & potest. cap. sede vac. par. 2. quæst. 2. num. 16. iuxta quam sententiam olim fuisse per Rotam Romanam decifum scribit Mohed. decif. 6. de iurepatr.

- 1 Caterum præfatis non obstantibus, contraria opinio est verior, & communis, quod scilicet in renunciatione beneficiorum iurispatronatus requiratur consensus patroni, ut voluerunt Innocent. & reliqui communiter in cap. fin. de renunc. Panormitanus in cap. de multa, col. 4. de præbendis. & in cap. significatū, col. 2. cod. tit. vbi etiam Inola col. 1. Crauetta consil. 153. num. 10. Mandosius consil. 7. nu. 1. latè Couar. lib. 1. præf. quæst. cap. 36. & fuisse decifum in Rota Romana, testatur Peregr. decif. 102. lib. 3.

Quæ opinio adeo vera est, ut renunciatio facta patrono contradicente, erit nulla, secundum Mandos. cit. consil. 7. num. 4. Burlat. consil. 411. num. 5. lib. 4. & ita fuisse in Rota Romana decifum testatur Puteus decif. 412. lib. 1. idemque fuit decifum in vna Gerunden. beneficij 29. Ianuarij 1539. coram Episcopo Rauellen. & iterum fuit decifum in vna Hispanen. 2. Decembris 1538. coram eodem Mohedan. decif. 4. de iurepatr. Peregr. decif. 102. lib. 2.

Et ratio est, quia patronorum interest, ne beneficiati dimittant eorū beneficia, ipsis inauditis, cap. in Lateranen. de præbendis. Lapis allegat. 96. & hac de causa renunciatio facta sperto patrono est nulla, licet non ipso iure, Tanif. decif. 90. & in decif. 82. Rota in vna Mediolan. Canonicatus 8. Ianuarij 1543. coram Ptolomeo, quod procedit etiam si patronus non contradicat infra tempus datum ad præsentandum, Put. decif. 412. lib. 1. & per hanc resignationem non censetur ius abdicatum a resignante, ut resoluit Rota in vna Mediolanen. Canonicatus, 15. Ianuarij 1543. coram Ioāne Paulo: unde si moriatur resignans, beneficium poterit impetrari per obitum de consensu patroni, secundum decif. Rot. 326. teste Mohedano, & ratio est, quia per talem resignationem non abdicatur ius a resignante. Mohed. citata decif. Ptolomeus decif. 102. Achil. de Grassis decif. 10. de restit. spoliat. Puteus cit. decif. 412. & istud procedit etiam in resignatione, quæ fit in Curia, ut resoluit Rota, teste Cardinale de Sancta Cruce in decif. 71.

- Nunc suprapositam conclusionem principalem limita dupliciter, & primo non procedere, quoties patronus sciens, & patiens non reclamauit, nam hoc casu resignatio tenet. Peregr. decif. 202. lib. 3. Tanif. decif. 8. hinc eadem Rota resoluit renunciationem inuolidam absque consensu patroni validari ex patientia, & tacito consensu patronorum, idem Peregr. in decif. 208. lib. 3. & in decif. 307.

- 3 Limita secundo, non procedere quoties superuenierit cōsensu Domini, nam tunc reconvalescit resignatio facta absque consensu, Rota in decif. 5. de rerum permut. in nouis.

RESOLVT. CCIV.

An iurispatronatus sicut principaliter vendi non potest, ita nec actio ad ipsum.

- 1 Cessio liti, & cause feudali valet sine Regio assensu.
2 Renunciatio hypothecæ a creditore debitori feudatario valet sine assensu.
3 Concessio iurium feudalium, quæ non exercentur, valet in Regno, quemadmodum, & rerum demanialium sterilium.
4 Actio iudicatur iuxta naturam rei ad quam datur.
5 Actionem habens, rem habere dicitur.

- 6 Venditio etiam cum pacto de retrouendēdo, dicitur peracta.

Inter cetera nobilissima Nolanæ vrbis ornamenta, est omnium iudicio, Ecclesia Sanctæ Mariæ ad Parietē, toto orbe innumeris miraculis celeberrima, cuius Sacellum cum Canonici Regulares illius Ecclesiæ concessissent cuidam nobili, ab illius ciuitatis Senatu concessionem ægreferente, Canonici conueniuntur, & Ecclesiam prætenditur esse de iurepatronatu Ciuitatis ex successione in iuribus fudatoris, cuius arma usque ad hunc diem in valuis Ecclesiæ, & Monasterij apparent. Post multa sumens occasionem concessionarius amicus electorū procurat, ut liti ciuitas cedat, illius optimatibus nimium ægreferentibus, tū publicū damnum, tum etiam, & modum. Quare Perillultris Dominus Cyrus Mastrillus studio, ac pietate in patriā nulli illius ordinis secundus, trecentos aureos Ciuitati offert pro cessione dicti iurispatronatus, cū pacto, quod si liti victoriam reportaret, in electione ciuitatis esset habere iurispatronatus, restituto illi pretio vna cum tertijs: quod gloriose Virginis miraculo conclusū crediderit, etsi ut liti cederet Senatus, haberetur.

Quæ fuit à me propterea Senatus ille an sicut principaliter iurispatronatus vendi nō potest, ita nec actio ad ipsū secundo, an stante pacto illo de retrouendēdo subfineatur venditio. Et prima facie videtur affirmatiua opinio indubitabilis, ex ijs quæ leguntur apud Capyc. decif. 156. vbi fuit decifum, quod cessio liti, & causæ feudali valeat sine Regio assensu, quamuis illius alienatio sine assensu nō subsistat, ut in cap. 1. de prohib. feud. alien. per Lothar. & in cap. Imperialem, de prohib. feud. alien. per Foder. & in consil. constitutionem diuæ memoriæ, ergo eodem modo etsi sit prohibita particularis alienatio iurispatronatus, non erit prohibita cessio, nec venditio iuris ad illud.

- 2 Secundo; ad idem adduci potest decif. Afflicti 232. vbi fuit decifum, quod renunciatio hypothecæ super feudis per creditorem feudatario debitori, valeat etiā sine Regio assensu facta. Et hæc opinio eo magis sequenda est in casu nostro, cum Senatus vocatus esset, ut liti ciuitas cederet, quo casu sumus in terminis dictorum per Fabium de Anna in consil. 51. vbi æquiparat concessionem terrarum incultarum, in terminis d. consil. constitutionem diuæ memoriæ, concessionem iurium, etsi feudaliū, quæ tamen non exercebantur, ita ut subfineatur alienatio huius iurispatronatus, cū nisi esset facta, fuisset liti cessum, pro quo Senatus vocatus erat.

Contrarium tamen mihi videtur sine vilo scrupulo verius in iure, & pro hac negatiua opinione est regula iuris communis, quæ se habet, quod actio iudicatur iuxta naturam rei, ad quam datur, de qua plura habes apud Tiraq. de retractu lignag. & in §. 1. glof. 7. num. 3. & Arnold. Ferrar. in consil. Burgund. in titul. de testam. §. 2. fol. 166. & Cotta singulariter ad regulam legimus apud D. de Franchis decif. 75. & 593. & apud Annam alleg. 122. & Annam filium consil. 55. Thef. decif. 160. & faciunt dicta per Bart. in l. potest, ff. de auctor. tut. quas ne relator videat, non pono, tu eas confulas. Et inde est, quod qui actionem habet ad rem recuperandam, ipsam rem habere videtur, dixit tex. in l. qui actionem, ff. de regul. iur. Imò, & in bonis nostris rem habere dicimur, cum actionem ad rem habemus, iux. tex. in l. rem in bonis, ff. de acqu. rer. dom. quemadmodum non dicimur amisisse illud, ad quod recuperandum ius habemus, l. si quis vi, ff. de acqu. poss.

- 6 Nec in contrarium adducta obstant, & primo decif. Capyc. 156. quia si rectè inspiciatur, non deciditur ibi valere celsionem iurium, & actionum feudalium sine assensu, sed tantum valere quoad instantiam, & litem, ut etiam post alios animaduertit D. de Franch. dicta

dicta decif. 593. ita vt potius probet contrarium.

Nec obstat fecundo decif. Afflicti. cum casus noster fit diuerfus, & in proprijs terminis feudalibus aliud est querere, an valeat remissio hypothecæ a creditore debitori feudatario sine assensu, vel si valeat venditio facta a creditore illius iuris hypothecæ nõ feudatario debitori, sed extraneo. Primo casu quis dubitat, valere remissionem, cum (vt considerat in proprijs terminis Ann. conf. 55.) res de facili reducatur ad suam pristinā naturam, & dicatur eo casu res fauorabilis, per not. per Iaf. in l. si vnus, §. pactus ne peteret, ff. de pact. verum etiam cum sit facta in augmentum feudi, & sic liberando feudatarium ab onere hypothecæ, quo casu fieri potest etiam de iure Regni, ex ijs, quæ adducit Andr. in constit. constitutionem Diuæ memoriæ, & pulchrè per Ann. conf. 51. & passim per nostros regnicolas, qui in secundo casu communiter contrarium firman, cum fiat commutatio de persona ad personā, quod omnino est in iure feudorum prohibitum sine assensu, & solū permittitur in resutatione, quæ fit a patre filio fictione iuris, cum reputetur eadem persona.

Nec obstat tertio loco adductum, tum quia nõ habemus in iure patronatus illius venditionem permisā, quādo infructuosum esset, prout in feudo; tum etiā quia negatur huiusmodi esse hoc ius patronatus, etsi nullius redditus, cum ratione qualitatis Ecclesiæ fit maximæ qualitatis; negatur & tertio, quod ex quo, vt liti cederet Senatus vocatus erat, ideo fuit cessio iurii quæ non exercebantur, cum multa poternt accidere, quo minus liti cederetur, nec certi sumus de consensu vocati regiminis, arg. §. illud insit. de rer. diuisi.

Nec pactum illud de retrovendendo, quicquam iuuat, cum sit nihilominus perfecta venditio, per ea, quæ Thel. dec. 75. post Tiraq. de retractu conuenit, §. 3. gl. 1. num. 14.

Et huius sum opinionis lector, nec te D. Cyni moueat auctoritas, etsi omnes illum iuris Coryphaum fateamur, cum hoc casu potius prudentiam, quā iuris prudentiam exercuisse (cum vtraque si quis alius polleat) certo existimaret.

RESOLVT. CCV.

Patronus an possit ius patronatus renunciare in præiudicium filiorum.

- 1 Ius patronatus in præiudicium filiorum renunciari potest, si a persona descendit, secus si ex genere, n. 4.
- 2 Primus acquirens vocatis in inuestitura præiudicare potest.
- 3 Dominus feudi primus filijs præiudicare potest.
- 5 Successor fundatoris reliquis præiudicare non potest.

Questio etiam non minus elegans est, num possit a patrono ius patronatus in præiudicium filiorum, ac legitimorum heredum renunciari; in quo articulo Romæ consultus respondi distinguendo, quod aut loquimur in iure patronatus descendente ab ipso renunciente, & tunc cum ipse idem sit, qui illud fundauerit poterit per eum fieri renunciatio in præiudicium filiorum, quæ opinio fundatur auctoritate, & ratione: ¹ auctoritas igitur est Archidiaconi in cap. vñico de iure repatron. in lib. 6. Alexand. conf. 13. n. 10. vol. 5. Alban. conf. 75. n. 7. & seq. Paris. conf. 22. vol. 1.

Quorum opinio corroboratur ex eo, quod primus acquirens semper potest præiudicare vocatis in inuestitura, vt est communis opinio, secundum Clarium in §. feudum q. 41. & in §. emphyteusis, q. 16. vers. sed his præmissis: hinc est, quod pater primus acquirens emphyteusim potest filijs præiudicare alienando, vel renunciando, secundum Gabriel. concl. 2. de iure emph. Capolla conf. 31. n. 10. Ruin. conf. 7. n. 23. lib. 1. Alciat.

conf. 33. legati verba n. 20. & 25. n. 9. Crot. loquens in emphyt. gratuita in conf. 33. n. 12. & 13. iuncto n. 27. Afflicti. dec. 112. n. 6. Nat. conf. 475. per totum, lib. 2. & conf. 501. n. 13. lib. 3. Cephal. conf. 468. n. 32. cum sequenti, & conf. 608. n. 31. vers. deuenio ad secundū, lib. 4. vbi dicit, quod sicut pater fuit ille, qui acquisiuit pro se, & filijs; sic potest ille accedente Domini consensu filijs præiudicare, hancque esse magis communē opinionem, ex ratione, quia respectu filiorum dicitur donatio causa mortis, quæ potest per ipsum donantē reuocari, eandem etiam opinionem argumentando tenuit Hieron. Gabri. conf. 123. n. 45. & Iafred. conf. 248. num. 11. vt refert, & sequitur, Vrsill. ad Afflicti. decif. 248. n. 11. & secundum eam pluries Sac. Concil. Neapolitanum determinasse refert idem Vrsill. ad Afflicti. in dec. 112. sub n. 4.

Corroboratur secundo per argumentum, quod primus acquirens feudi potest filijs præiudicare, secundum Iason. communiter receptum in l. 2. col. vlt. C. de iure emphyt. Socc. conf. 25. vol. 1. Crot. conf. 22. vol. 1. Paris. conf. 98. n. 10. Alex. conf. 12. Dec. conf. 390. vol. 1. Curt. senior. conf. 83. & iuxta hanc opinionem fuisse decifum in Sac. Concil. Neap. testatur Afflicti. in decif. 112. & in Rota Siciliae fuit dictum posse primum feudi acquirentem feudi formam mutare, vt refert Mastril. decif. 56. n. 20. & seq.

Aut ius patronatus non ab ipso patrono, sed a genere descendit, & sic transit ordine successiuo de vno in aliū, quo casu prior in gradu sequentib. præiudicare non potest. gl. sing. in l. peto §. fratre, verb. ex familia ff. de leg. 2. quæ alserit, quod si res alienari prohibita cunctis de familia consentientibus, alienetur, possunt illi, qui postea nascuntur, alienationem reuocare. Guiliel. Bened. in repet. c. Raynuius, verb. & soboles quam gestabat in vtero, num. 49. de testament. Nicol. Boer. aurea decif. 12. n. 4. hanc etiam sententiā tenent, Anchar. & Franc. n. 4. vers. in gl. verb. eidem, in d. c. vn. in princ. de iure patronatus, lib. 6. Couar. lib. 2. variar. resolut. cap. 18. n. 10. qui reprobat Lambert. contrarium tenentem. Probat etiam ius patronatus. competit filijs, vel alijs vocatis beneficio fundatoris in leg. vnum ex famil. §. 1. ff. de legat. 2. successor igitur fundatoris non poterit reliquis præiudicare, l. si duobus, §. fin autem sub conditione, & in authentica res, quæ C. comm. delegatis, & fideicom.

RESOLVT. CCVI.

An Episcopus possit prorogare tempus quatuor, vel sex mensium ad præsentandum patronis a iure concessum.

- 1 Episcopus tempus quatuor, vel sex mensium ad præsentandum patrono prorogare potest.
- 2 Index ex causa tempus a iure statutum potest diminuire, & protrahere.
- 3 Terminus a iure præfixus prorogari potest, cum declar.

Illustrissimus Episcopus Galatinus quesitum a me si potuisset tempus quatuor, vel sex mensium patronis a iure cōcessum prorogare, cui quæstio dubitationem non mediocrem mihi faciebant. Primo quoniam cum præfatum tempus sit a sacris canonibus indultū patronis, c. verū vn. §. de iure patr. lib. 6. sed Episcopus non potuit facere aliquid contra ius canonicum c. institutionis 25. q. 2. c. licet illi, quod regulare fuit de off. ordin. Calder. conf. 5. de const. Paris. conf. 27. n. 59. vol. 2. Barbat. conf. 21. Alex. conf. 35. vol. 1. & latissimè Felin. in c. quod super his de maiorit. & obed.

Secundo, quia tempus prædictum videtur a iure limitatum ob publicam vtilitatem ne diutius Ecclesia careat Rectore, arg. tex. in cap. 1. & 2. de iure patron. Me-

Meuoch.conf.122.vol.1.Auferr.conf.41.n.8.Bombin.conf.18.num.4.Henriquez.conf.60.num.6.& proinde non prorogari testatur Bald.conf.4.

Ceterum præfatis non obstantibus, contrarium consilii suæ Illustrissimæ Dominationi, & iuxta meum consilium fuit executum, & ad ita iudicandum mouebat & pluribus.

Tum primo, quia iuxta hanc opinionem tenuit Rot. Romana in vna Placentina beneficij 13. Ianuarij 1560. coram Ioanne Petro, quam sententiam amplexa fuit iterum Rot. teste Crescent. in dec. 11. & in dec. 12. de dilat. & idem Crescent. in dec. 5. de iurepatron. quibus accedat Lambert. in eiusd. nominis tract. par. 2. q. 1. art. 27. & 28. & q. 6. art. 22. n. 3. ubi voluit posse ordinari tempus quatuor, vel sex menses concessum patronis à iure ad præsentandum prorogare: & istud ad finem, ut idem patroni possint pro idoneo præsentando deliberare.

Tum secundo, quia ex causa si lex potest terminum à iure statutum abbreviare, & prorogare, ut per Barr. & alios in l. 2. ff. de re iudic. late Canonistæ in c. cū sit Romana de appellat. gloss. in c. oblatæ, & in c. personas eod. tit. Capell. Tholof. decif. 196. decif. 445. decif. 426. Misling. decif. 40. cent. 3. Cresc. tit. decif. 11. de dilat.

Tū tertio, quia cum post patronos possit Ordinarius per sex menses providere, nec antea potestas cōferendi ad superiorem deuoluatur, ad notata per Geminianum in c. fin. §. fin. vers. quid si laicus de iurepat. lib. 6. Rot. in dec. 6. de supplē. neglig. Prelat. in antiq. & ead. Rot. in decif. 6. de iurepatron. in nou. & fuit dictum in Curia Arch. Neapol. nō est ratio cur non possit, & hoc patrono cōcedere, & per hoc intelligitur prorogationem valere in sui præiudicium, nō superioris ad quem post tempus Ordinario concessum deuoluitur ius cōferendi, Abb. in cap. cum sit Roman. in 3. col. & seq. de appellat. post Bal. in l. cum dies §. arbitrio ff. de arbit.

Tum tandem, quia cum non agatur de præiudicio alterius, sed ipsiusmet prorogantis, arg. eorum, quæ scripserunt Bar. & Alex. in l. cum stipulatus sim, ff. de verb. oblig. Angel. in l. siue pars, C. de dilat. Ant. de Butrio in c. significasti col. 4. in fin. vers. item quando non interest de appell. Propterea dubitandum non est quin prorogari possit, quia quando DD. dubitant an terminus à iure præfixus possit prorogari, intelligitur quando factum tangit ius partis, secundum Panorm. in cit. cap. cum sit Romana in princip. col. 3.

RESOLVT. CCVII.

Derogatio iurispatronatus an comprehendat iura patronatus laicorum.

- 1 Derogatio iurispatronatus non comprehendit laicorum iurispatronatus, nec Præceptorias Sancti Ioannis Hierosolymitani, nisi expresse fuerit mentio facta.
- 3 Derogatio generalis non obijcitur habenti quasi possessionem præsentandi.
- 3 Derogatio generalis iurispatronatus laicorum litigiosum comprehendit, etiam regium, ac quasitum ex consuetudine, vel præscriptione, num. sequenti.

Hanc opinionem negatiuam tenet vnanimi consensu Doctores omnes in cap. cum dilectus de iurepatron. & alij innumeri, quos refert Couar. pract. quæst. c. 36. quib. addo Ioseph. Ludouicum lib. 1. commun. concl. cap. 43. & propterea inferunt, quod si Papa in derogatione non fecisset specialem mentionem de iurepatronatus laicorum, non censeretur illi derogasse; vide reseruatō regulæ octo mensium non comprehendit præfatum iurispatronatus, Verall. in decif. 405. lib. 1. Seraph. in dec. 1334. par. 2. Ant. Faber. in dec. 6. C. de iurepatr. quemadmodum quoque in ea nō veniunt

Aloyf. Ricc. Prax. Pars I.

iura patronatus, seu Præceptorie Sancti Ioannis Hierosolymitani, Achil. de Grassis in decif. 9. de præbend. Cassad. decif. 4. & 12. de præbend. Et istud, quod supra diximus de iurepatronatus laicorum non comprehendit in generali derogatione, ampliāt procedere, quamuis iurispatronatus esset mixtum, quoniam ad hunc effectum reputatur laicale. Felin. in tract. quando literæ Apostolicæ, ampliatiōe 6. Silua in tract. de beneficijs part. 2. quæst. 14. Rebuffus in tract. de nominationibus, q. 15. vers. 3. & iuxta hanc opinionem pluries fuisse decifum in Rota Romana testatur Achil. de Grass. in dec. 3. de iurepatron. Puteus decif. 157. lib. 3. Caputaq. decif. 405. Seraph. cit. de cif. reiecta opinione eiusdem Rotæ in antiquis decif. 266. de concessione præbendæ, in antiquis.

Et etiam ad hunc effectum videtur sufficere sola, quasi possessio præsentandi, secundum Zabarell. in consil. 69. n. 4. Calder. consil. 23. de præb. Rocch. de iurepatr. in verb. competens, quæst. 24. & fuisse decifum in Rota testatur Simonetta de rescriptis, quæst. 70. Mohed. decif. 179. Puteus decif. 206. lib. 1. Tanif. decif. 3. Crescent. in dec. 3. de iurepatr. & fuit dictum in vna Vigen. beneficij 19. Nouem. 1599. coram Illustriss. Paphilio, neque etiā de hoc casu est necessaria probatio descendētis patronorū, ex quo reperitur in quasi possessione præsentandi, Cresc. in dec. 9. de iurepatronatus.

Nunc suprapositam conclusionem principalem limito multipliciter.

Et primo, non procedere in iurepatronatus laicorū litigioso, nam quamuis Summus Pontifex in derogatione non fecisset de iplo specialem mentionem, censeretur tamen illud fuisse comprehensum, secundum Calder. consil. vnico, ut lite pend. Lopus, & Gemin. in cap. 1. eod. tit. in 6. Cassad. in decif. 6. ut lite pendente.

Amplia hanc limitationem etiam procedere si iurispatronatus esset Regium, nā quamuis de ea sit faciendā specialis mentio, nihilominus non procederet quādo esset litigiosum, iuxta decif. Rotæ Rom. teste Crescentio in dec. 8. de iurepatr. Sublimita quando in derogatione fieret mentio de lite, nam procederet de lite inter quamcunque personam, & quādo cunque beneficium sit litigiosum. Verall. decif. 127. par. 2.

Limita secundo, non procedere in prouisione beneficij iurispatronatus quæsti ex consuetudine, vel præscriptione, quoniam quamuis sit laicorum, non requiritur derogatio, secundum decif. Rotæ, de qua per Seraphinum decif. 719.

Limita tertio, quando derogatio iurispatronatus esset obtenta post præsentationem patronorum, nam nihil operatur, secundum Seraphinum in decif. 1270.

RESOLVT. CCVIII.

Iurispatronatus an transeat in monasterium.

- 1 Iurispatronatus in monasterium transit, cum declaratione, 6.
- 2 Argumentum validum est de feudo ad iurispatron.
- 3 Feudum in monasterium transit, feudatario religionem ingressō, cum declaratione.
- 4 Monasterium loco hæredis habetur.
- 5 Monachus omnia per ingressum religionis in monasterium transfert.
- 7 Iurispatronatus per ingressum religionis primogeniti transit in secundogenitum, vel successorem.

Dubitabilis est quæstio, vtrum iurispatronatus, patrono monasterium ingresso, transferatur in monasterium? & videtur, quod sic ex pluribus.

Tum primo, quia validum est argumentum de feudo ad iurispatronatus, ut pluries scripti ex dec. Rotæ: & de iure clarum est, feudum transire in monasterium,

H feuda-

feudatario religionem ingreffo. Afflic. decif. 320. Capyc. decif. 10. & 31. Cachet. decif. 27. num. 14. Ann. fing. decif. 207. Io. Papon. lib. 13. tit. 1. Arresto 1. & conferut dicta per de Franchis in decif. 20. quod verum intelligas, quādo pro eo praestatur feruitium reale, quia tūc viuentē feudatario, retinebit monasterium quoad cōmoditatem, Bald. in cap. 1. n. 2. de vassallo, qui arma bellica depoluit, Fel. in c. in praesentia, num. 46. de probat. Ruin. conf. 42. num. 9. vol. 1. Crauetta consil. 303.

4 Tum secundo, quia iuspatronatus transit in heredem, sed monasterium habetur loco heredis, vt late per Doctores in cap. in praesentia, de probat. Mastrillus in decif. 65. de Franchis decif. 29. Causalc. decif. 1. par. 3. Valasc. decif. 6.

5 Tum deniq; nam monachus se, suaq; omnia per ingressum religionis trāfert in monasterium, athen. ingressu, C. de sacrosac. Eccles. ergo, & iuspatr. esto, quod tranfit cū vniuersitate bonorum, glos. in clement. fin. in verbo heredis, de iurepatr. Alex. in l. quamuis, ff. ad Trebel. Calc. can. conf. 74. num. 8. Bolognet. conf. 25. n. 6. Iaf. in l. 1. n. 71. ff. deleg. 1. & in l. 2. n. 2. C. de in ius vocand. Lopez in commento leg. Hispan. lib. 1. tit. 6. l. 1.

6 Quam opinionem intelligas solummodō procedere casu, quo iuspatronatus sit annexum vniuersitati bonorū, ad quā monasterium venit: ergo in consequentia venit iuspatronatus, quod vt pateat enidētius, ponamus aliquod exemplum, nempē, Petrus habet castrum, & in eo Ecclesiam, cuius ipse iuspatronatus habet: vendito castro, vel titulo pro herede translato, tranfitum facit etiam iuspatronatus in emptorem, seu heredem, vel vt supra diximus in filium. Multo igitur fortius in monasteriū, quod capax est iurispatronatus, at si iurispatronatus qualitas nō adhereret certa rei, sed esset personalis, extincta persona cuius industriam elegit fundator, tacite nominasse crederem alium descendentem, seu collateralem, aliamvē quamlibet personā. Extinctio etenim, vel naturaliter, vel ciuilitate patrono, extinguitur, & quod dictum ius praesentandi trāfeat in nominatum verē, non in nominatum per fictionem, quemadmodum esset monasteriū. ita tenet Bellam. conf. 33. Refert & sequitur Tiraq. de primogen. q. 10. asserens per monachationem iuspatronatus in secundogenitum, & sic in successorem tranfire.

RESOLVT. CCIX.

An Iudex in diuisione hereditatis vni ex pluribus patronis adiudicare possit iuspatronatus.

- 1 Iuspatronatus à Iudice vni ex pluribus patronis in hereditatis diuisione adiudicari non potest.
- 2 Anchorani opinio declaratur.

Ioannes Andreas, & Panorm. n. 3. in c. quarimonia de iurepatronatus post Hostiens. in summa de iurepatron. §. qualiter verif. nouus heres, tenent quod nō, Rocchus Curtius de iurepatronatus verif. ipse vel is, nu. 26. Gregorius Lopez in l. 12. verb. patris, tit. 15. part. 1. quorū opinio communis est: quāquā Anchorani voluerit, eo ductus fundamēto quod scilicet Ecclesia sit vtilius habere vnum patronum, quā plures, qui rē communem plerumque negligunt. l. 2. c. quando. & quibus quarta pars debet lib. 10. secundū quem potest adiudicari vni iuspatronatus: respōdeo tamē, quod ex quo iura plures esse patronos patiuntur per clement. plures de iurepatron. id tamen debet pati Iudex, nec debet esse clementior lege, at nec illud videtur cōcludens fundamentum: nam Ecclesia multitudine patronorum potius leuatur, quam grauatur: eo quod plures habet defensores, c. filij 16. quāst. 7. tamen dictum Anchor. posset habere locum, quando aliqua villa adiu-

dicatur vni in diuisione, in qua esset iuspatronatus, nō habita ratione, aestimetur ne valor iurispatronatus, vt hoc respectu plus alteri adiudicetur heredi, arg. cap. ex literis, de iurepatronatus, nota obsecro istā resolutionem, quā optima, ac in actu practico sapē continibilis.

RESOLVT. CCX.

Patruus an excludat nepotem in successione iurispatronatus, & è contra.

- 1 Nepos excludit patruum à iurepatr. in quo primogenitus vocatur & num. 6.
- 2 Maior affectio est in patruo, quam in nepote.
- 3 Patruus, quando nepotem à iurepatron. excludat.
- 4 Patruus ad sui patris, vel nepotis successionem vocatur.
- 5 Firmius est ius, quod iure communi venit, quam quod singulari.

Dubitabilis est etiam quaestio vtrum in iurepatronatus, in quo primogenitus est vocatus patruum nepos excludat: videtur dicendum quod sic, nam primogeniti filius dicitur primogenitus non solum fidei, sed etiam verē. Panorm. consil. 85. colum. penult. verif. item pars remanet in filio l. 1. Dec. in Authentica preterea colum. 12. numer. 20. cap. vnde vir, & vxor, est etiam optimus tex. in cap. quaritur §. item opponitur 22. quāst. 2. vbi probatur quod succedens in locum primogeniti, possit sine mendacio se dicere primogenitum. Quem tex. ad hoc dixit optimum Gregor. Lopes in l. 2. tit. 15. p. 2. verb. (si de xasse filio, aut filia) nepos ergo natus ex primogenito, praefereendus est. In tali iure ex vi representationis, hanc quaestionē tractauit Baldus in l. cum antiquioribus C. de iure deliberandi; ac tanquam arduam, & difficilem indecisam reliquit Iaf. etiam in l. maximum vitium num. 4. C. de lib. prateri. qui plures ibi istam quaestionem discutientes adducit. Hanc etiam opinionem in maiori tenet post Oldrad. decif. Cappell. Tholos. 433. incip. an iulprimogenit. vbi Steph. Aufer. testatur hanc veram, & communem sententiam; Eadem etiam dicit communem, & aequiorē Barthol. Casian. plures alios referens in conf. 53. incipient. Francoy. Rondoboy, verif. facit illa vulgata, & communis opinio. Idem etiam refert plures eandem sententiam sequentes in Cathal. gloria mundi, 5. par. considerat. 42. verif. 1. fuit opinio Io. And. discutit latissime Tiraq. in tract. primog. q. 40. & verior videtur hęc opinio secundum Couar. alios ad id citantem in pract. quāst. cap. 38.

Non tamen desunt, qui contrariam partem tuerentur, quos refert Casian. in d. conf. 53. verif. secunda opinio. & Io. Lup. loco praalleg. quā magis communis est secundum Alex. consil. 4. incip. ponderatis verbis testamenti, col. 3. num. 11. lib. 4. quem refert Nicola. Boer. qui plures ad idem adducit, in cōsuet. Bituricen. tit. de testamentis §. 2. col. 3. videtur etiam hoc casu praferēda opinio hęc. Maior enim est affectio ad patruum qui est in priori gradu quā ad nepotem, qui est in dispari.

At quando prioritas gradus consideratur, nō admittitur nepotes cum patruo, imò patruus eos excludit. l. 3. §. si duo de legit. tutor. Bal. in l. cum ita §. in fideicomisso q. fi. ff. deleg. 2. Tiraq. in tract. de vtroque retract. lib. 1. §. 11. glof. 7. num. 1. & 2. licet enim alias nepos filiū aui, patremque suum representet: non tamen id procedit, cū sit mentio de proximiorē, l. si libertus praterito, §. si libertus, ff. de bon. liberto. nec tunc cōprehenditur sequēs, licet is sit qui soleat proximiorē representare, per tex. in l. iubeamus, in prin. iuncto §. vlt. C. ad Sen. Conf. Trebel. vbi Bal. per illum rex. inquit, quod licet vbi sit mentio de filiis, comprehendantur nepotes, qui succedunt in locum illorum per l. liberorū, ff. de verb. signif. at vbi de filiis, & de gradu mentio fit, nepo-

nepotes minime comprehenduntur. Ergo cum nomen primogeniti, vt proximioris gradu denotet, exprimeretur, merito nepos sub eo non comprehenderetur.

Item patruus ad successiorem sui patris, aut nepotis, vocatur: vt patet, præter leges nostras ex sententia Apollonii ad Galat. 4. & ad Rom. 8. dicentis, filius ergo heres, glos. in l. necessarijs, verbo teneatur, ff. de acquir. hered. Nepos verò iure quodam singulari, ob id scilicet, quod patrem repræsentat, per §. cum filius instituit de hered. qual. & differ. firmitus autem est ius, quod venit iure communi, quàm quod iure singulari l. eius militis, §. militia, ff. de testam. milit.

Itē nulla successio datur filio viuenti patri l. 2. §. inter dum. ibi, improbum esse Iulianus existimat cum, qui sollicitus est de vini hereditate ff. vulg. & pupill. Si ergo patri nullum erat ius acquisitum, nec erit nepoti cōcedendum. Adde quæ de representatione notat Guiliel. Benedic. in repet. cap. Raynatus, verb. & uxorem nomine, num. 56. de testam. tamen concludendum est etiam in iurispatronatus præferendum esse nepotē patruo, ex Couar. in pract. quæst. c. 38. num. 13. & in annumerarijs pro anima relictis cum clauis vinculi, & restitutionis ad instar maioris, ita Ant. Gomez. in d. l. 40. Tauri, q. 1. num. 65. ad fin. & ita seruatur.

RESOLVT. CCXI.

Ius præsentandi an competat marito in iurispatronatus dotali.

- 1 Iurispatronatus dotale est vxoris, non autem viri.
- 2 Cautela in præsentatione iurispatronatus dotalis.

Singularis est etiam hæc quæstio. Mulier habuit in dote quoddam Castrum, aut bonorum vniuersitatem, cui iurispatronatus coharebat: cum quo castro, vel vniuersitate fuit ad eā ius præsentandi translatum: dubitatur vtri cōpetat ius præsentandi, marito, an vxori; videtur quod marito, nam in ipsum translatum est ius, & fructus rerū dotaliū. Sed iurispatronatus competit ratione vniuersitatis; ergo, & ius præsentandi cōpetere debet cap. ex litteris de iurispatronatus. Preterea rei vendicatio datur ratione dominij, §. omniū Instit. de actionibus l. in rem actio ff. de rei vendicatione, quæ cōpetit marito l. doce ancillam, c. de rei vendicatione. Dos etenim penes illum sit, oportet, qui supportat onera matrimonij l. si dos, & ibi Alexander. num. 2. ff. ad l. Falcid. ergo, & iurispatronatus, & sic præsentandi competit ei per prædicta. Facit quod notat Lambert. de iurispatronatus 7. art. 5. q. princ. 1. p. 1. lib. vbi quinque argumentis suffragatur opinio; ac deinde a n. 7. adducit alia fundamenta in contrarium, at in nn. 12. iterum istam complectitur quæ communis est opinio.

Sed vltra relata per Casarem Lambertinum, videtur, quod vxor habeat iurispatronatus, nec transeat in virum, licet enim maritus, durante matrimonio, Dominus rerū dotaliū iuris fictione dicatur, vxor tamen vera domina est, & naturalis, nec potuit fecisse lex, vt omnino veritas supprimeretur, l. in rebus, C. de iure dot. est enim ipfius vxoris proprium patrimonium, d. l. in rebus, §. volumus.

Facit etiam, nam vxor durante matrimonio potest illud vendicare, si maritum ad inopiam vergere viderit, l. vbi adhuc, C. de iure dotium, Bar. in l. si constante, ff. de solut. matrim. Gomez. in §. fuerat, inst. de act. quod ei minime liceret, si domina rei dotalis non esset. Quare iste est casus, in quo duo sunt eiusdem rei in solidum domini, propterea in casu nostro consulerem, vt maritus præsentaret cōsentiente vxore, vterque enim potest præsentare, licet enim vxor verè sit dotaliū rerū domina, huiusmodi tamen dominium, durante matrimonio obumbratur, d. l. in rebus, per quā maritus ple-

Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

nam dotis administrationem habet, & per d. l. doce ancillam, hanc quæstionem proposuit Rocc. de Curte de iurepatr. verbo ipse, vel is, num. 60. quæst. 28.

RESOLVT. CCXII.

An probatis extremis præsentationibus, media præsumantur.

- 1 Præsentatio media præsumitur, extremis probatis, numero 3.
- 2 Prædia præsumuntur feudalia quando alia circumcirca sunt feudalia.

Inter cætera, quæ dubitabantur in quadam causa, iurispatronatus Illustris. Principis Hieracis erat, si media præsentatio præsumenda erat, probatis extremis, de qua quæst. ego consultus dixi, indubitam esse iuris conclusionem, media præsumi, probatis extremis, glos. communiter recepta in cap. accedens, in verb. processu vero tēporis post med. de cōuers. coniug. Fel. in cap. inter dilectos, de fide instr. vbi si probetur, aliquem dedisse mandatum procuratori ad impetrandum, & probet se ab eo recepisse literas, de quib. mandauerat, satis videtur probatum, quod per ipsum procuratorem fuerunt impetratæ.

Corroboratur à simili de eo, qui vult probare, se possedisse tēpore requisito ad præscriptionem complendam, nam dicitur probasse continuam possessionem totius temporis, si probet quod in initio possedit, licet de medio tempore nihil probauerit, glos. in cap. volumus 16. q. 4. latè Menoch. de præsumpt. c. 64. nu. 1. lib. 6. Surd. consil. 73. num. 46. vol. 1. Monal. consil. 13. vol. 1. Cacher. consil. 70. num. 4. vnde Rota in decis. 11. de iurepatr. in nouis, voluit, quod si fuerit probata vacatio beneficij, & institutio, ex hoc præsumetur, præsentationem præcessisse institutionem, quamvis de præsentatione aliter non constet, quam per verba narratiua instituentis, Franc. Marc. dec. 479. num. 7. p. 1. & sequitur Fel. in cap. post cessionem, col. 5. de probat. Eue. rar. in loco argumentandi ab extremis 116. Menoch. præsumpt. 36. num. 5. in fi. lib. 6. Alc. de præsumpt. reg. 2. q. 22. Masc. concl. 730. par. 2. facit etiam de probatione, quod si quis in studio fuerit versatus anno 1570. & 1572. quod includatur annus medius 1571. Menoch. consil. 829. num. 19. volum. ...

2 Facit etiam illud de prædijs, quæ præsumuntur feudalia, quando alia quæ sunt circumcirca constat esse feudalia, Menoch. præsumpt. 91. nu. 63. Surd. consil. 565. nu. 6. lib. 4. & cum probatur citatio præcedens, & intimatio subsequens cum instrumento adiudicationis, satis dicitur probatum medium, quod est decretū dationis insolutum, Fel. in d. c. inter dilectos, nu. 5. de fide instrum. & tenuit Rota in vna Romana spolijs, 23. Feb. 1603. coram Otemberg.

3 Redeundo tamen ad quæstionem mihi propositam, dico præsentationes (quamvis vna præsentatio media deficiat) dici continuatas, quoad probandum iurispatronatus, iuxta formam Concilij, prout in terminis resoluit Rota, vt patet in decis. 545. p. 1. Seraph. dec. 1141. Bellam. decis. 422. adeo, vt etiam media, præsumantur esse illius, cuius sunt extrema, Menoch. consil. 1101. num. 5. Gratian. discip. forens. cap. 392. tomo 2.

RESOLVT. CCXIII.

An præsentatio simoniaca facta per vnum ex patronis, noceat alijs

- 1 Præsentatio simoniaca facta per vnum ex patronis, vt vniuersis, alijs nocet.

H 2 2 Præ-

² *Præsentatio simoniaca vnius patroni, alijs minime nocet.*

³ *Præsentatio quando dicatur simoniaca.*

⁴ *Beneficiatus per simoniam possidens beneficium, se ignorante commissam, ei regula de triennali suffragatur.*

Fuit mihi commissa causa ab Episcopo Theani, in qua inter cætera dubitabatur, an præsentatio simoniaca per vnum ex patronis noceat alijs, vbi simpliciter eundem præsentatum non simoniacè præsentauerint: in qua quæstione dubitationem mihi faciebat regula iuris, vtile per inutile non vitiari.

Verum hoc non obstante, contrarium iudicauimus, motus autoritate tex. in cap. nobis, & ibi Abbas in 2. notabili de simonia, & in cap. Mattheus in versic. secundo collige, eodem titulo Rocch. in tract. de iurepatr. verb. & vtile, quæst. 3. Roman. consil. 317. glos. in cap. cum super in gl. fin. de confessis, & fuisse in Rota Rom. decisum testatur Crescen. decis. 5. de simon. Farin. dec. 22. & iterum tenuit Rota in vna Caurien. canonica-tus, 10. Maij 1581. coram Illustriss. Seraphino per hæc verba, præsentationem esse simoniacam, & propterea Domini tulerunt esse reprobendam, etiam quod simonia commissam fuisse cum vno solo, dicto cap. nobis, vbi Abb. de simon.

Sed contra hanc Rotæ decis. videtur extare alia, vt patet in collectis à Farin. decis. 103. & eadem Rota in vna Comen. iurispatronatus 6. Martij 1595. coram Illustriss. Millino, vbi fuit resolutum, quod præsentatio simoniaca vnius patroni non reddit præsentationes alias simoniacas in præiudicium præsentati, qui nullam scientiam habuit simoniæ, sed sunt validæ ad effectum, vt iustineatur præsentatio, in fauorem præsentati ignorantis.

Tamen pro concordia istarum decis. pugnantium, decidendum est, quod hæc Rotæ resolutio procedit vt vera est in patronis præsentantibus vt singulis iuxta decisio. Rotæ 1. 2. Casaris de Grafs. de iure patronatus tunc enim quilibet præsentat de perse, & tot sunt præsentationes, quot patroni, & si vna præsentatio sit vitiosa, seu simoniaca, non tamen aliæ, secundum regulam iuris in 6. vtile per inutile non vitiatur; at decis. præcedens loquitur in presentantibus, vt vniuersis seu iure collegij dict. cap. nobis, nam tunc vnica est præsentatio, & consequenter simonia commissam cum vno, tangit, & vitiat reliquorum præsentationes.

Simoniace tandem dicitur facta præsentatio, primo si fieret sub conditione, vt præsentatus aliquid soluat, vel erogat etiam in vtilitatem ecclesiæ C. ex multis 1. quæst. 3. vbi præpositus Turrecremat. Abb. Felin. & Reliqui in c. cum M. Ferrariensis de constit. & iuxta hanc opinionem fuit in Rota resolutum teste Crescen. in decis. 5. de sim. & iterum tenuit eadem Rota in vna Messanen. Cappellaniæ coram Aquenf. ex quibus rejicitur doctrina Decij consil. 118. Lambert. de iurepatr. lib. 2. part. 2. artic. 3. nona quæst. principali.

Secundo dicitur pariter præsentatio simoniaca, vbi patronus præsentasset cappellanum ad ecclesiam parochialem sub his conditionibus videlicet, quod teneatur in ea habere duos cappellanos, quos nominabat; item, quod teneretur salicari porticum eiusdem parochiæ, vt fuisse in Rot. resolutum testatur Achil. de Grafs. in decis. 4. de simon.

Tandem est animaduertendum pro præsentis quæstionis finali cognitione, quod possidens beneficium habitum per simoniam, se ignorante commissam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio Regulæ de triennali. Rebuff. de pacificis possessor. num. 198. Vgol. in tract. de simonia cap. 6. §. 4. num. 2. & pluries resoluit Rota, & signanter in vna Calaguricana confidentiæ 23. Ianuarij 1593. coram Illustriss. Mantica.

RESOLVT. CCXV.

An præsentatus cui mouetur lis possit aliquid soluere aduersario, vt à litē discedat.

- ² *Renuntiatio beneficij semper debet esse pura, & libera.*
- ² *Index ex officio potest providere, vt altera pars liti cedat.*
- ³ *Præsentatus habens ius in re, aduersario aliquid soluere, pro liti renuntiatione potest duobus concurrentibus, sed cum limitatione.*

Pro huius art. resolutione considerabam varias esse distinguendas conclusiones.

- ¹ Prima sit conclusio, quod quomodocumque fiat renuntiatio semper debet esse pura, & libera, quare sub conditione facta inducit simoniam, & proinde nulla, Cappella Tholof. dec. 438. Boer. dec. 117. n. 4. Rota dec. 7. de renuntiat. in antiquis, Mohed. dec. 6. de iurepatr.
- ² Secunda sit conclusio, Potest Index ex suo officio providere, vt vna pars cedat liti super spiritualibus, & pro bono pacis recipere expensas ab alia parte, nam præsumendum est, quod Index non mandaret dari pecuniam pro iure spirituali, sed quia videt partem non fouere iustam causam proinde mouetur eam reducere ad renuntiandum liti, & pro bono pacis providere de aliquo temporali, verum inter partes absque Iudice huiusmodi pactio minime admitti debet, cum posset in se continere simoniam, quia renuntians liti forte haberet ius in causa Abb. in c. cum pridem n. 8. de pactis.
- ³ Tertia conclusio vbi præsentatus habuerit ius in re per confirmationem vel institutionem, poterit aliquid soluere aduersario, vt liti renuntiet cap. cum dilectus il. 1. de simonia glos. in cap. cum pridem vbi Panorm. & reliqui de pactis Foller. in praxi canonica par. 2. cap. 18. n. 42. Rebuff. in praxi rit. de simonia n. 17. & de pacificis possessoribus nu. 136. vers. vigesima conclusio. Menoch. consil. 67. n. 17. vol. 1. Paris. consil. 135. nu. 20. vol. 4.

Hæc tandem conclusio, vt procedat, duo concurrere debent.

Prima vt habeat ius acquisitum etiam in possessione, quare licet per institutionem subsequitam acquiratur ius in re præsentato ex dec. 10. de iurepatronatus in antiquis, non tamen præfatum ius est taliter efficax, vt possit præsentatus dare pecuniā aduersario, vt liti renuntiet; quia vt dixi exigitur ius quæsitum ex possessione, ita Abbas in citato cap. Mattheus nu. 4. & in cap. ad aures num. 9. de simon. Felin. in repert. in verb. vexatus in possessione, Didac. Spin. in speculo testament. glos. 7. n. 37. Selua de benefic. par. 1. quæst. 7. num. 36. & Sotus lib. 9. de iustitia & iure q. 6. artic. 1. Syluest. verbo simonia nu. 3. Maiol. de irregularitate lib. 5. cap. 43. num. 5.

Limita hoc, si aduersarius impediret vim inferendo vel procurando pro indigno, quia tunc licet præsentatus careat possessione, potest aliquid soluere dicto Aduersario absque labe simoniæ Nauarr. in manuali cap. 23. num. 102. Michael de Palaz. de contrahibus lib. 2. cap. 9. pag. 146.

Secundo requiritur, vt is, qui dat pecuniam ad redimendam vexationem sit certus se habere ius in beneficio, & aduersarius nullum ius habere glos. in c. dilectus il. 1. de simonia Abb. dict. c. cum pridem num. 7. de pactis Syluester in summa in verb. renuntiatio n. 6. & Nauarrus citato loco.

RESOLVT. CCXVI.

Vicarius in ecclesia patronata an sine patrono constituitur.

- ¹ *Vicarius in ecclesia patronata absque patroni consensu constitui non potest.*

2 Fun-

2 Fundatores in fundatione ius acquirunt.

3 Vicarius perpetuus post mortem constituentis non durat.

4 Vicarius est amovibilis ad Episcopi libitum.

1 De hoc articulo Romæ Consultus in facti contingencia dixi deputationem fuisse nullam, quia in ecclesia patronata non constituitur rector perpetuus sine patrono cap. decernimus 16. quest. 7. c. si quis Episcoporum ead. caus. quest. 5. Innoc. in cap. ad hæc de offic. Vicar. & illic glos. in verb. Episcopi. Card. in Clement. 1. num. 13. de offic. Vicar. & Vital. ibi n. 57. quem adducit Cucch. in sua instit. de Vicar. in diuin. num. 302. lib. 1. probat Lambert. in art. 7. 5. quest.

2 princ. 5. lib. 48. de iurepatron. Fundatores enim ecclesiarum, ex qua fundatione sibi ius acquirunt cap. quicumque il 2. 16. quest. 7. debent presentare Rectores ordinario, nec potest ille aliud ordinare, alias ordinatio est irrita, vt in supra scriptis iuribus. ergo constitutio d. Vicarij, quæ præsumitur perpetua, quando simpliciter, & sine præfixione temporis constituitur ad tex. in l. Fallo C. de diuer. rescrip. est nulla, quod probant iura allegata, & sequitur Lambert. de iurepat. in 3. lib. art. 7. 5. quest. princ. Nec obstat cap. cum ex eo de elect. in 6. quia ibi loquitur de Vicario temporali constituto in beneficio ablitentis causa studij; Quinimo textus ille probat consensum patroni requiri in his, quæ spectant ad ecclesiæ patronatæ regimē, dum vult quod Episcopus, & eorum superiores cum his, qui ecclesias habent subiectas, possit dispensare ad septennium, quod insistentes literarum studio promoueri non teneantur, & quod provideant per bonos, & sufficientes Vicarios curam animarum exerceri.

Glosa tamen in c. ad hæc in verb. Episcopi de offic. Vic. tenet consensum patroni non requiri in Constitutione Vicarij perpetui, & reddit rationem; quia patronus habet tantum presentare, cum ecclesia vacat, & in casu nostro nõ dicitur ecclesiam vacare ex dicta constitutione, & ex Panor. in cit. cap. ad hæc post Glos. in cap. postulasti de iurepat. dicit Grillen. in conf. 4. pro. uisionem Vicarij etiam perpetui nõ durare post mortem personæ constitutis, quin patronus possit aliū presentare; quod est argumentum, quod prouiso valeat viuentē ipso Rectore seu ordinario etiam sine consensu patroni, Lambert. de iurepat. in 7. art. 5. princ. q. 3. lib. & Bert. de Episcop. par. 7. lib. 4. nu. 14. cum ibi per cum allegatis probat, quod Vicarius est amovibilis ad libitum Episcopi.

RESOLVT. CCXVII.

Quid faciendum per Episcopum ubi plures personæ presentantur à patrono.

1 Episcopus (pluribus presentatis à patrono) digniorem instituere tenetur, & quare num. seq.

3 Episcopus omittendo digniorem, dignum instituens, mortaliter peccat, & tenetur ad restitutionem si beneficium debetur ex aliqua lege.

4 Dignior prætermisus appellare potest, & quis dicatur dignior num. seq.

Circa præsentem articulum de quo pluries cōsultus semper respondendo dixi, quod quando plures sunt presentati ab vno patrono, vel æquali patronorum suffragio, tunc Episcopus tenetur digniorem instituere c. tertio de iurepat. & c. si forte 63. dist. Rochus in verbo honorificum q. 16. Lambert. in eiusdem nominis tractatu. p. 2. q. 2. art. 26. Lopez in l. 5. tit. 15. p. 1. Perez de Lara lib. 2. c. 2. n. 134. Azor. institut. moral. 2. p. lib. 6. c. 22. q. 14. Vega in summa p. 1. c. 36. casu 34. & iuxta hanc opinionem tenuit Rot. in vna Beneuentana parochialis 13. Iunij 1590. coram Orano.

2 Cuius decisi. ratio est ne beneficia ecclesiastica indiloy. Ricc. Prax. Pars I.

gnis conferantur c. nihil de etate, & qualitate finalicodem tit. vnde Episcopus instituendo dignum ommissio digniori peccat mortaliter Diuus Thomas 2. 2. q. 36. art. 2. & q. 185. art. 3. & quod lib. 6. art. 9. & quod lib. 8. & art. 6. 10. Maior in 4. sent. q. 8. & 9. Caietan. 2. 2. q. 62. art. 2. Archiep. Florent. 2. p. tit. 1. c. 20. §. 1. Rocchus de Curt. de iurepat. verb. honorificum q. 15. Siluefter in sum. verb. electio 1. q. 16. latissime Lambert. de iurepat. lib. 3. art. 10. q. princ. p. 1. n. 5. fol. 252. colum. 4. & faciunt, quæ notat Rebuff. in præd. benefic. pag. 39. nu. 62. sub rub. requisita ad collationem bona, & insignis vir Dominicus Soto lib. 3. de iustit. & iure q. 6. art. 2. & Couar. reg. peccatum 2. part. §. 7. n. 4. de reg. iuris lib. 6. nouissime id nunc probant.

Quamuis non teneatur ad restitutionem præterquam si beneficium deberetur digniori ex aliquo statuto vel lege reperto in concursu, tunc enim si minus digno conferat, peccat, & tenetur ad restitutionem, vt fuisse decisum testatur Gratia. in decif. Rot. Marchiæ 97. post Nauarr. in manuali c. 17. num. 74.

4 Immo sunt, qui tenent, quod dignior prætermisus poterit appellare, vt sunt Panorm. in c. cum autem n. 5. de iurepat. Lambert. dist. art. 26. & dicto art. 2. Dec. conf. 129. Azor. 2. p. lib. 6. c. 22. q. 14. Garfia de benef. p. 7. c. 4. Gratian. dec. 97. & tenuit Rot. Roman. in vna salamantina Cappellaniæ coram Mantica, & extat Bulla Pij V. incip. in conferendis vers. vt autem non solum dignis & c. quidquid in contrarium voluerunt Couar. in reg. peccatum p. 2. §. Didac. Perez 12. tit. 6. lib. 1. ordinamēt. à Gutierrez canonicarum q. lib. 2. q. 11. n. 23. quamuis gratificatione Episcopi, quando sunt æque digni, non detur appellatio secundum Decium in consil. 129. n. 1. Fuscum de visit. lib. 2. c. 10. n. 3. & Rota in vna Hispalen. beneficij coram Brauo, & ita etiam voluit Alexander Raudensij decif. 35. & 36.

5 Illud tamen hic non est prætermittendum, quis dicatur dignior, & responderetur, quod in hac materia non simpliciter dicitur ille, qui doctior sit vel sanctior; sed is qui iuxta munus, & rem cui præficiendus est, aptior eius ministerio apparet, Perez lib. 1. tit. 6. Greg. Lopez in l. 5. verb. digno tit. 15. p. 1. & pluries tenuit Rot. Roman. præsertim in vna Ciuitatis Castellæ 16. Iunij 1589. coram Orano, & iterum in vna Beneuentana parochialis 13. Iunij 1590. coram eodem, teste Farin. dec. 65. 5. & in decif. 677. & relationi examinatorum, de habilitate examinati standum esse; refert idem fuisse decisum in dec. 672.

Notabilia quedam in materia iurispatronatus.

Primo iurispatronatus est quoddam ius honorificum, onerosum, & vtile alicui competens in Ecclesia, pro eo quod de Diocesani consensu ecclesiam construxit, fundauit vel dotauit ipse, vel is, à quo causam habuit March. de Mant. Singular. 5.

Iurispatronatus tres sunt termini; presentatio, admissio, & institutio, de quibus per Gaspar. Gab. Mileloq. 150.

Quod patronus habeat ius presentandi, & patronatus ius sit specialiter, & exorbitans, & de gratia indultum laico, in quo nullum ius cadit spirituale, scribit Agid. Bellam. conclusio. 751.

Cappellaniæ fundatæ per laicos in fundis proprijs sine consensu Diocesani non sunt beneficia Ecclesiastica, & tunc hæredes fundatoris possunt sine autoritate superioris conferre dictas Cappellaniæ cuiuslibet Guid. Pap. quest. 341.

Collatio non confertur patrono per executores Agid. conclusio. 212.

Patroni laici possunt cōferre beneficia Ecclesiæ Collegiatæ, & presentare, vide Boer. in dec. 32. in d. mulier ex priuilegio Romanorum Pontificum potest benefici

cia conferre, idem Boer. d. decif. 32. n. 10. Coflad. decif. 1. tit. de iurepatronatus.

Beneficia fpectantia ad collationem laici, quando Epifcopo non acquirantur vide Agidian. concl. 107. Prefentandi, qui habent poteftatem, non femper habent facultatem inftituendi Bellam. concluf. 701.

Patronus infra tempus iuris ad parochialem Ecclefiam prefentans religiofum regularem iuri non fatifacit, nec excufatur per hoc a negligentia, minus hoc cafu denotio impeditur Agid. concl. 750.

Iufpatronatus eft indiuifibile, tamen venit accessorie ad Castrum, alteri fratrum assignatum Marc. q. 145. part. 1.

Pactum inter patronum, & prefentatum, vt debeat resignare, feu renuntiare beneficium tertio eft fimonia; fed tunc an poffit difpensari fuper tali crimine, vid. Marc. q. 475. n. 5. & 12. p. 1.

Patronus per procuratorem, & per literas poteft prefentare, & prefentatus ad ordinarium accedere (vt ab ipfo examinetur, & inftituatur) tenetur, & facta prefentatio fine mandato a quibusdam perfonis nomine patroni poteft ratificari infra tempus ad prefentandum conceffum Marc. q. 479. p. 1.

Prefentatio patroni clerici habet vim electionis, & patroni confenfus ex poft facto fuperueniens fufficit DD. de Rota decif. 1. tit. de inftitutio. in antiq. alias 525. vide Puteum decif. 181. l. 3.

Nepos admittitur cum patruo ad iufpatronatus, vide eundem Marc. q. 1133. p. 1. Eligere & prefentare habens facultatem, poteft eligere, & prefentare eius patrem filium nepotem idoneum, & capace aliam fecus Boer. d. decif. 11.

Patronus femel poteft eligere, aut nominare, tantum, Gom. Leo decif. 11. n. 4. in decif. diuerforum.

Patroni non debent prefentare aliquos, nifi difcreti fint, & honefte fame cap. in Lateranenf. ext. de prabend. & dignit.

Patronus ex fundatione Ecclefie confequitur tria, nempe ius prefentandi, onus defendendi, & fi vergat ad inopiam fibi fubuenitur Abbas q. 3. n. 14. & c. quicumque 16. q. 7.

Rex Fracie an habeat iufpatronatus conferendi dignitates, & beneficia ecclefiaftica vide Boer. dec. 32.

Voluntas Epifcopi prefertur voluntati patroni, quoad vtilitatem Ecclefie Bellam. concl. 177. n. 5.

Patronus donans ecclefie, an cenfeatur donare ius, quod in ea habet, vide eund. Bellam. concl. 705.

An Papa cenfeatur motu proprio difpensare fuper iurepatronatus, vide eund. Bellam. concl. 752.

Iufpatronatus Communitatis non probatur per testes Communitatis Veral. decif. 134. p. 2.

Papa ftatuto fundationis derogare nunquam intelligitur, etiam fi claufula motus proprii apponatur Marcus q. 493. n. 10. p. 1.

Prefentans nulliter, non priuatur facultate prefentandi, fed poteft iterum prefentare, Crauetta conf. 63. num. fin.

Dispositio legis, fi vnquam C. de reuoc. donat. an. habeat locum in iurepat. Dec. confil. 375. Iufpatronatus in Ecclefia conuentuali habere non eft licitum, nifi oftendatur priuilegium Apoftolicum Puteus dec. 366. lib. 2. n. 6. vel conflet de licentia Epifcopi conceffa tempore fundationis Ecclefie idem dec. 379. l. 2.

Priuilegium prefentandi quando per non vltim amittatur, vide Puteum in pracit. dec. 379. & Vera. 130. p. 2.

Patronus eft iurisdictionis illius Epifcopi, fub cuius iurisdictione beneficium eft fituatum Vera. decif. 178. part. 1.

Epifcopi conceffio, quod beneficium fit de iurepatronatus, non nocet ecclefie, & fucceffori idem decif. 128. part. 2.

Iufpatronatus non cadit in regula Cancellarie, &

priuilegio beneficiorum referuatorum, vide Borgn. dec. 17. de contraft. p. 2.

Ecclefia iurifpatronatus laicorum non eft fubiefta examinationi per concurfum, nec Reg. Cancellarie, de beneficijs referuatis Borg. d. dec. 17. n. 18. & feq.

Compatrioni ex caufa poffunt reuocare alienationes, & permutationes bonorum factas a Cappellanis fine eorum interuentu, & fine legitima caufa; lecus fi caufa legitima adfit, Borgn. d. decif. 17. n. 33. & 64.

An ordinarius poffit deftituere beneficium in ecclefia patronata Grillenzon conf. 7.

Patronus excommunicatus non poteft prefentare Rot. decif. 2. de iurepatronat.

An extrauagans execrabilis habeat locum in patrono laico quoad penas Rot. decif. 3. eod. tit. in antiq.

Iurifpatronatus expreffio non eft neceffaria in venditione territorij, Rota decif. 4.

Iufpatronatus acquiritur eo ipfo, quod beneficium conftituitur cum authoritate Epifcopi Rota decif. 5.

Prefentatus a pupillo maiore infante prefertur prefentato a Tutore Rot. decif. 6.

Prefentatus a donatario prefertur prefentato a patrono Rot. decif. 17.

Patronus poteft prefentare ad beneficium vacans de iure, licet non vacet de facto Rota decif. 9.

Epifcopus, quando prefentatum idoneum inftituere differt, quomodo ipfi prefentato prouidendum fit vide Franc. Marc. dec. 491. p. 1.

Finis Praxis Iurifpatronatus.

PRAXIS MATRIMONIALIS.

RESOLVT. CCXVIII.

Quid faciendum per iudicem fubfiftente iufta, ac legitima caufa non contrahendi matrimonium.

- 1 Sponsi funt a Iudice monendi iufta exiftente caufa non contrahendi matrimonium.
- 2 Caufa iufta, vel non, matrimonium non contrahendi iudicis arbitrio remittitur.
- 3 Ecclefia non debet effe facilis ad finalem compulfionem.
- 4 Caufa iufta, ac legitima non contrahendi enumerantur.

Espondeo, pro huius quaestionis dilucidatione, tres else distinguendas conclusiones, prima fit conclusio legitima fubfiftente caufa iudicem tantum modo monere debere sponfos, & fic nullo modo illos coartare ad contrahendum DD. communiter in citato c. ex litteris de fponfalibus, Abb. in c. requifuit n. 4. huius tit. Alexand. conf. 212. n. 5. vol. 5. Gabriel. conf. 159. & in conf. 186. n. 2. vol. 2. Nauarr. in manuali c. 22. n. 27. & 72. Ledefma q. 43. art. 1. verf. 3. concluf. Triuifan. de priuilegijs fponfaliorum priuilegio 3. n. 3. & priuil. 7. n. 3. & iuxta hanc opinionem, fuit decifum in Rota Rom. vt apparet in dec. 497. p. 1. diuerf. Franch. Marchus decif. 521. num. 2. par. 1. & in decifio. 520. part. 2. Rot. Maceraten. in decif. 2. lib. 1. Lamphrancus decif. 61.

Secunda fit conclusio ad iudicandum, an fit iufta, vel iniufta caufa non contrahendi remittitur arbitrio iudicis Abb. in citato c. requifuit n. 4. quem refert, & fequitur Menoch. de arb. iud. lib. 2. Cent. 5. cafu 455. num. 2. Alex. conf. 212. n. 5. vol. 2. Gab. in d. conf. 159. n. 3. & confil. 186. num. 6. Henric. in fuma Theologiae moralis lib. 11. de matr. cap. 14. §. 7. circa finem, Rota Roman. in d. decif. 497. num. 2. tum quia Ecclefia debet